

වාර්ෂික කාර්ය සාධන වාර්තාව

2017

සෞඛ්‍ය, පෝෂණ සහ දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය
ශ්‍රී ලංකාව

පෙරවදන

ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශයේ මූලික වගකීම වනුයේ ප්‍රජාවගේ සෞඛ්‍ය ආරක්ෂණය සහ ප්‍රවර්ධනයයි. එයට අමතරව ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කිරීම, හෙද සහ පරිපූරක වෛද්‍ය වෘත්තිකයන් පුහුණු කිරීම හා කළමනාකරණය, ශීක්ෂණ හා විශේෂිත රෝහල් පරිපාලනය සහ ඖෂධ, වෛද්‍ය උපකරණ හා අනෙකුත් උපාංග සැපයීම අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රධාන කාර්යයන් අතර වේ. සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය ප්‍රධාන වශයෙන් රෝගී නිවාරණ සේවා, රෝගී සත්කාරක සේවා, පරිපාලනය සහ පුනරුත්ථාපන යන ප්‍රධාන අංශ හතරින් සමන්විත වේ. රෝගී නිවාරණ සේවය ජාතික මට්ටමේ වැඩ සටහන් හා ව්‍යාපෘති මගින් ක්‍රියාත්මක වන අතර එමගින් රේඛීය අමාත්‍යාංශය සහ පළාත් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශවලට අනුයුක්තව සේවය කරන මහජන සෞඛ්‍ය කාර්ය මණ්ඩලයට අවශ්‍ය පුහුණුව සහ තාක්ෂණික මග පෙන්වීම ලබා දෙනු ලැබේ. රෝගී සත්කාරක සේවා ශීක්ෂණ රෝහල්, විශේෂිත රෝහල්, පළාත් මහ රෝහල්, දිස්ත්‍රික් මහ රෝහල්, මූලික රෝහල්, ප්‍රාදේශීය රෝහල් සහ ප්‍රාථමික වෛද්‍ය සත්කාර ඒකක මගින් සපයනු ලැබේ.

පිළිවෙලින් බලයට පත් වූ රජයන් මගින් අනුගමනය කළ නිදහස් සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තින්වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙසට සංවර්ධිත රටවල සෞඛ්‍ය දර්ශකවලට සමගාමීවූ අප රටේ සෞඛ්‍ය දර්ශක, සෞඛ්‍ය සේවාව ප්‍රශස්ත මට්ටමක ඇති බව පෙන්නුම් කෙරේ. වර්ෂ 1996දී ප්‍රකාශයට පත් ජාතික සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය යාවත්කාලීන කිරීම, 2016-2025 කාල පරිච්ඡේදය සඳහා වූ සෞඛ්‍ය සේවා උපක්‍රමික සැලැස්ම පිළියෙළ කිරීම, සෞඛ්‍ය තොරතුරු පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය හා ක්ෂුද්‍ර පෝෂක උනන්දුවෙන් පාලනය හා වැලැක්වීම පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය එළිදැක්වීම 2017 වර්ෂය තුළදී ලබාගත් ජයග්‍රහණ වේ. තවද, දියවැඩියාව, හෘදයාබාද හා පිළිකා වැලැක්වීමට මහජන සෞඛ්‍ය මාර්ගෝපදේශ එළිදැක්වන ලදී.

රජයේ මූල්‍ය අනුග්‍රහය ලබන්නාවූ ප්‍රධාන අංශ හතරින් වැඩි පිරිවැයක් දරන්නාවූ සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ක්‍රමවත් සැලසුමක් හා සුපරීක්ෂණ ක්‍රමවේදයක් මෙන්ම එය දියත් කිරීමට හැකියාවන්ගෙන් පිරිපුන් මානව සම්පත් අවශ්‍යවේ. පසුගිය වසර තුළදී සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය මගින් ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය සේවාව ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සිදුකරන ලදී. එමගින් සෞඛ්‍ය සේවාව සමානාත්මකව රටපුරා බෙදීයාම දියුණු කිරීමත්, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ‘සර්ව සෞඛ්‍ය ආවරණය’ ළඟාකර ගැනීමත් ප්‍රධාන අරමුණු වේ. ප්‍රජාවට අවශ්‍ය ගුණාත්මක සෞඛ්‍ය සේවාවක්, අවශ්‍ය විටකදී, අවශ්‍ය ස්ථානයකදී මූල්‍ය අපහසුතාවයකින් තොරව ලබා ගැනීමට ඇති හැකියාව වන අතර එය 2018 වර්ෂයේ ලෝක සෞඛ්‍ය දින සැමරුම් තේමාව වේ.

සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයට අයත් ජාතික මට්ටමේ වැඩසටහන්, ව්‍යාපෘති සහ ආයතන මගින් 2017 වසරේදී ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබූ වැඩපිළිවෙල පිළිබඳ සමාලෝචනයක් මෙම කාර්ය සාධන වාර්තාව මගින් ඉදිරිපත් කෙරේ.

පටුන

අංශය 1: සෞඛ්‍ය හා පෝෂණය

අංකය	විස්තරය	පිටුව
1.0	දළ විශ්ලේෂණය	2
1.1	රාජකාරීන් සහ ක්‍රියාකාරකම්	3
1.2	ජාතික සෞඛ්‍ය දර්ශක	5
1.3	රේඛීය අමාත්‍යාංශයට අයත් ආයතනයන්හි මානව සම්පත් පැතිකඩ 2017	6
1.4	වාර්ෂික මූල්‍ය කාර්ය සාධනයේ සාරාංශය	7
2.0	ලභා කරගනු ලැබූ ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්	9
3.0	රේඛීය අමාත්‍යාංශයට අයත් විශේෂ ව්‍යාපෘති වැඩසටහන් හා අංශ	16
3.1	බෝවන රෝග පාලනය	16
3.1.1	වසංගත රෝග මර්ධන ඒකකය	16
3.1.2	ක්ෂය රෝග මර්ධන හා ළය රෝග පිළිබඳ ජාතික වැඩසටහන	16
3.1.3	ලාදුරු මර්ධන වැඩසටහන	17
3.1.4	නිරෝධායන ඒකකය	18
3.2	රෝග වාහකයන් මගින් බෝවන රෝග පාලනය	18
3.2.1	ජාතික ඩෙංගු මර්ධන වැඩසටහන	18
3.2.2	ජාතික බරවා මර්ධන වැඩසටහන	19
3.2.3	ජාතික මැලේරියා මර්ධන වැඩසටහන	19
3.3	බෝ නොවන රෝග පාලනය	20
3.3.1	ජාතික පිළිකා මර්ධන වැඩසටහන	20
3.3.2	මානසික සෞඛ්‍ය සේවා	21
3.3.3	නිදන්ගත වකුගඩු රෝග වැලැක්වීමේ හා පාලනය කිරීමේ වැඩසටහන	22
3.4	මාතෘ හා ළමා සෞඛ්‍ය සේවා	23
3.5	මුඛ සෞඛ්‍ය සේවා	23
3.6	පුහුණු හා පර්යේෂණ	24
3.6.1	වෛද්‍ය පර්යේෂණායතනය	24
3.7	පෝෂණ	24
3.7.1	පෝෂණ සම්බන්ධීකරණ අංශය	24
3.7.2	පෝෂණ අංශය	25
3.8	ආපදා සඳහා පෙරසූදානම් හා ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ අංශය	26
3.9	වතු හා නාගරික සෞඛ්‍යය	26
3.10	පාරිසරික හා වෘත්තීය සෞඛ්‍යය	27
3.11	සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධනය	27
3.12	තරුණ, වැඩිහිටි, ආබාධිතවූවන් හා අවතැන්වූවන් පිළිබඳ සේවා	28
3.13	පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවා නියාමනය	28

3.14	අතිරේක සේවා	29
3.14.1	රසායනාගාර සේවා	29
3.14.2	ගුණාත්මක හා සුරක්ෂිත සෞඛ්‍ය සේවාවන්	29
3.14.3	වෛද්‍ය සංඛ්‍යා ලේඛණ ඒකකය	30
4.0	රේඛීය අමාත්‍යාංශයට අයත් රෝහල්වල වාර්ෂික කාර්ය සාධනයේ සාරාංශය	31

අංශය 2: දේශීය වෛද්‍ය

අංකය	විස්තරය	පිටුව
5.0	සාරාංශය	39
6.0	දේශීය වෛද්‍ය අංශයේ ප්‍රමුඛතා	41
7.0	දේශීය වෛද්‍ය අංශය හා ඒ යටතේ ඇති ආයතන	42
8.0	දේශීය වෛද්‍ය අංශයේ මූල්‍ය ප්‍රගතිය	43
9.0	දේශීය වෛද්‍ය අංශය යටතේ ක්‍රියාත්මකවන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති/වැඩසටහන් වල ප්‍රගතිය	45
9.1	අනුරාධපුර ප්‍රජා සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන සේවය	45
9.2	ආයුර්වේද ජීවන දර්ශකය සහ පෝෂණ වැඩසටහන	47
9.3	පෝෂණ මන්දිර වැඩසටහන	48
9.4	සංරක්ෂණ සභා	49
9.5	තරුණ ඔසු ගොවි වැඩසටහන	50
10.0	දේශීය වෛද්‍ය අංශයේ තොරතුරු තාක්ෂණ පිවිසුම	51
11.0	ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව	53
11.1	ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව	54
11.2	බණ්ඩාරනායක අනුස්මරණ ආයුර්වේද පර්යේෂණායතනය	71
11.3	දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම පිළිබඳ ජාතික ආයතනය	76
11.4	ආයුර්වේද ඔසු උයන්	78
11.5	ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාව	83
12.0	ශ්‍රී ලංකා ආයුර්වේද ඖෂධ සංස්ථාව	86
13.0	හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රමය	92
13.1	හෝමියෝපති රෝහල	92
13.2	හෝමියෝපති වෛද්‍ය සභාව	96

අංශය I:

සෞඛ්‍ය හා පෝෂණ

1.0 දළ විශ්ලේශණය

දැක්ම

දේශයේ ආර්ථික, සාමාජීය, මානසික සහ අධ්‍යාත්මික සංවර්ධනය සඳහා දායක වන සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජාතියක් බිහිකිරීම

මෙහෙවර

ශ්‍රී ලාංකීය ජනතාව සඳහා උසස් ගුණාත්මක බවින් යුත් ප්‍රවර්ධනය, නිවාරණය, සත්කාරක සහ පුනරුත්ථාපන සේවා පහසුවෙන් ලබා ගැනීමට සහ ඒවා වෙත ප්‍රවේශවීමට ඉඩ සැලසීම තුළින් උපරිම වශයෙන් අත්පත් කරගත හැකි සෞඛ්‍ය තත්වයන් ලබාදීමෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාජීය හා ආර්ථික සංවර්ධනයට උරදීමට දායක වීම

ප්‍රතිපත්ති අරමුණු

- නිවැරදි සෞඛ්‍ය ඉලක්ක සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා සේවා සැපයීම ශක්තිමත් කිරීම
- සියළුම ශ්‍රී ලාංකික පුරවැසියන් සඳහා උචිත වන අයුරින් සහ පහසුවෙන් ප්‍රවේශ විය හැකි පරිදි උසස් ගුණාත්මක බවින් යුත් සත්කාරක සේවාවන් ඇති කිරීම
- ගුණාත්මක බවින් යුත් පුනරුත්ථාපන සත්කාර සේවාවන් ලබාගැනීම සඳහා අදාළ රෝගීන්ට සමානාත්මක ප්‍රවේශයක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම
- සේවා සැපයුම් දත්ත මත පදනම් වූ ක්‍රමවේද මගින් ශක්තිමත් කර අඛණ්ඩ සේවාවන් සියළුම රෝගීන්ට ලබාදීම
- රෝගීන්ට ප්‍රතිකාර ලබාගැනීම සඳහා ඔවුන්ගේ මුදල් පුද්ගලිකව වියදම් කිරීමට සිදුවීම එනම් රෝගීන්ගේ මූල්‍ය අවදානම් අවම කිරීම සඳහා නව උපාය මාර්ගයන් වැඩි දියුණු කිරීම
- මානව සම්පත් කළමනාකරණය ඇතුළුව අනෙකුත් අංශ මනා ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමක් තුළින් පුළුල් සෞඛ්‍ය සේවා පද්ධතියක් සුරක්ෂිත කිරීම
- සෞඛ්‍ය සේවාවන් සපයන සියළු පාර්ශව සමඟ උපාය මාර්ගික සම්බන්ධතා වර්ධනය කරගැනීම

1.1 රාජකාරීන් සහ ක්‍රියාකාරකම්

සෞඛ්‍ය හා පෝෂණ

1. ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම, සෞඛ්‍ය අංශය සඳහා වැඩසටහන් හා ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම
2. සෞඛ්‍ය, පෝෂණ සහ දේශීය වෛද්‍ය සහ පහත සඳහන් දෙපාර්තමේන්තු, ව්‍යවස්ථාපිත මණ්ඩල සහ රාජ්‍ය සංස්ථා යටතේ පවතින විෂයයන්, අධීක්‍ෂණය හා ඇගයීම් කටයුතු සිදුකිරීම
3. මහජන සෞඛ්‍ය සේවාවන්ට අදාළ ප්‍රතිපත්ති හා ප්‍රමිතීන් සම්පාදනය
4. මහජන සෞඛ්‍ය හා පෝෂණය වැඩිදියුණු කිරීමට වැඩසටහන් සම්පාදනය හා ක්‍රියාවට නැංවීම
5. අන්තර්ජාතික නිරෝධායන හා සනීපාරක්‍ෂණයට අදාළ නීතිරීති ක්‍රියාත්මක කිරීම
6. පෞද්ගලික රෝහල් හා වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථානවල ගුණාත්මකභාවය, ප්‍රමිතීන් හා මිල ගණන් නියාමනය හා අධීක්‍ෂණය
7. ලාභ නොලබන ප්‍රජා වෛද්‍ය සත්කාරක ආයතනවල වැඩකටයුතු නියාමනය හා අධීක්‍ෂණය
8. බෝවන හා බෝනොවන වසංගත රෝග තත්ව පාලනය, වැළැක්වීම හා ප්‍රතිකාර සඳහා මෙහෙයුම් දියත් කිරීම
9. පාසල් සෞඛ්‍ය වැඩසටහනට අදාළ වෛද්‍ය සහ මුඛ සෞඛ්‍ය සේවාවන් ක්‍රියාත්මක කිරීම
10. වතු අංශය සඳහා වන සෞඛ්‍ය සේවාවන්
11. සාමාන්‍ය සනීපාරක්‍ෂණය
12. ත්‍රිපෝෂ බෙදාදීමේ වැඩපිළිවල ක්‍රියාත්මක කිරීම
13. පලාත් සභාවලට අයත් නොවන සියලුම රෝහල් හා රෝහල් සේවකයින් පරිපාලනය
14. පුහුණුවීම් කටයුතු මෙහෙයවන සියලු දෙපාර්තමේන්තු හා එම සේවාවන් පරිපාලනය හා සංවිධානය හා අනෙකුත් උසස් වෛද්‍ය අධ්‍යාපන ආයතන හා සම්බන්ධීකරණය
15. ජාතික රුධිර පාරවිලයන සේවාවන්
16. ඖෂධ නිෂ්පාදනය, ආනයනය හා බෙදාහැරීම
17. ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය සේවාවට අදාළ පරිපාලනය හා පිරිස් කළමනාකරණය
18. වෛද්‍ය හා පරිපූරක වෛද්‍ය සේවාවන්හි ගුණාත්මකභාවය සහ නිපුණතා වැඩිකිරීමට අවශ්‍ය පුහුණු අවකාශ ඇතිකිරීම
19. සෞඛ්‍ය අංශයට අදාළ පර්යේෂණ කටයුතු ව්‍යාප්ත කිරීමට නව උපක්‍රම හඳුන්වා දීම
20. ජාතික සෞඛ්‍ය රක්‍ෂණ වැඩසටහන්

ව්‍යවස්ථාපිත මණ්ඩල හා සංස්ථා

1. ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර මහ රෝහල
2. විජය කුමාරතුංග අනුස්මරණ රෝහල
3. දුම්කොළ හා මධ්‍යසාර පිළිබඳ ජාතික අධිකාරිය
4. ජාතික ඖෂධ නියාමන අධිකාරිය
5. රාජ්‍ය ඖෂධ සංස්ථාව
6. රාජ්‍ය ඖෂධ නිෂ්පාදන සංස්ථාව
7. ශ්‍රී ලංකා ත්‍රිපෝෂ සමාගම
8. ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාව

1.2 ජාතික සෞඛ්‍ය දර්ශක

දර්ශකය	අගය	වාර්තාකර නවසර	මූලාශ්‍රය
වසර මැද මුළු ජනගහනය (දහස් ගණනින්)	21,203	2016	රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව
ජනගහන සනත්වය (වර්ග කිලෝමීටරයට පුද්ගලයින්)	338	2016	
දළ උපන් අනුපාතිකය (ජනගහනය දාහකට)	15.6	2016	
දළ මරණ අනුපාතිකය (ජනගහනය දාහකට)	6.2	2016	
නාගරික ජනගහනය (%)	18.2%	2012	ජනගහන හා නිවාස සංගණනය -2012
උපතේදී ආයු අපේක්ෂාව			ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
ස්ත්‍රී	78.6	2011-	
පුරුෂ	72	2013	
නව ජන්ම මරණ අනුපාතිකය (සජීවී උපන් 1,000 කට)			රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව
ලදරු මරණ අනුපාතිකය (සජීවී උපන් 1,000 කට)	5.8	2013	
අවුරුදු 5ට අඩු ළමා මරණ අනුපාතිකය (සජීවී උපන් 1000 කට)	8.2	2013	
මාතෘ මරණ අනුපාතිකය (සජීවී උපන් 100,000 කට)	10	2013	
26.8	2013		
අඩුබර උපන් ප්‍රතිශතය (සජීවී උපන් 100කට)	16.0	2015	වෛද්‍ය සංඛ්‍යා ලේඛන ඒකකය
අවුරුදු 5ට අඩු ළමුන්ගේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස			පවුල් සෞඛ්‍ය කාර්යාලය
අඩු බර (වයසට අනුව බර)			
ක්ෂය වීම (නිවු මන්දපෝෂණය, උසට අනුව බර)	15.6	2015	
කුරුබව (නිදන්ගත මන්දපෝෂණය, වයසට අනුව උස)	12.2	2015	
	9.6	2015	

1.3 සෞඛ්‍ය ශ්‍රම බලකායේ සාරාංශය - 2018 දෙසැම්බර් 31 වන දිනට

වර්ගය	අනුමත 2015-12-31	අනුමත මුළු සංඛ්‍යාව 2017	2017.12.31 දිනට සේවක සංඛ්‍යාව
ගණකාධිකාරී	69	77	54
උපස්ථායක	5,874	6,243	4,793
විශේෂඥ දන්ත ශල්‍ය වෛද්‍ය	61	67	59
දන්ත ශල්‍ය වෛද්‍ය	628	666	666
දන්ත කාර්මික	42	52	33
ඖෂධ සංයෝජක	114	131	112
බණ්ඩු රේඛන සටහන්කරු	292	391	236
විද්‍යුත් නිකර්පන රේඛන සටහන්කරු	64	89	88
කීට විද්‍යාඥ	31	36	24
ආහාර හා ඖෂධ පරීක්ෂක	72	72	13
නීති නිලධාරී	5	5	3
වෛද්‍ය පරිපාලක	167	177	101
වෛද්‍ය විශේෂඥ	1,217	1,464	1,446
වෛද්‍ය රසායනාගාර කාර්මික විශේෂඥ	1,249	1,368	1,132
වෛද්‍ය නිලධාරී	11,555	12,892	11,132
වෛද්‍ය නොවන පරිපාලක	51	53	42
හෙද සේවා නිලධාරී	24,407	27,844	23,155
වෘත්තීය විකිත්සක	136	169	122
අක්ෂි තාක්ෂණවේදී	120	149	140
සෘජු නේත්‍රඥ	16	22	12
වෙනත් විධායක නිලධාරීන්	46	51	25
වෙනත් ප්‍රාථමික මට්ටමේ (නුපුහුණු)	19,928	21,395	19,281
වෙනත් ප්‍රාථමික මට්ටමේ (අර්ධ පුහුණු)	1,695	2,001	1,164
වෙනත් ප්‍රාථමික මට්ටමේ (පුහුණු)	1,210	1,301	1,006
වෙනත් ද්විතීයික සහ තෘතීයික	2,613	2,952	2,134
අනෙකුත් තාක්ෂණ නිලධාරී සහ සමාන්තර සේවා	323	409	144
ඖෂධවේදී	1,029	1,209	1,017
භෞත විකිත්සක	425	509	457
මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක	183	200	181
මහජන සෞඛ්‍ය රසායනාගාර ශිල්පී	109	123	53
පවුල් සෞඛ්‍ය නිලධාරී	1,448	1,709	1,110
රාජ්‍ය කළමනාකාර සහකාර	2,316	2,481	1,609
විකිරණ ශිල්පී	630	748	447
ලියාපදිංචි / සහකාර වෛද්‍ය නිලධාරී	136	136	104
පාසල් දන්ත විකිත්සක	19	26	7
ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු තාක්ෂණ සේවා නිලධාරීන්	150	175	82
ශ්‍රී ලංකා ඉංජිනේරු සේවාව	19	19	13
ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාත්මක සේවා නිලධාරී	96	114	72
මුළු එකතුව	78,549	87,529	72,271

1.4 වාර්ෂික මූල්‍ය කාර්ය සාධනයේ සාරාංශය - 2017

ව්‍යාපෘති අංකය	විස්තරය	ඇස්තමේන්තුව 2017	සංශෝධිත අය වැය 2017	වියදම් 2017
පුනරාවර්තන වියදම්		119,449,973	124,626,973	116,836,343
	පුද්ගල පඩිනඩි	59,616,650	64,979,438	64,271,026
1001	වැටුප් හා වේතන	21,465,850	24,805,528	24,230,039
1002	අතිකාල හා නිවාඩු දින වැටුප්	11,402,200	14,827,250	14,822,776
1003	වෙනත් දීමනා	26,748,600	25,346,660	25,218,211
	ගමන් වියදම්	193,300	227,615	225,592
1101	දේශීය	148,800	119,115	117,730
1102	විදේශීය	44,500	108,500	107,862
	සැපයීම්	48,195,050	47,109,143	41,384,713
1201	ලිපි ද්‍රව්‍ය හා කාර්යාලීය අවශ්‍යතා	239,000	272,576	271,489
1202	ඉන්ධන	391,000	382,410	379,521
1203	ආහාර පාන හා නිල ඇඳුම්	1,990,550	1,648,407	1,643,003
1204	වෛද්‍ය සැපයීම්	45,100,000	44,276,350	38,563,173
1205	වෙනත්	474,500	529,400	527,527
	නඩත්තු වියදම්	654,999	695,444	692,090
1301	වාහන	252,300	259,248	258,208
1302	යන්ත්‍ර හා යන්ත්‍රෝපකරණ	145,000	179,252	177,402
1303	ගොඩනැගිලි සහ ඉදිකිරීම්	257,699	256,944	256,480
	සේවා	5,666,650	6,382,309	6,188,093
1401	ප්‍රවාහන	20,800	14,405	14,127
1402	තැපැල් හා සංචිච්චේදන	144,200	504,844	499,604
1403	විදුලිය හා ජලය	2,583,900	2,232,775	2,202,664
1404	බදු කුලී සහ පළාත් පාලන ආයතන බදු	239,750	148,325	147,276
1408	මෙහෙයුම් කල් බදු ක්‍රමයට ප්‍රසම්පාදිත වාහන සඳහා වාරික ගෙවීම්	170,000	94,700	547
1409	වෙනත්	2,508,000	3,387,260	3,323,875
	මාරු කිරීම්	5,123,324	5,233,024	4,074,829
	සුභ සාධන වැඩසටහන්	2,800,000	2,800,000	1,692,338
1503	රාජ්‍ය ආයතන	1,641,500	1,769,715	1,754,711
1505	සම්මාදම් සහ දායක මුදල්	23,100	23,100	22,979
1506	රජයේ සේවකයින් සඳහා දේපළ ණය පොලී	551,300	530,315	523,609
1507	පළාත් සභා සඳහා ප්‍රදානයන්	0	0	0
1508	වෙනත්	107,424	109,894	81,192
	වෙනත් පුනරාවර්තන වියදම්	0	0	0
1703	රාජ්‍ය භාෂා ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම	0	0	0

ව්‍යාපෘති අංකය	විස්තරය	ඇස්තමේන්තුව 2017	සංශෝධිත අයවැය 2017	වියදම් 2017
ප්‍රාග්ධන වියදම්		39,598,000,000	45,594,000,000	27,267,795,870.53
	මූල ධන වත්කම් පුනරුත්ථාපනය හා වැඩිදියුණු කිරීම	6,394,950,000	6,468,390,753	5,100,620,460
2001	ගොඩනැගිලි හා ඉදිකිරීම්	3,648,200,000	3,708,200,000	2,979,644,278
2002	යන්ත්‍ර හා යන්ත්‍රෝපකරණ	2,654,450,000	2,654,450,000	2,042,842,168
2003	වාහන	92,300,000	105,740,753	78,134,014
	මූලධන වත්කම් අත්පත් කරගැනීම	24,512,300,000	28,636,374,025	14,870,264,083
2101	වාහන	106,000,000	1,233,000,000	81,222,400
2102	ගෘහ භාණ්ඩ හා කාර්යාල උපකරණ	435,200,000	543,578,774	314,805,502
2103	යන්ත්‍ර හා යන්ත්‍රෝපකරණ	9,911,650,000	10,629,652,333	7,821,890,509
2104	ගොඩනැගිලි හා ඉදිකිරීම්	14,046,050,000	16,216,742,918	6,652,305,422
2106	මෘදුකාංග සංවර්ධනය	13,400,000	13,400,000	40,250
	ප්‍රාග්ධන මාරුකිරීම්	1,242,500,000	1,242,500,000	604,917,329
2201	රාජ්‍ය ආයතන	1,230,500,000	1,230,500,000	596,558,845
2202	සංවර්ධන සහයයන්	12,000,000	12,000,000	8,358,484
	ධාරිතා සංවර්ධනය	773,900,000	773,900,000	627,232,195
2401	කාර්ය මණ්ඩල පුහුණු	773,900,000	773,900,000	627,232,195
	වෙනත් මූලධන වියදම්	6,674,350,000	8,472,835,222	6,064,761,804
2506	යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය	1,607,500,000	2,338,573,121	2,070,980,631
	පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය	116,000,000	118,327,354	81,553,677
	වෙනත්	4,950,850,000	6,015,934,747	3,912,227,496

2.0 2017 වසරේදී ලභා කරගනු ලැබූ ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

➤ ප්‍රතිපත්ති සංශෝධනය කිරීම

වර්ෂ 2017දී සාක්‍ෂාත් කරගත් ප්‍රධානතම අරමුණ වනුයේ 1996 දී එළිදැක්වූ ජාතික සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය සමාලෝචනය කර යාවත්කාලීන කිරීමයි. මෙයට අදාළ උපක්‍රමික සැලැස්ම රෝග නිවාරණ සේවා, රෝගී සත්කාරක සේවා, පුනුරුත්ථාපන සේවා හා පරිපාලන සහ මානව සම්පත් යන වෙළුම් වලින් සමන්විත වේ. සෞඛ්‍ය සේවා නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරුන්ගේ මග පෙන්වීම යටතේ පාර්ශ්වකරුවන් සමඟ පවත්වනු ලැබූ සාකච්ඡා කිහිපයකින් අනතුරුව මෙම ප්‍රතිපත්ති මාලාව සම්පාදනය කරන ලදී. මීට අමතරව දුම්කොළ බදු සහ සංක්‍රමික සෞඛ්‍ය, සෞඛ්‍ය තොරතුරු හා ක්‍ෂුද්‍ර පෝෂක උනන්දුවෙන් පාලනය හා වැලැක්වීම යන ජාතික ප්‍රතිපත්තින් එළිදැක්වන ලදී.

➤ බෝ නොවන රෝග උවදුර පිටු දැකීම

බෝ නොවන රෝග පිටු දැකීමේ ක්‍රියාදාමයේ එක් සන්ධිස්ථානයක් ලෙසට සෞඛ්‍ය, පෝෂණ සහ දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය මගින් වෙළඳපොළේ ඇති පාන වර්ගවල අඩංගු සීනි ප්‍රමාණය විදහා පාන ‘මාර්ග සංඥා පුවරු දර්ශකය’ හඳුන්වා දෙන ලදී. එයට අමතරව, බෝ නොවන රෝග පරික්ෂා කර ගැනීමේ ‘සුව දිවි මධ්‍යස්ථාන’ සංඛ්‍යාව 846 දක්වා ද සුවදිවි මධ්‍යස්ථාන වල බෝ නොවන රෝග පූර්ව හඳුනා ගැනීම සහ අවශ්‍ය සෞඛ්‍ය තොරතුරු ලබා දීම සිදු කෙරෙන අතර අවුරුදු 35ට වැඩි සියලුම කාන්තාවන්හට ගැබ්ගෙල හා පියයුරු පිළිකා සඳහා පරික්ෂාවන් කර ගත හැකි ‘සුවනාරි සායන’ සංඛ්‍යාව 906 දක්වා වැඩි කරන ලදී. නව දුම්කොළ බදු ප්‍රතිපත්තිය දුම් පානය කරන්නන් අධෛර්යමත් කෙරේ. තවද, දුම්කොළ භාවිතය අඩු කිරීම සඳහා ඇති වැඩපිළිවෙලවල් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ජාත්‍යන්තර ආධාර ලැබීමට ශ්‍රී ලංකාව තෝරාගෙන ඇත.

➤ වයස්ගත හා අබාධිත පුද්ගලයින්ගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම

වයස්ගත හා අබාධිත පුද්ගලයින්ට අත්‍යාවශ්‍ය ආධාරක උපකරණ හා තාක්ෂණය හඳුන්වාදීම හා වැඩි දියුණු කිරීමට අවශ්‍ය නව උපක්‍රමික සැකැස්මට 11/10/2017 දින සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය හා ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ අනුග්‍රහය යටතේ බහු පාර්ශ්වීය සාකච්ඡාවක් පවත්වන ලදී.

මෙම සාකච්ඡාවට සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය අමාත්‍යාංශයේ සමාජ සවිබල ගැන්වීම, සුභසාධන හා කන්ද උඩරට උරුමය පිළිබඳ අමාත්‍යාංශයේ, ජාතික හා පළාත් මට්ටමේ රජයේ ආයතනවල, රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවල, සිවිල් සංවිධානවල සහ පුද්ගලික සමාගම්වල නියෝජිතයින් 60 දෙනෙක් පමණ සහභාගී විය.

ප්‍රභවය : ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය

➤ දෙවැනි ජාත්‍යන්තර සංක්‍රමණික සෞඛ්‍ය සම්මේලනය : න්‍යාය පත්‍රය නැවත සකස් කිරීම

මෙම සම්මේලනය ජාත්‍යන්තර සංක්‍රමණික සංවිධානය, ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය සහ ශ්‍රී ලංකා රජය එක්ව සංවිධානය කරන ලදී. මෙම සම්මේලනය 2017 පෙබරවාරි මස 21 දින සිට 23 දින දක්වා කොළඹදී පැවැත්විණි. මෙම සම්මේලනය මගින් සංක්‍රමණිකයන්ගේ සෞඛ්‍යය සම්බන්ධව ජාත්‍යන්තර කතිකාවතක් ඇති කිරීම සහ සංක්‍රමණිකයන්ගේ සෞඛ්‍යය වෙනුවෙන් ඇති දේශපාලනික කැපවීම වැඩි දියුණු කිරීමට අදහස් කෙරේ. රටවල් 40ක විද්වත් නියෝජිතයින් 150කගේ පමණ සහභාගීත්වයෙන් මෙම සම්මේලනය සාර්ථක ලෙස පවත්වන ලදී.

- ජාතික සෞඛ්‍ය පර්යේෂණ සම්මන්ත්‍රණය, ඛණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාව දෙසැම්බර් 4-5

වර්ෂ 2017 දෙසැම්බර් මස 4 සහ 5 දිනයන්හි ඛණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේදී මෙම සම්මන්ත්‍රණය ‘සාක්ෂි මත පදනම්වූ පර්යේෂණ, උචිත ක්‍රමවේදයන් සහ නව සොයාගැනීම් මගින් පර්යේෂණ සංස්කෘතිය ප්‍රවර්ධනය’ යන තේමාව යටතේ පවත්වන ලදී. මෙය සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ අධ්‍යාපන, පර්යේෂණ හා පුහුණු ඒකකය සහ ජාතික සෞඛ්‍ය පර්යේෂණ කවුන්සිලය මගින් සංවිධානය කරන ලදී. මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම වරට පැවැත්වුණු අතර ගරු අග්‍රාමාත්‍ය රනිල් වික්‍රමසිංහ මැතිතුමා ආරාධිත අමුත්තා ලෙස සහභාගී විය.

- ශ්‍රී ලංකා ජාතික දන්ත වෛද්‍ය ශික්ෂණ රෝහල විවෘත කිරීම

ශ්‍රී ලංකා ජාතික දන්ත වෛද්‍ය ශික්ෂණ රෝහලේ නව මහල් ගොඩනැගිල්ල ජනවාරි මස 31 වැනි දින අතිගරු මෛත්‍රීපාල සිරිසේන ජනාධිපතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් සහ ගරු සෞඛ්‍ය ඇමතිතුමාගේ සහභාගිත්වයෙන් විවෘත කරන ලදී.

රුපියල් බිලියන 1.2 ක වියදමින් ගොඩනගන ලද මෙම ගොඩනැගිල්ල ශල්‍යාගාර තුනකින්, දැඩි සත්කාර ඒකකයකින්, කාමර දොළහකින් යුතු බාහිර රෝගී අංශයකින්ද හා මුඛ හා හනුක ශල්‍ය වෛද්‍ය ඒකකය, දත්ත ප්‍රතිස්ථාපන ඒකකය, විකලාංග දත්ත ඒකකය, මුඛ ව්‍යාධිවේදී අංශය සහ මුල්භ රෝග නිවාරණ ඒකකය යන විශේෂිත අංශ 9කින් සමන්විත වේ.

මෙම රෝහලේ පරිගණක භාවිතයෙන් රෝගීන් ලියාපදිංචි කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් ස්ථාපනය කර ඇති අතර එම රෝහලට පැමිණි පළමු රෝගියා ගරු ජනාධිපතිතුමා අතින් ලියාපදිංචි කරන ලදී. මෙම ඉදිකිරීමේ දෙවන අදියර සඳහා මුල්ගල තැබීමද මෙදින සිදුවිය.

➤ ශ්‍රී ලංකා ජාතික වකුගඩු රෝහල සඳහා මුල් ගල තැබීම

පොලොන්නරුවේ ස්ථාපිත කිරීමට නියමිත දකුණු ආසියාවේ පළමු වෘක්කවේද රෝහල සඳහා දෙසැම්බර් මස පළමු සතියේදී මුල්ගල තබන ලදී. ඇදත් 200 කින් සමන්විත මෙම රෝහල සඳහා වෘක්කවේද රෝග සඳහා ප්‍රතිකාර කිරීමට අවශ්‍ය සියළුම නවීන වෛද්‍ය උපකරණ ලබාදෙනු ඇත. මීට අමතරව ඇදත් 100 කින් යුතු රුධිර කාන්දු පෙරණ ඒකකයක්ද මෙම රෝහලේ පිහිටුවීමට නියමිතයි. මෙම නව රෝහල මගින් වකුගඩු රෝගීන්ට වකුගඩු බද්ධ කිරීම්, රසායනාගාර සේවාවන් සහ සෞඛ්‍ය උපදේශන සේවාවන් ලබාගත හැකිවනු ඇත.

➤ ශ්‍රී ලංකාවට තෙවන වරටත් ලෝක දුම්කොළ විරෝධී දින සම්මානය ලැබීම

ලෝක දුම්කොළ විරෝධී දින සම්මානය දුම්කොළ භාවිතය පාලනය කිරීමේදී රටවල් ලබාගන්නා ජයග්‍රහණ සලකා ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය මගින් තිළිණ කරනු ලබන කීර්තිමත් සම්මානයකි. මෙම සම්මානය 2017 නොවැම්බර් 23 දින ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ අග්නිදිග ආසියානු කලාපීය ප්‍රාදේශීය අධ්‍යක්ෂිකා ආචාර්ය පුනම් කෙත්‍රපාල් සිං මහත්මිය අතිගරු මෙමුත්තිපාල සිරිසේන ජනාධිපතිතුමාට ප්‍රදානය කරන ලදී. 2017 වර්ෂයේ දී මෙම සම්මානය ශ්‍රී ලංකාව හිමි කරගත්තේ තෙවැනි වරටය.

➤ ජාතික රෝහලේ ස්ථාපිත සියළු පහසුකම්වලින් යුත් ජාතික අපස්මාර මධ්‍යස්ථානය විවෘත කිරීම
2017.10.26

2017 වර්ෂයේ ඔක්තෝබර් මස 26 වන දින අතිගරු මෛත්‍රීපාල සිරිසේන ජනාධිපතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් නව දස මහල් ජාතික අපස්මාර මධ්‍යස්ථානය විවෘත කරන ලදී. මෙම මධ්‍යස්ථානයේ අපස්මාර රෝගීන් සඳහා ඇඳත් 100කින් යුත් විශේෂ වාට්ටුවක් ඇති අතර ඔවුන්ට ප්‍රතිකාර කිරීම සඳහා නවීන තාක්ෂණික උපකරණ සහ පහසුකම්වලින් සමන්විතය.

➤ ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම හදවත් බද්ධ කිරීමේ සැත්කම

මහනුවර ශික්ෂණ රෝහලේ 2017 ජූලි 07 වන දින ප්‍රථම හදවත් බද්ධ කිරීමේ සැත්කම සාර්ථකව සිදු කිරීමට හැකිවිය. මෙම සංකීර්ණ සැත්කම විශේෂඥයින් කණ්ඩායමක් මගින් සිදු කරනු ලැබූ අතර හෘද හා උරස් ශල්‍ය විශේෂඥවරුන් තුන්දෙනෙකු, විශේෂඥ ශල්‍ය වෛද්‍යවරුන් කණ්ඩායමක් සහ අනෙකුත් උපකරණ සේවා සපයන කාර්යමණ්ඩලය සාමාජිකයින් මෙම කණ්ඩායමෙහි වූහ. රිය අනතුරකින් හිසට බරපතල හානි සිදු වී මොළය මියගිය 25 හැවිරිදි තරුණයකුගේ හදවත බද්ධ කිරීම පිණිස ලබාගන්නා ලදී. හෘදයට අමතරව වකුගඩු හා අක්මාව බද්ධ කිරීමට ලබා ගැනීම සඳහා මෙම තරුණයාගේ දෙමාපියන් විසින් අවසර දෙනු ලැබීය. මෙම හදවත බද්ධ කිරීමේ සැත්කමට ලක්වූයේ අනුරාධපුර හෘද මාංශපේශී ව්‍යාධියෙන් පෙළෙන කාන්තාවකි. සෞඛ්‍ය කාර්ය මණ්ඩලයේ කැපවීම සහ මියගිය තරුණයාගේ දෙමාපියන්ගේ කාරුණිකත්වය මෙහිලා බොහෝ සේ ඇගයීමට ලක් කෙරේ.

➤ ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම පාද බද්ධ කිරීමේ සැත්කම

අවයව බද්ධ කිරීම් ක්ෂේත්‍රයේ ඉතිහාසයට නව පිටුවක් එක් කරමින් අනුරාධපුර ශික්ෂණ රෝහලේ විශේෂඥ ශල්‍ය වෛද්‍ය / වාහිනී විශේෂඥ ශල්‍ය වෛද්‍යවරයා ප්‍රමුඛ කණ්ඩායමක් මගින් ප්‍රථම වරට ලංකාවේ පාදයක් බද්ධ කරනු ලැබීය. බද්ධ කිරීම සඳහා පාදය ලබා ගන්නා ලද්දේ මොළය මියගිය 52 හැවිරිදි අයෙකුගෙනි. පාද බද්ධය සිදු කරනු ලැබුවේ මීට වසරකට පමණ පෙර හදිසි අනතුරක් නිසා පාදයක් අහිමි වූවෙකුටය.

➤ ශ්‍රී ලංකා ජාතික රෝහලට නව බාහිර රෝගී අංශයක්

ශ්‍රී ලංකා ජාතික රෝහලේ පැරණි බාහිර රෝගී අංශය වෙනුවට මහල් 22කින් යුත් නව බාහිර රෝගී අංශයක් ඉදි කිරීමට නියමිතය. චීන රජය මගින් ලබාදෙන ප්‍රදානයක් මගින් මෙම ගොඩනැගිල්ලේ මහල් 09ක් ඉදිකිරීමට නියමිත අතර ලිහිල් කොන්දේසි යටතේ සපයනු ලබන ණය ආධාර මගින් ඉතිරි වැඩ නිම කිරීමට නියමිතය.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික රෝහලේ 25 වන සැමරුම් උත්සවය දිනයේදී මෙම බාහිර රෝගී අංශයේ මුල් ගල තබනු ලැබීය. එම බාහිර රෝගී අංශය ගොඩනැගීම අදියර 2කින් සම්පූර්ණ කිරීමට නියමිතයි. බාහිර රෝගී ප්‍රතිකාර ලබාගැනීමට පැමිණෙන සියලු රෝගීන්ට මෙම බාහිර රෝගී අංශය විවෘත කිරීම මහඟු ප්‍රතිලාභයක් වනු නියතය.

3.0 රේඛීය අමාත්‍යාංශයට අයත් විශේෂ ව්‍යාපෘති වැඩසටහන් හා අංශ

3.1 බෝවන රෝග පාලනය

3.1.1 වසංගත රෝග ඒකකය

ශ්‍රී ලංකාවේ බෝවන රෝග පාලනය කිරීම වසංගත රෝග ඒකකයේ ප්‍රධාන වගකීමක් වේ. නිදන්ගත වකුගඩු රෝග අවේක්ෂණය සහ එන්නත් මඟින් වැළැක්විය හැකි රෝග ඇතුළුව බහුතරයක් බෝවන රෝග පාලනය සහ වැළැක්වීම, ජාතික ප්‍රතිශක්තිකරණ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම, ආපදා තත්වයකදී බෝවන රෝග පාලන කටයුතු මෙහෙයුම් කරන හදිසි ප්‍රතිකාර ඒකකය වශයෙන් කටයුතු කිරීම, උපාධි අපේක්ෂකයින්, පශ්චාත් උපාධිධාරීන් සහ සායනික හා ක්ෂේත්‍ර සෞඛ්‍ය නිලධාරීන් පුහුණු කිරීම, පර්යේෂණ කටයුතු දියත් කිරීම වසංගත රෝග ඒකකයේ ප්‍රධාන කාර්යයන් වේ.

වසර තුළදී ලබාගත් ජයග්‍රහණයන්

2017 වර්ෂයේ ජාතික එන්නත් වැඩසටහනට HPV එන්නත හඳුන්වා දෙන ලදී. පාසල් තුළ ක්‍රියාත්මක කරන ප්‍රතිශක්තිකරණ වැඩසටහන යටතේ ගැබ්ගෙල පිළිකා වැළැක්වීම සඳහා භයවන ශ්‍රේණියේ ඉගෙනුම ලබන ගැහැණු ළමයින්ට මෙම එන්නත ලබාදේ. ජාතික විද්‍යා පදනම මඟින් ලබාදෙන ආධාර යටතේ සහ ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ සහභාගීත්වය සහිතව ශ්‍රී ලංකාවේ පැතිරී ඇති හඳුනා නොගත් නිදන්ගත වකුගඩු රෝග වල හේතු කාරකය හෝ හේතුකාරකයන් නිර්ණය කිරීම සඳහා දිගු කාලීන පර්යේෂණ අධ්‍යයනයන් කිරීමට සැලසුම් කරන ලදී. මෙම පරීක්ෂණයේ මුල් අදියර 2017 ජූලි මාසයේ සිට ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබිණි. ප්‍රථම දත්ත රැස් කිරීම හා විශ්ලේෂණයද 2017 දී ඇරඹිණි. ඊට අමතරව නිදන්ගත වකුගඩු රෝගවල මුල් අවදි හඳුනා ගැනීමේ මාර්ගෝපදේශ 2017 දී සංශෝධනය කර නැවත මුද්‍රණය කිරීම 2017 දී සිදු කරන ලදී. ප්‍රතිශක්තිකරණ ප්‍රසාරිත වැඩසටහන (EPI) ආවරණය පිළිබඳ සමීක්ෂණය 2017 දී පුනරුත්ථාපනය දිස්ත්‍රික්කයෙහි පවත්වන ලදී.

3.1.2 ජාතික ක්ෂය රෝග මර්ධන හා ළය රෝග පිළිබඳ ජාතික වැඩසටහන

ජාතික ක්ෂය රෝග මර්ධන හා ළය රෝග පිළිබඳ ජාතික වැඩසටහන යටතේ ළය රෝග සම්බන්ධව විවිධ ක්‍රියාකාරකම් සිදු කෙරේ. මෙරට පවතින ක්ෂය රෝග හා අනෙකුත් ස්වසන රෝග පාලනය සඳහා වූ ප්‍රතිපත්ති සහ මාර්ගෝපදේශ සම්පාදනය, දිවයින පුරා ක්‍රියාත්මක කෙරෙන ක්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කිරීම, සම්බන්ධීකරණය, අධීක්ෂණය, මෙහෙයුම් සහ ඇගයීම අමාත්‍යාංශය සහ අනෙකුත් ජාතික හා ජාත්‍යන්තර පාර්ශවකරුවන් සමඟ සම්බන්ධීකරණය, දිවයින තුළ සිදු සිදු කෙරෙන ක්‍රියාකාරකම් සඳහා ඖෂධ සැපයීම හා අනෙකුත් සැපයීම් නොකඩවා සැපයීම තහවුරු කිරීම, තාක්ෂණික මාර්ගෝපදේශ හා මූල්‍යමය ආධාර ලබාදීම, මානව සම්පත් සංවර්ධනය රෝග නිර්ණය සේවාවන් සංවිධානය කිරීම නීතිමය උපදෙස් ලබාදීම ක්ෂය රෝග අනෙකුත් ස්වසන රෝග පිළිබඳව පණිවිඩ හුවමාරුව සහ සමාජ සේවයෙහි යෙදීම (ACSM) රෝග අවේක්ෂණය සහ ක්ෂය රෝග සහ

අනෙකුත් ශ්වසන රෝග තොරතුරු පද්ධතිය නඩත්තු කිරීම, මෙම වැඩසටහනේ සෘජු පරිපාලනය යටතේ මෙහෙයුම් පර්යේෂණ සහ ආයතන කළමනාකරනය කිරීම.

වසර තුළදී ලබාගත් ජයග්‍රහණයන්

නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික් ලය සායනයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු වලින් 60%ක් නිම කරන ලදී. තෝරාගත් මූලික රෝහල්වල අන්වීක්ෂ මධ්‍යස්ථාන/ ඒකක 3ක් ඉදිකර ඇත. ක්ෂය රෝග පරීක්ෂාවට නිර්දේශක භාර ගන්නා මධ්‍යස්ථාන 03ක් අනුරාධපුර, බදුල්ල හා මහනුවර ඉදිකර ඇති අතර කල්මුණේ, පුත්තලම හා ගාල්ලේ ලය රෝග සායන අළුත්වැඩියා කටයුතු සිදු කෙරෙමින් පවතී. වැලිසර ජාතික ශ්වසන රෝග රෝහලේ අධි පරායත්ත ඒකකයක් ඉදිකිරීමේ මූලික කටයුතු සිදු කිරීමට හැකි වූ අතර ක්ෂය රෝගය පිළිබඳ සාමාන්‍ය ජනතාවගේ දැනුම, ආකල්ප හා පුරුදු පිළිබඳ වූ සමීක්ෂණයේ අවසාන වාර්තාව බෙදා හැරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සම්පාදනය කර ඇත.

බහු ඖෂධ ප්‍රතිරෝධී ක්ෂය රෝග පිළිබඳ පුහුණු අත්පොත, ක්ෂය රෝගය පිළිබඳ ජාතික අත්පොත, මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරුන් සහ හෙදියන් සඳහා වූ පුහුණු අත්පොත හා ළමා අවධියේ ක්ෂය රෝග කළමනාකරණය සඳහා වූ යාවත්කාලීන මාර්ගෝපදේශ සකස් කර ඒවා බෙදා හැරීමට කටයුතු කරන ලදී. ඖෂධ ප්‍රතිරෝධී සමීක්ෂණය සඳහා අවශ්‍ය දත්ත රැස් කරන ලදී.

3.1.3 ලාදුරු මර්ධන ව්‍යාපාරය

ශ්‍රී ලංකාවේ ලාදුරු රෝගය පාලනය සඳහා සම්පූර්ණ වගකීම ඇත්තේ ලාදුරු මර්ධන ව්‍යාපාරයටයි. ලාදුරු මර්ධන ක්‍රියාකාරකම් අධීක්ෂණය හා ඇගයීම සහ විවිධ වැඩසටහන් දර්ශක භාවිතා කරමින් ‘ජාතික ලාදුරු උපාය මාර්ග 2016-2020’ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ද ලාදුරු මර්ධන ව්‍යාපාරයේ වගකීම වේ. පහත සඳහන් කාර්යයන්ද මෙම වැඩසටහන යටතේ ඉටු කරන ලදී: හවුල්කරුවන් සමඟ තිරසාර සම්බන්ධතාවයන් ගොඩනගා ගැනීම හා ලාදුරු මර්ධන ව්‍යාපාරයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සම්බන්ධීකරණය, ලාදුරු රෝගය සහ ලාදුරු රෝගය පාලනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් සියළුම කාර්ය මණ්ඩලය දැනුවත් කිරීම, ලාදුරු සඳහා වැඩි අවදානමක් ඇති ප්‍රදේශවල ජීවත් වන ජනතාව රෝගයේ මුල් අවදි හඳුනා ගැනීමට පරීක්ෂා කිරීම මඟින් ලාදුරු රෝගය පාලනය කිරීම. ඒ සඳහා ලාදුරු රෝගය නිසා ආබාධිත වුවන්ට විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමින් සියළුම ලාදුරු රෝගීන්ට ප්‍රතිකාර සේවා සැපයීම, විශේෂයෙන්ම වර්ම රෝග සායන වලට ප්‍රතිකාර සඳහා යොමුවන ලාදුරු රෝගීන්ට සැපයෙන සේවාවන් වල ගුණාත්මකභාවය වැඩි දියුණු කිරීම.

වසර තුළදී ලගා කර ගත් ජයග්‍රහණයන්

ලාදුරු මර්ධන ව්‍යාපාර මඟින් පසුගිය වසර තුළදී සායන 66ක් පැවැත්වීමට ආධාර කරන ලදී. ලාදුරු රෝගීන් හඳුනාගැනීම සඳහා නිවාස සමීක්ෂණ 14ක් සිදුකරන ලදී. දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ සේවය කරන කාර්ය මණ්ඩලයට ලාදුරු හඳුනාගැනීම, වැළැක්වීම හා පාලනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් 56ක් පවත්වා තිබූ අතර ලාදුරු රෝග ප්‍රතිකාර වශයෙන් භාවිතා වන ඖෂධ නිකුත් කරන ඖෂධවේදීන් සඳහා පුහුණු වැඩසටහන් හතරක් පවත්වන ලදී. තවද, ලාදුරු රෝගීන් සඳහා අධ්‍යාපනික අත්පත්‍රිකා මෙන්ම තොරතුරු, අධ්‍යාපනය හා සන්නිවේදන ද්‍රව්‍ය/ උපකරණ ලබාදීමද සිදුකරන ලදී.

3.1.4 නිරෝධායන අංශය

අන්තර්ජාතික සෞඛ්‍ය නියාමනය පිළිබඳව හා දේශ සීමා හරහා පැමිණිය හැකි සෞඛ්‍ය තර්ජන සඳහා ප්‍රතිපත්ති හා මාර්ගෝපදේශ පිළියෙල කිරීම, අන්තර්ජාතික මගී පර්යන්ත අධීක්ෂණය හා නියාමනය, වරාය හා ගුවන් තොටුපලවල මහජන සෞඛ්‍ය කාර්ය මණ්ඩලයට අවශ්‍ය තාක්ෂණික මාර්ගෝපදේශ ලබාදීම, රෝග කාරකයන් ඇති / නැති බවට හඳුනාගැනීම සඳහා යාත්‍රා හා භාණ්ඩ පවත්වා ගැනීම, මීයන් මර්ධනය අධීක්ෂණය, ජීවානුභරණය, ගමන්මළු, භාණ්ඩ, හා තැපැල් පාර්සල් ජීවානුභරණය, යාත්‍රා සහ ගුවන් යානා පරීක්ෂා කිරීම හා නැව්වල සනීපාරක්ෂක තත්වය පිළිබඳ සහතිකය වරායේ ඇති සෞඛ්‍ය කාර්යාලය මගින් ලබාදීම අන්තර්ජාතික මගී පර්යන්ත වල පාරිසරික තත්ව හා රෝග වාහක පාලනය කිරීම, කහ උණ සඳහා එන්නත් ලබාදීම, වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනයේ ඇති සහකාර වරාය සෞඛ්‍ය කාර්යාලවලින් මුඛ පෝලියෝ එන්නත මෙතින්ගොකොකුස එන්නත හා මැලේරියා වැළැක්වීමට බෙහෙත් සංචාරකයින්ට ලබාදීම 2005 අන්තර්ජාතික සෞඛ්‍ය නියාමනය කිරීම. නිරෝධායන පාර්ලිමේන්තු පනත, ආහාර පනත, ජාතික මධ්‍යසාර හා දුම්කොළ අධිකාරිය පිළිබඳව පනත, ජනපීඩා ක්‍රියාවලියන්ට විරෝධී පාර්ලිමේන්තු පනත හා අනෙකුත් අදාළ පනත්. සංක්‍රමණික සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාවට නැංවීම තුළින් දීර්ඝකාලීන විසා අයදුම්කරන ලද සංක්‍රමණිකයන් සඳහා රටතුලට ඇතුළු වීමේදී ඔවුන්ගේ සෞඛ්‍ය තත්වය ඇගයීමේ ක්‍රියාවලිය පවත්වා ගැනීම.

වසර තුළදී ලබාගත් ජයග්‍රහණයන්

ගොඩනැගිලි කිහිපයක පිළිසකර කටයුතු නිම කරන ලදී. තවද සේවාස්ථ පුහුණු වැඩසටහන් 4ක් පවත්වන ලදී. සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන කාර්යාලයේ ආධාර ඇතුළු විඩියෝ/ වෙළඳ දැන්වීම් කිහිපයක් පිළියෙල කරන ලදී.

3.2 රෝග වාහකයන් මගින් ආසාදනය වන රෝග

3.2.1 ඩෙංගු මර්දන වැඩසටහන

ඩෙංගු රෝගීන් 185,523ක් වාර්තා කරමින් 2017 වසරේදී මෙතෙක් වාර්තාගතවූ දරුණුම ඩෙංගු වසංගතය ඇතිවිය. මෙය 2016 වර්ෂයේදී වාර්තාවූ ජනගහණ අනුපාතය වන 100,000 කට ඩෙංගු රෝගීන් 271.9 මෙන් තුන් ගුණයකට වඩා අධිකය. ශ්‍රී ලංකාවේ සිදු වූ ඩෙංගු මරණ ප්‍රමාණය 440කි. (රෝග සිද්ධි අනුපාතය සිද්ධි 100කට 0.24 කි) බහුතරයක් පිරිමින් (55%) වයස අවුරුදු 25 – 49 ත් අතර වයස් කාණ්ඩයේ විය. (37%) වැඩිම රෝගීන් සංඛ්‍යාවක් (42%) සහ මරණ සංඛ්‍යාවක් (48%) වාර්තා වූයේ බස්නාහිර පළාතෙනි.

ඩෙංගු රෝගයෙන් සිදුවන මරණ සහ ව්‍යාධි අවම කිරීමට ජාතික ඩෙංගු මර්ධන ඒකකය පියවර කිහිපයක් ගන්නා ලදී. ජූනි 2017 වන විට ඩෙංගු රෝග වැළැක්වීම හා පාලනය සම්බන්ධයෙන් ගත් වැඩසටහන වැඩි තිවුතාවයකින් සිදුකර ඇති අතර රෝගීන් කලින් හඳුනාගැනීම, පෙර සූදානමක් සහිතව ඩෙංගු රෝගයට ප්‍රතිකාර සිදු කිරීම, සංකලනික රෝග වාහක පාලනය සහ ප්‍රජාව සවිබල ගැන්වීම වැනි වැඩ කටයුතු සිදු කරන ලදී. මධ්‍යම හා ප්‍රාදේශීය වශයෙන්

ශක්තිමත් වූ සංකලණික රෝග වාහක පාලනය, වැඩි දියුණු කර ගත් රෝග ප්‍රතිකාර ක්‍රම, ජාතික පළාත් සහ දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ ඩෙංගු මර්ධනය හා වැළැක්වීම් කටයුතු වැඩි දියුණු කිරීම මෙන්ම සමාජ බලමුළු ගැන්වීම් සිදු කරන ලදී.

3.2.2 බරවා මර්ධන ව්‍යාපාරය

බරවා මර්ධන ව්‍යාපාරය මඟින් බරවා පරපෝෂිත ආවේක්ෂණය වැඩි දියුණු කිරීම සහ ප්‍රතික්‍රියක රෝගීන් හඳුනාගැනීම; කීට විද්‍යා ආවේක්ෂණය සහ ප්‍රතිවාර දැක්වීම වැඩි දියුණු කිරීම, රෝග ව්‍යාධි තත්ව ප්‍රතිකාර කිරීම හා ආබාධිතභාවය වැළැක්වීම, උපදේශනය, සංනිවේදනය හා සමාජ බලමුළු ගැන්වීම, පර්යේෂණවල නියුක්තවීම, ගුණාත්මකභාවය පාලනය සහ ඇගයීම හා මෙහෙයුම් වැඩි කිරීම.

වසර තුළදී ලබාගත් ජයග්‍රහණය

බරවා පරපෝෂිත ආවේක්ෂණය හා පාලනය කිරීමේ පියවරක් ලෙස බරවා රෝගයට වැඩි අවදානමක් ඇති ප්‍රදේශවල රාත්‍රී රුධිර පටල සාම්පල පරීක්ෂා කිරීමේ සමීක්ෂණයක් සිදු කරන ලදී. බරවා පරපෝෂිතයා හඳුනා ගැනීම සඳහා සිදු කෙරෙන රෝග වාහක මදුරුවන් එකතුකර පරීක්ෂා කිරීම කීට ආවේක්ෂණ අධ්‍යයනයේ කොටසක් ලෙස සිදු කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාවේ බරවා රෝග ව්‍යාප්තිය ගැන අදහසක් ගැනීම සඳහා බරවා රෝගයට අවදානම් අඩු දිස්ත්‍රික්කවල බරවා පරපෝෂිත ආවේක්ෂණය සිදු කරන ලදී.

බරවා රෝගීන්ගේ පාදවල වසාවාහිනී අවහිර වීම නිසා ඇති වන ඉදිමුම් තත්ව පිළිබඳව ස්වයං ආරක්ෂණ පුහුණු වැඩසටහන් 8ක් පැවැත්වූ අතර එහි අරමුණු වූයේ බරවා රෝගීන්ගේ වේදනා විදීම අවම කිරීම සහ ආබාධිත වීම වැළැක්වීමයි. බරවා ප්‍රතිකාර මාර්ගෝපදේශණ මාලාවක් සකස් කර බෙදා හැරීමද සිදු කරන ලදී.

3.2.3 මැලේරියා මර්ධන ව්‍යාපාරය

මැලේරියා මර්ධන ව්‍යාපාරය මඟින් ශ්‍රී ලංකාවේ මැලේරියා තුරන් කිරීම දිගටම පවත්වාගැනීමට සහ මරණ සංඛ්‍යාව ශුන්‍ය අගයේ පවත්වා ගැනීමට කටයුතු කර තිබුණි.

2017 වසර තුළදී පිටරටින් ආසාදනය වී ශ්‍රී ලංකාවේදී හඳුනාගත් මැලේරියා රෝගීන් 57ක් වාර්තා වූ අතර ඒ සියළුදෙනාටම සාර්ථක ලෙස ප්‍රතිකාර කිරීමට හැකිවිය. වාර්තාගත මැලේරියා රෝගීන්ගේ රෝග මූල සිද්ධි විමර්ශනය සහ ප්‍රතිවාර ජාතික මාර්ගෝපදේශන අනුව සිදු කරන ලදී. මැලේරියා තත්වය නැවත ඇතිවීම වැළැක්වීම මඟින් තුරන් කරනලද මැලේරියා රෝග මට්ටම ශුන්‍ය අගයේ පවත්වා ගැනීමට මැලේරියා මර්ධන ව්‍යාපාරය කටයුතු කර ඇත.

වසර තුළදී ලබාගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

2017 දී දළ වශයෙන් ජංගම මැලේරියා සායන 2520 ක් පවත්වන ලද අතර මැලේරියා වැලදීමට දැඩි අවදානමක් ඇති කණ්ඩායම් 80ක් පරීක්ෂා කරන ලදී. කීට විද්‍යා ආවේණික කටයුතු සඳහා දින 4070ක සමීක්ෂණයක් සිදු කරන ලදී. මැලේරියා මර්ධනය හා පාලනයට අදාළ විවිධ මාතෘකා යටතේ පුහුණු වැඩ සටහන් 109ක් පවත්වන ලදී.

3.3 බෝ නොවන රෝග පාලනය

3.3.1 ජාතික පිළිකා මර්ධන වැඩ සටහන

මහජනතාව දැනුවත් කිරීම හා සවිබල ගැන්වීම මඟින් ප්‍රාථමික අවධියේදී පිළිකා රෝගය වලක්වා ගැනීම, පිළිකා රෝගයේ මුල් අවස්ථා හඳුනා ගැනීම, පිළිකා රෝගය හඳුනා ගැනීමට හා ප්‍රතිකාර කිරීමට ඇති පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම පුනරුත්ථාපන පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම සුව කළ නොහැකි පිළිකා රෝගීන්ට අවශ්‍ය නිවැරදි සහන සත්කාර සේවා සැපයීම, පිළිකා ආවේණිකය හා පිළිකා සම්බන්ධයෙන් ඇති තොරතුරු පද්ධති වැඩි දියුණු කිරීම, සේවක කාර්ය මණ්ඩලයේ වෘත්තීමය පුහුණුව සහ ධාරිතා වර්ධනය, පර්යේෂණ සිදු කිරීම මෙන්ම ඒවා වල සොයාගැනීම් භාවිතය, පිළිකා රෝග මර්ධනය හා පාලනය සඳහා කරන වැඩ කටයුතු අධීක්ෂණය හා ඇගයීම සිදු කිරීම ජාතික පිළිකා මර්ධන වැඩසටහනේ ප්‍රධාන කාර්යයන් වෙයි.

වසර තුළදී ලබාගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

වසර තුළදී ස්වයං පියයුරු පරීක්ෂාවට කෘතීම ආකෘති 50ක් මිලදී ගන්නා ලදී. එම අයිතමයන් සියළුම දිස්ත්‍රික්ක නියෝජනය කරමින් සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී කාර්යාල 27කට ලබාදෙන අතර 17ක් හෙද විදුහල් වලට බෙදා දෙන ලදී. තවද නාරාහේන්පිට පිහිටි පිළිකා පෙර හඳුනාගැනීම් මධ්‍යස්ථානයට සහ කොළඹ මහ නගර සභාව වෙත එක් අයිතමය බැගින් ලබාදෙන ලදී. ඒ අනුව කෘතීම මිනිස් ආකෘති වලින් 46ක් 2017 වසර අවසාන වන විට බෙදා දීමට පුළුවන් විය. පියයුරු, තයිරොයිඩ් ග්‍රන්ථිය සහ ගුද මාර්ගය ආශ්‍රිත පිළිකා සඳහා ප්‍රතිකාර කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ මාර්ගෝපදේශ පිළියෙල කරන ලදී. පියයුරු පිළිකා ප්‍රතිකාර කිරීම ප්‍රමාද වීම; ශ්‍රී ලංකාවේ රජයේ පිළිකා ප්‍රතිකාරක මධ්‍යස්ථානය වෙත පැමිණෙන පියයුරු පිළිකා කාන්තා රෝගීන් අතරින් ගුණාත්මක ජීවන රටාවක් මත බලපාන හා ආශ්‍රිත සාධක යන මාතෘකාව ඔස්සේ සිදු කරන ලද සමීක්ෂණයේ දත්ත රැස්කිරීම අවසන් කරන ලද අතර දත්ත විශ්ලේෂණ කටයුතු දැනටමත් සිදු කරමින් පවතී. මීට අමතරව මහරගම අපේක්ෂා රෝහලට පැමිණෙන පිළිකා රෝගය වැළඳුණු දරුවන් සහ නව යොවුන් වියේ පසුවන රෝගීන් සඳහා ප්‍රාථමික සපයන්නගේ මානසික හා සාමාජීය අවශ්‍යතාවයන් සහ මානසික පීඩනය යන මැයෙන් සිදු කරන සමීක්ෂණයේ දත්ත රැස් කිරීම සම්පූර්ණ කර ඇති අතර දත්ත පරිගණකගත කිරීම සිදුවෙමින් පවතී. විදවතුන් හා සමඟ පැවති සාකච්ඡා අනුව පිළිකා රෝගීන්ට සහන සැලසීමේ ක්‍රමෝපාය රාමු සැලැස්ම කෙටුම්පත් කරන ලදී. මෙම ක්‍රමෝපාය රාමු සැලැස්ම සහන සත්කාර පිළිබඳ ජාතික මෙහෙයුම් කමිටුවට සහ විවිධ වෘත්තීය ආයතන වල නිරීක්ෂණය සඳහා ඉදිරිපත් කර ඇත.

වෛද්‍ය නිලධාරීන් හා හෙද නිලධාරීන් සඳහා වූ සහන සත්කාර සේවා පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ කෙටුම්පත් කරන ලදී. එහි නිවැරදි කිරීම් සිදු කෙරෙමින් තිබුණි. තවද මර්ධනය හා පාලනය පිළිබඳව දත්ත ශල්‍යවරුන් හා ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය සේවා කාර්ය මණ්ඩලය පුහුණු කිරීමේ වැඩසටහනට දිස්ත්‍රික්ක 12ක පවත්වන ලදී. විශේෂයෙන්ම දුම්කොල භාවිතය අඩු කිරීම පිළිබඳව පාසැල් ගුරුවරුන් 340 දෙනෙකු පුහුණු කරන ලදී.

2017 දී පිළිකා ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථානවල යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සිදු කරන ලදී. හලාවත මහ රෝහල සඳහා සයිටොටොක්සික් අයිසොලේටර් (Cytotoxic Isolator) යන්ත්‍රයක් මිලදී ගන්නා ලදී. මඩකළපුව ශික්ෂණ රෝහල, මාතර හා නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික් මහ රෝහල් හා මහනුවර ශික්ෂණ රෝහල යන රෝහල්වල පිළිකා හඳුනා ගැනීමට හා ප්‍රතිකාර සඳහා අවශ්‍ය උපකරණ ලබාදීමට කටයුතු කරන ලදී.

3.3.2 මානසික සෞඛ්‍ය සේවාවන්

මානසික සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ වැඩි අවධානයක් දිය යුතු කරුණු ගැන ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කරන්නන් දැනුවත් කිරීම, මානසික සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයට අදාළ පනත් සැකසීම හෝ ප්‍රතිසංශෝධනය, මානසික සෞඛ්‍ය, මධ්‍යසාර, මත්ද්‍රව්‍යවලට ඇබ්බැහිවීම, සිය දිවි නසාගැනීම මානසික සෞඛ්‍ය ඒකකයේ ප්‍රධාන කාර්යභාරයන් වේ. මෙම අංශයට අයත් වෙනත් කාර්යයන්, එනම් මාර්ග යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සහ මානව සම්පත් පිළිබඳ සඳහා උපක්‍රමික සැලසුම් පිළියෙල කිරීම, හා පළාත් හා දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමට සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ අදාළ ජාතික, මධ්‍යම හා වාර්ෂික සැලසුම් පිළියෙල කිරීම, මානසික සෞඛ්‍යයට අදාළ පළාත් සහ දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමේ සැලසුම් සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණික සහ පරිපාලනමය මාර්ගෝපදේශ මෙන්ම ආකෘතිපත් සකස් කිරීම, අමාත්‍යාංශය තුළ සහ පිටත, වෘත්තීය කණ්ඩායම් අතර, පෞද්ගලික ආයතනවල, සංවර්ධන සාමාජිකයන්, සිවිල් සංවිධාන සහ පාරිභෝගික කණ්ඩායම් සහයෝගීතා ජාල ඇතිකිරීම සහ පවත්වා ගෙන යාම, වැඩසටහන් පාදක සන්නිවේදන ද්‍රව්‍ය පිළියෙල කිරීම, සේවා කාලය තුළදී හා පශ්චාත් උපාධිධාරීන්ගේ ධාරිතා සංවර්ධනය, හදිසි අවස්ථාවකදී හෝ ආපදා තත්ත්වයකදී මානසික ප්‍රථමාධාර සහ හදිසි මානසික සෞඛ්‍ය සේවාවන් ලබාදීම, රෙබිය අමාත්‍යාංශයේ මානසික සෞඛ්‍ය වැඩසටහන අධීක්ෂණය හා ඇගයීම, මානසික සෞඛ්‍ය වැඩසටහන්, අදාළ යාවත්කාලීන කරන ලද තොරතුරු පද්ධතියක් තිබීම, පර්යේෂණ පැවැත්වීමට ඇති අවශ්‍යතාවයන් හඳුනාගෙන ක්‍රියාකාරී පර්යේෂණ සිදු කිරීම මානසික සෞඛ්‍ය ඒකකයේ අනෙකුත් ක්‍රියාවන් වේ.

වසර තුළදී ලබාගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

මානසික සෞඛ්‍ය ඒකකයේ වෙබ් අඩවිය පිළියෙල කිරීම සම්පූර්ණ කර එය එළි දැක්වීම 2017 වර්ෂයේ ඔක්තෝබර් මස 10 වන දින සිදු කරන ලදී. ඉලෙක්ට්‍රොනික ක්‍රමවේදයන් මත පදනම් වූ මානසික සෞඛ්‍ය පිළිබඳ කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය සකස් කරනු ලැබූ අතර, මෙය පරිහරණය කරන කාර්ය මණ්ඩලය පුහුණු කිරීම 2017 වර්ෂයේ ඔක්තෝබර් මස සිදුවුණි. හදිසි ආපදාවන්ට ලක්වුණු මිනොටවුල්ල , බුලත්සිංහල, රත්නපුර සහ ගාල්ල ප්‍රදේශවල ජීවත්වන ජනතාවට මානසික සෞඛ්‍ය ප්‍රථමාධාර ලබාදීමට කාර්ය මණ්ඩලය පුහුණු කිරීම සිදු කරන ලදී. තවද, අනෙකුත් ප්‍රදේශවල කාර්ය මණ්ඩලද මුදා හැරීම සිදුකරනු ලැබූ අතර එම ආපදා උවදුරට ලක්වුණු ප්‍රදේශ වලට යාම හා එම ආපදා තත්ත්වවලට මුහුණදුන් මිනිසුන්ගේ අවශ්‍යතාවයන් ඉටුකිරීම සිදු කෙරිණි. ‘මානසික අවපීඩනය ගැන

කතා කරමු' යන තේමාව යටතේ ජාතික සහ දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ වැඩසටහන් කිහිපයක් දියත් කිරීමට මෙම ඒකකයට හැකිවිය. මාධ්‍ය සඳහා ද වැඩසටහන් කිහිපයක් පවත්වන ලදී. මධ්‍යසාර හා දුම්කොළ භාවිතාවය පිළිබඳ ජාතික අධිකාරියේ අනුග්‍රහය ඇතිව මධ්‍යසාර, සෞඛ්‍ය සහ ආර්ථිකය යන මැයෙන් ජාතික සම්මන්ත්‍රණයක් පවත්වන ලද අතර දැනුවත් කිරීමේ රැස්වීම් කිහිපයක් ද පවත්වන ලදී. මෙම සම්මන්ත්‍රණය ගරු සෞඛ්‍ය ඇමතිවරයා ප්‍රධානත්වයෙන් පැවැත්වූ අතර සේවා ස්ථානයේ යහ පැවැත්ම වැඩිකිරීම සඳහා දීප ව්‍යාප්ත වැඩ සටහනක්ද පවත්වන ලදී.

3.3.3 නිදන්ගත වකුගඩු රෝග වැලැක්වීම සහ පාලන වැඩසටහන

නිදන්ගත වකුගඩු රෝග හඳුනාගැනීම සඳහා වැඩි අවදානම් ප්‍රදේශ පිහිටි ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශවල ජීවත්වන 253,353 පමණ පිරිස පරීක්ෂාවට ලක් කරනු ලැබීය. නිදන්ගත වකුගඩු රෝග සඳහා වැඩි අවදානම් ප්‍රදේශ වල නිදන්ගත වකුගඩු රෝග සායන ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් පවත්වාගෙන යන ලදී.

මූලික රෝහල් සහ ප්‍රාදේශීය රෝහල් කිහිපයක සායන 6ක් දැනටමත් සකස් කර ඇත. රුධිර කාන්දු පෙරන ඒකක 7ක් ද සාදා ඇත. 2016 වසර අග වන විට රුධිර කාන්දු පෙරන යන්ත්‍ර 226ක් රජයේ රෝහල් වල වැඩ කරමින් තිබුණි. 2017දී, තවත් යන්ත්‍ර 278ක් රෝහල් 73ක් අතර බෙදා දෙන ලදී. ස්ථාපනය කිරීමට නියමිත වකුගඩු ඒකක 5න් තුනක් සඳහා කොන්ත්‍රාත් තුනක් ලබාදී ඇත. මෙම වකුගඩු ඒකක දිස්ත්‍රික් මහා රෝහල හම්බන්තොට, මඩකලපුව ශික්ෂණ රෝහල සහ දිස්ත්‍රික් මහා රෝහල ත්‍රිකුණාමලය යන රෝහල් වල ස්ථාපනයට නියමිත වේ. නිදන්ගත වකුගඩු රෝග වැලැක්වීම යන තේමාව යටතේ මහජනයා දැනුවත් කිරීම සඳහා සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපන මෙවලම් කිහිපයක් සකස් කරන ලදී.

රෝහල් කිහිපයක රුධිර කාන්දු පෙරන ඒකක ව්‍යාප්ත විය යුතුය. මහනුවර සහ දිස්ත්‍රික් මහා රෝහල පොලොන්නරුව යන රෝහල් වල රුධිර කාන්දු පෙරන ඒකක තව දුරටත් ව්‍යාප්ත කර ඇති අතර කරාපිටිය ශික්ෂණ රෝහලේ වැඩකටයුතු වලින් 80%ක් පමණ සම්පූර්ණ කර ඇත. කරාපිටිය ශික්ෂණ රෝහල සහ ශ්‍රී ලංකා ජාතික රෝහල්වල පුළුල් කිරීමේ කටයුතු 2018 වර්ෂයේදී සම්පූර්ණ කිරීමට නියමිත වේ. මෙම රෝහල් සඳහා උපකරණ ප්‍රසම්පාදනය සඳහා මුල් පියවර 2017දී තබන ලදී. වසංගත රෝග ඒකකය මගින් 2017 දී මුල්පසුබිම් සමීක්ෂණය සම්පූර්ණ කිරීමත් සමඟම නිදන්ගත වකුගඩු රෝග කාරකය සොයා බැලීමේ සමීක්ෂණය ආරම්භ කරන ලදී. මෙම සමීක්ෂණයේ කාලය අවුරුදු 5කි. මෙහි සොයාගැනීම් නිදන්ගත වකුගඩු රෝග මැඩීම සහ වැලැක්වීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රතිපත්ති තීරණ ගැනීමේදී ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.

3.4 මාතෘ හා ළමා සෞඛ්‍ය සේවා

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ප්‍රජනක, මාතෘ, නව ජන්ම, ළමා, යොවුන් සහ තරුණ සෞඛ්‍ය සේවා සැලසුම් කිරීම, ක්‍රියාවට නැංවීම, අධීක්ෂණය හා ඇගයීමේ වගකීම පවුල් සෞඛ්‍ය කාර්යාංශය සතු වේ.

වසර තුළදී ලබාගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

ආයතනික මාතෘ සෞඛ්‍ය සේවා ශක්තිමත් කිරීම සඳහා අධිපරායත්ත ඒකක (HDU) 30 ස්ථාපිත කරන ලදී. මාතෘ හා නව ජන්ම සෞඛ්‍ය සේවාවන්හි ගුණාත්මකභාවය පිරික්සීම සඳහා මෙවලම් සකස් කිරීම සහ ගුණාත්මකභාවය ඇගයීමේ ක්‍රමවේදයක් රෝහල් 10ක ස්ථාපනය කෙරිණි. 2017 – 2025 සඳහා මාතෘ හා නව ජන්ම සෞඛ්‍ය පිළිබඳ ක්‍රමෝපාය සැලැස්ම සකස් කරන ලදී. 2017-2020 වසර සඳහා ශ්‍රී ලංකාව තුළ සෑම නව ජන්මයක් සඳහා වූ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම එලිදැක්වූ අතර මව්කිරි දීම ප්‍රවර්ධනය, ආරක්ෂාව සහ සහායවීම සහ හඳුනාගත් නිශ්පාදන අලෙවිකරණය සඳහා වූ වර්ධන සංග්‍රහය සංශෝධනය කෙරිණි. 2017 වසරේදී ද දිවයින පුරා බහු- ක්ෂුද්‍රපෝෂක මිලදී ගැනීම හා බෙදා හැරීම සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කෙරිණි. 2017- 2025 වසර සඳහා ළමා සෞඛ්‍ය පිළිබඳ ක්‍රමෝපාය සැලැස්ම සකස් කර බෙදා හරින ලදී. බර කිරින තරාදි සහ උස මනින පටි 500ක්ද, ස්නෙලන් සටහන් 10,000ක්ද මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරන් අතර බෙදාදෙන ලදී.

යොවුන් සහ තරුණ මිතුරු සෞඛ්‍ය සේවා සඳහා ප්‍රමිතින් සකස්කර මුද්‍රණය කිරීම හා පවුල් සෞඛ්‍ය නිලධාරීන් සඳහා යොවුන් ලිංගික හා ප්‍රජනක සෞඛ්‍ය සම්බන්ධ ජීවන කුසලතා සංවර්ධනය සඳහා පැකේජයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. මව්කිරි දීම සඳහා උපදේශනය, නව ජන්මයන් සඳහා දියුණු ජීවිත උපකාර සේවා, නව ජන්මයන් ප්‍රවාහනය හා නව ජන්ම තොරතුරු පද්ධතිය පිළිබඳ පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීමට පවුල් සෞඛ්‍ය කාර්යාංශයට හැකිවිය. ලදරු සහ කුඩා ළමුන් පෝෂණය හා වර්ධනය, අධීක්ෂණය හා ප්‍රවර්ධනය සඳහා පුහුණු වැඩසටහන් 2ක් පැවැත්වීම; පුර්ව ළමාවිය සංවර්ධනය පිළිබඳ වැඩසටහන් 11ක්; ජීවන කුසලතා සම්බන්ධයෙන් පුහුණු වැඩසටහන් 19ක් මගින් 680 දෙනෙක් පුහුණු කිරීමත් පවුල් සෞඛ්‍ය කාර්යාංශය මගින් සිදු කරන ලදී. ජාතික මාතෘ මරණ සමාලෝචන සෞඛ්‍ය කලාප 28ක සම්පූර්ණ කල අතර 2016 වසරේ මාතෘ මරණ දත්ත ජාතික සහ දිස්ත්‍රික් මට්ටමින් නිකුත් කිරීමට හැකිවිය.

3.5 මුඛ සෞඛ්‍ය සේවා

ප්‍රජා මට්ටමින් මුඛ සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධනය සඳහා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක වීම සහතික කිරීම සහ අත්‍යාවශ්‍ය දත්ත වෛද්‍ය උපකරණ දීප ව්‍යාප්ත සෞඛ්‍ය ආයතන සඳහා ලබාදීම දත්ත සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂ අංශය මගින් සිදු කරනු ලබයි. ගුණාත්මක හා ආරක්ෂිත මුඛ සෞඛ්‍ය සේවා සම්බන්ධව දත්ත ශල්‍ය වෛද්‍යවරුන්ගේ හැකියාවන් වර්ධනය, මුඛ සෞඛ්‍ය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සකස් කොට අවසන් කිරීම, ජාතික මුඛ සෞඛ්‍ය සමීක්ෂණය සිදු කිරීම සහ දත්ත ශල්‍ය වෛද්‍යවරුන් රේඛීය හා පළාත් රෝහල්වලට බෙදා ගැනීම සිදු කරනලදී.

වසර තුළදී ලබාගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

ගුණාත්මක හා ආරක්ෂිත මුඛ සෞඛ්‍ය සේවා පිළිබඳ වැඩසටහන් 2ක් සාර්ථකව පැවැත්විණි. සෞඛ්‍ය ආයතන විශාල සංඛ්‍යාවක් සඳහා CT යන්ත්‍ර 2ක්, කුඩා ජීවානුභරණ යන්ත්‍ර 150ක් සහ දන්ත පුටු 50ක් පසුගිය වසර තුළ මිලදී ගන්නා ලදී. රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ සියලු රෝහල්, මහරගම දන්තායතනය, මහරගම හා වැලිකඩ බන්ධනාගාරවල දන්ත සායනවල දන්ත ශල්‍ය උපකරණවල නඩත්තු කටයුතු සිදුකොට අවසන් කෙරිණි.

3.6 පුහුණු හා පර්යේෂණ

3.6.1 වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනය

වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනය විසින් ජාතික මට්ටමේ රසායනාගාර සේවා සැපයීම හා පර්යේෂණ සිදුකිරීම කරනු ලබයි. එසේම මෙම ආයතනය පශ්චාත් වෛද්‍ය පුහුණුව ලබන වෛද්‍යවරුන් හා රසායනාගාර කාර්මික ශිල්පීන් සඳහා පුහුණු මධ්‍යස්ථානයකි.

වසර තුළදී ලබාගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

පෞර්ව ආරක්ෂණ (තුන්වන තලයේ) දැඩි අවදානම් පර්යේෂණාගාරයක් වෛද්‍ය පර්යේෂණ ආයතනය තුළ ස්ථාපනය කිරීමට සැලසුම් කොට ඇත. මෙම පර්යේෂණාගාරය දැඩි අන්තරාකාරී ක්ෂුද්‍රජීවීන් අධ්‍යයනය හා රෝග නිර්ණය සඳහා පහසුකම් සහිත ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින එකම ආයතනය වේ. මේ සඳහා සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය මගින් පත්කරන ලද තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව විසින්, මධ්‍යම ඉංජිනේරු උපදේශන කාර්යාංශය මගින් යෝජිත තාක්ෂණික පිරිවිතරයෙන් 45% අවසන් කර ඇත.

මෙම ආයතනයේ පවත්වාගෙන යන සේවා වැඩිදියුණු කිරීම හා ව්‍යාප්ත කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ඉඩකඩ සපුරාලීමට දසමහල් ගොඩනැගිල්ලක් ස්ථාපනය කිරීමට සැලසුම් සකස් කරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ජාතික ක්‍රම සම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශය සහ කැබිනට් අනුමැතිය ලැබී ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශය හා අරමුදල් ප්‍රභවයක් බලාපොරොත්තුවෙන් සිටී.

3.7 පෝෂණය

3.7.1 පෝෂණ සම්බන්ධීකරණ අංශය

පෝෂණ සම්බන්ධීකරණ අංශය මගින් පහත දැක්වෙන කාර්ය සිදුකරනු ලබයි.
පෝෂණය සම්බන්ධ දිස්ත්‍රික් ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා මගපෙන්වීම, සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශයේ පෝෂණය සම්බන්ධ අයවැය කළමනාකරණය, සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය මගින් සිදුකරන පෝෂණ වැඩසටහන් සම්බන්ධීකරණය, බහු ආංශික පෝෂණ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ දායකත්වය ලබාදීම, ජාතික පෝෂණ තොරතුරු පද්ධතිය නියාමනය හා ත්‍රිපෝෂ වැඩසටහනේ යටිතල පහසුකම් ශක්තිමත් කිරීම හා නිශ්පාදනවල ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීම වේ.

වසර තුළදී ලබාගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

පෝෂණයට අදාළ ගැටළු ජයගැනීම සඳහා ඉලක්කගත දිස්ත්‍රික් මැදිහත්වීම් ක්‍රියාත්මක කිරීමට දිවයින පුරා යෝජිත ක්‍රියාකාරකම් සමාලෝචනය කර අරමුදල් සපයන ලදී. මේ සඳහා අනුමත මුදල රුපියල් මිලියන 32.9ක් විය. දිස්ත්‍රික් පාදක වැඩසටහන් සඳහා රුපියල් මිලියන 17.6ක් මුදාහරින ලදී. මූල්‍යමය හා තාක්ෂණික වාර්තා සියලුම දිස්ත්‍රික්කවලින් ලැබුණු අතර එම වාර්තා තක්සේරුකර අදාළ ප්‍රතිචාර ලබාදුනි. දිස්ත්‍රික් පාදක වැඩසටහන් සඳහා භාවිතා කර ඇති මුළු මුදල රුපියල් මිලියන 10.6ක් වන අතර එය දිස්ත්‍රික් සඳහා මුදාහරින ලද මුදලින් 60%කි.

පූර්ව පාසැල් සඳහා වන පෝෂණ වැඩසටහන් සඳහා මොඩියුල 3ක් සකස් කොට මුද්‍රණය කෙරිණි. දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ වැඩසටහන් කළමනාකරුවන්ට හඳුන්වාදීමේ වැඩසටහන් මඟින් උපදේශණය සපයනු ලැබූ අතර මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ පුහුණුකරුවන් පුහුණු කිරීමේ වැඩසටහන් සම්පූර්ණ කරන ලදී. මේ සඳහා වියදම් වූ රුපියල් මිලියන 0.4 යුනිසෙල් ආයතනය මඟින් සැපයිණි. ජාතික පෝෂණ පද්ධතියෙහි දර්ශක සංශෝධනය කෙරිණි. මෙම සංශෝධන දර්ශක දිස්ත්‍රික්ක සඳහා ලබාදුන් අතර දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලයන්හි අධ්‍යක්ෂ සැලසුම්ගේ ආධාරයෙන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් දිස්ත්‍රික්ක 13ක පවත්වනු ලැබිණි. සියලුම දිස්ත්‍රික්කවල දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ සම්බන්ධීකරුවන් දත්ත ගොනුකිරීම සහ විශ්ලේෂණය සඳහා පුහුණු කෙරිණි. මේ සඳහා මුළු වියදම රුපියල් මිලියන 1.1ක් වූ අතර එයද යුනිසෙල් ආයතනය මඟින් සැපයිනි.

3.7.2 පෝෂණ අංශය

පෝෂණ අංශය මගින් ජාතික පෝෂණ ප්‍රතිපත්තිය සංශෝධනය කර එම කටයුතු සම්බන්ධීකරණය කිරීම, ඒ පිළිබඳව අධීක්ෂණ හා ඇගයීමේ කටයුතු සිදුකර ඇත. එසේම, අංශය මගින් පෝෂණය හා සම්බන්ධ මාර්ගෝපදේශ සකස් කිරීම සහ සෞඛ්‍ය සේවකයින් සඳහා සේවාස්ථ පුහුණු වැඩසටහන්, දැනුවත් කිරීමේ සැසි, සහ හැකියා ප්‍රවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් ආදී කටයුතු සිදු කර ඇත. නවද, මෙම අංශය පළාත් හා වෙනත් බිම් මට්ටමේ සංවිධාන සමග ද පෝෂණ වැඩසටහන් ඵලදායී අන්දමින් ක්‍රියාත්මකවීම පිළිබඳ තහවුරු කිරීම සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරන නිලධාරීන් සමගද සම්බන්ධීකරණය වී කටයුතු කරයි. බහු ආංශීය පෝෂණ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම යටතේ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීමද මෙම අංශයේ ප්‍රමුඛ කාර්යයකි.

වසර තුළදී ලබාගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ කලාපයට සකසා ඇති මොඩියුලය පදනම් කරගෙන රටට විශේෂිත පෝෂණ පැතිකඩක් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා උපදේශන රැස්වීම් කිහිපයක් පවත්වා ඇත. අවසන් වාර්තාව සහ සකස් කරන ලද පෝෂණ පැතිකඩ මොඩියුලය සමාලෝචනය කිරීම සඳහා ඉදිරිපත් කර ඇත. නව පෝෂණ සායන පිහිටුවීම වඩා ශක්තිමත් කිරීම සඳහා වෙන්කළ මුදලින් 50%ක් අත්තිකාරමක් ලෙස ලබාදී ඇත. ශ්‍රී ලංකා ජාතික රෝහලේ ඉදිකිරීම් කටයුතු කෙරෙමින් පවතී.

3.8 ආපදා පෙර සූදානම සහ ප්‍රතිචාර දැක්වීම

ආපදා පෙර සූදානම සහ ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ අංශය පහත සඳහන් ක්‍රියාකාරකම් ඉටු කිරීම සඳහා වග කියනු ලැබේ. සුරක්ෂිත රෝහල් මූලාරම්භයන් තුළින් සෞඛ්‍ය පහසුකම් වල ව්‍යුහාත්මක, ව්‍යුහාත්මක නොවන සහ ක්‍රියාකාරී ධාරිතාවය වැඩිදියුණු කිරීම, සෞඛ්‍ය අංශයේ ආපදා කළමනාකරණය සඳහා මානව සම්පත් වැඩිදියුණු කිරීම, සෞඛ්‍ය අංශයේ ආපදා කළමනාකරණය සඳහා පාර්ශවකරුවන්ගේ සම්බන්ධීකරණ කටයුතු ප්‍රවර්ධනය කිරීම, තොරතුරු ලබා දෙන ආධාරකයන් වැඩිදියුණු කිරීම, දැනුම කළමනාකරණය සහ පර්යේෂණ, සෞඛ්‍ය අංශයේ ආපදා කළමනාකරණ කටයුතු සඳහා ප්‍රජාවගේ දායකත්වය වැඩිදියුණු කිරීම සහ සෞඛ්‍ය අංශයේ ආපදා කළමනාකරණ කටයුතු සඳහා ප්‍රතිඵල පාදක අධීක්ෂණ හා ඇගයීම් කටයුතු සංවිධානය කිරීම.

වසර තුළදී ලබාගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

පශ්චාත් ආපදා අවශ්‍යතාවයන් ඇගයීම යන ග්‍රන්ථය මුද්‍රණය කිරීම, ආපදා කළමනාකරණය සඳහා මාර්ගෝපදේශ ග්‍රන්ථය සහ 2016 වාර්ෂික වාර්තාව මුද්‍රණය කිරීමේ කටයුතු සාර්ථකව නිමකර ඇත. මීට අමතරව, දකුණු කොළඹ ශික්ෂණ රෝහල සඳහා උපකරණ ප්‍රසම්පාදනය කිරීමේ කටයුතු සිදුකර ඇත. 2017 වර්ෂයේ අරණයක හා බුලත්කොහුපිටිය පිහිටි ආපදා කළමනාකරණ ඒකක සඳහාද උපකරණ ප්‍රසම්පාදනය කිරීමේ කටයුතු සිදු කර ඇත.

3.9 වතු හා නාගරික සෞඛ්‍ය

වතු අංශයේ සෞඛ්‍ය සේවා කටයුතු වැඩි දියුණු කිරීමට අදාළ කාර්යයන් කිහිපයක් ඉටු කර ඇත. මාතෘ හා ළමා සෞඛ්‍ය සායන වල යටිතල පහසුකම් වැඩි දියුණු කර ඇත. පාසල් ගුරුවරුන් සඳහා මධ්‍යසාර, දුම්කොළ වැනි ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ සහ අපයෝජන වැලැක්වීම, ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය මත පදනම් වූ ප්‍රවණත්වය සහ ජීවන නිපුණතා පිළිබඳව වැඩසටහන් පවත්වා ඇත. වතු සෞඛ්‍ය සමාලෝචන රැස්වීම් කීපයක් පවත්වා ඇත. මීට අමතරව, වතු ප්‍රජාවගේ පරිශ්‍ර ආශ්‍රිතව සනීපාරක්ෂක පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ කටයුතු 2017දී සිදු කර ඇත.

2016 වර්ෂයේ අවිච්ඡේද වැඩ සටහන් මෙන්ම පහත සඳහන් ප්‍රාථමික වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ඒකක සහ ප්‍රාදේශීය රෝහල් වල ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු ද සිදු කර ඇත. ඩවුන් සයිඩ්, කර්කිල්ස්, තෙල්බැද්ද, ස්ප්‍රිංවැලි, දඹෙතැන්න, රෝබේරිය, උණගොල්ල, මහදොව, හොප්ටන්, බොගවත්තලාව, ආගරපතන, මැදකුඹුර උතුර, මුල්ඔය. ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා මුළු වියදම රු.මි. 200 ක් විය.

3.10 පාරසරික හා වෘත්තීය සෞඛ්‍ය

රෝහල් කසල බැහැර කිරීම සහ ඒවාට පිළියම් කිරීම, වෘත්තීය සෞඛ්‍ය හා ආහාර සුරක්ෂිතතාවය ඇතුළු සියළුම පාරසරික සෞඛ්‍ය ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධයෙන් තාක්ෂණික දායකත්වය ලබා දෙන්නේ මෙම අංශය මගිනි.

වසර තුළදී ලබාගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

මහජන සෞඛ්‍ය නිලධාරීන් සඳහා විෂ රසායනික ද්‍රව්‍ය වලින් සෞඛ්‍යට ඇති අවදානම ඇගයීම හා පාලනය පිළිබඳව විදේශ පුහුණුව, දේශීය හා විදේශීය සම්පත් දායකයින්ගේ සහභාගිත්වයෙන් කොළඹදී පවත්වන ලදී. මහජන සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරීන් සඳහා රසායනික ද්‍රව්‍ය වල සෞඛ්‍ය අවදානම ඇගයීම යන තේමාව යටතේ තෙදින වැඩමුළුවක් පළාත් මට්ටමින් යාපනය, මාතර, කුරුණෑගල, මොණරාගල, මහනුවර, රත්නපුර, මඩකලපුව හා අනුරාධපුර යන දිස්ත්‍රික්ක වලදී පවත්වන ලදී. මහජන සෞඛ්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා වෘත්තීය සෞඛ්‍ය හා සුරක්ෂිතතාවය පිළිබඳව හැකියා ප්‍රවර්ධන වැඩමුළුවක් සාර්ථක අන්දමින් පවත්වන ලදී.

ජලාප්‍රවාහ පද්ධතිය හා අපජලය කළමනාකරණය හා සම්බන්ධ ක්‍රියාකාරකම් වැඩි දියුණු කිරීම, මෙම අංශය විසින් සිදුකරන ලද වැදගත් කාර්යයකි. රෝහල් 07ක් පරිසර ආරක්ෂක බලපත්‍රය මෙන්ම ලේඛණ ගත කර ඇති අපද්‍රව්‍ය සඳහා බලපත්‍රය ලබා ගැනීමට සමත්වීය.

ආනයනය කරනු ලබන ආහාර පරීක්ෂා කිරීමේ හා සාම්පල් ලබා ගැනීමේ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් ආහාර සුරක්ෂිතතා අංශය ඉතා සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබා ඇත. අපනයනය කරනු ලබන ආහාර සම්බන්ධ පරීක්ෂා කිරීම හා සාම්පල් ලබා ගැනීමේ කාර්යයන් වලට අදාළව සෞඛ්‍ය සහතිකයන් 11,320ක් නිකුත් කර ඇත.

3.11 සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධනය

රට වටා ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් සඳහා වගකීම දරනු ලබන්නේ මීට පෙර සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපන කාර්යාංශය ලෙස හඳුන්වන ලද සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන කාර්යාංශයයි.

වසර තුළදී ලබාගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

ජාතික පෝෂණ මාසය, ජාතික මව්කිරි ලබා දීමේ සතිය සහ ලෝක ඕටිසම් දිනය යන කරුණු නිමිතිකොට ගෙන මාධ්‍ය සම්මන්ත්‍රණ 03ක් පවත්වන ලදී. එසේම ක්ෂේත්‍ර සෞඛ්‍ය කාර්ය මණ්ඩලයේ පෝෂණ උපදේශන කුසලතාවයන් ගොඩනැංවීම සඳහා සාර්ථක අන්දමින් උපදේශණ වැඩමුළුවක්ද පවත්වන ලදී. “ශ්‍රී ලාංකිකයින් සඳහා මුඛ සෞඛ්‍ය පණිවිඩ” යන මෑයෙන් පොත් 3000ක් මුද්‍රණය කර බෙදා හැරීමට මෙම අංශයට හැකි විය. නව ජන්ම රැකවරණය” නමින් සටහන් පත් 100,000ක් දෙමළ භාෂාවෙන් මුද්‍රණය කරන ලදී.

3.12 තරුණ, වැඩිහිටි සහ ආබාධිත ප්‍රජාව සඳහා වූ සේවාව

තරුණ, වැඩිහිටි සහ ආබාධිත ප්‍රජාවගේ ප්‍රාථමික, ද්විතීයික සහ තෘතීයික මට්ටමේ සෞඛ්‍ය සේවා කටයුතු සම්බන්ධයෙන් වගකියනු ලබන ජාතික මට්ටමින් ක්‍රියාත්මක ආයතනය වනුයේ අමාත්‍යාංශයේ තරුණ, වැඩිහිටි සහ ආබාධිත ප්‍රජාව සඳහා වූ අංශයයි.

වසර තුළදී ලබාගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

සත්කාරක සෞඛ්‍ය සේවාවන් වැඩිදියුණු කිරීමට අදාළ බොහොමයක් ක්‍රියාකාරකම් මෙහෙය වීම සහ සම්බන්ධීකරණය කිරීම සිදු කරන ලදී. වත්තල, හැඳල පිහිටි ලාදුරු රෝහල් පරිශ්‍රයේ අංග සම්පූර්ණ, ආදර්ශ වැඩිහිටි සත්කාර ඒකකයක් ඉදිකිරීම සඳහා මූලික සැලැස්ම සකස් කරන ලද අතර මෙම ව්‍යාපෘතිය මූලික අදියර සඳහා රු.මි. 20ක මුදලක් වෙන්කර ඇත. වැඩිහිටි ප්‍රජාව වෙනුවෙන් ආයතනයක් පිහිටු වීම රටේ කාලීන අවශ්‍යතාවයක් බවට පත්ව ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන් පසු ගිය සිව් වසර තුළදී මෙම ඒකකය ඉහළ ප්‍රගතියක් ලබා ඇත. වැඩිහිටි සත්කාර ඒකකයක් ඉදිකිරීම සඳහා අංගොඩ ජාතික මානසික සෞඛ්‍ය ආයතනය වෙත රු. 2,519,773 ක මුදලක් ලබා දී ඇත. ආබාධිත ප්‍රජාවගේ ජීවන තත්වය උසස් කිරීම සහ පුනරුත්ථාපන කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය සත්කාර සේවාවන් ලබා දීමට අදාළ මූලික උපකරණ ප්‍රමාණවත් අන්දමින් තිබීම අත්‍යාවශ්‍ය සංරචකයකි. ආබාධිත පුද්ගලයින් පුනරුත්ථාපනය කිරීම සඳහා බදුල්ල මහ රෝහලට (රු.මි.30) සහ කරාපිටිය ශික්ෂණ රෝහල වෙතට අරමුදල් ලබා දී ඇත. එසේම ආබාධිත පුද්ගලයින් පුනරුත්ථාපනය කිරීම සඳහා කෘතීම අංග සවි කිරීමේ හා විකලාංග සේවාවන් පැවතීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. මෙම කාර්ය සඳහා අනුරාධපුර ශික්ෂණ රෝහල වෙත රු.මි. 10.5ක මුදලක් ලබා දී ඇත. 2017 දෙසැම්බර් 03ට යෙදුන ජාත්‍යන්තර ආබාධිත සැමරුම් දිනය රාගම පුනරුත්ථාපන රෝහලේදී සමරන ලදී. සන්නද්ධ බලකා හා පොලිස් නිලධාරීන් සඳහා දැනුවත් කිරීම් 08ක් පවත්වන ලදී. දැනුවත් කිරීමේ කටයුතු සඳහා ආසාන රෝගය සඳහා සත්කාරයන් යන මැයෙන් සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපන තොරතුරු මෙවලම් සිංහල හා දෙමළ මාධ්‍යයන් මුද්‍රණය කර ඇත.

3.13 පෞද්ගලික වෛද්‍ය සේවාව නියාමනය

සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ පෞද්ගලික වෛද්‍ය සේවා සංවර්ධන අංශය සහ පෞද්ගලික වෛද්‍ය සේවා නියාමන සභා එකතුවකින් පෞද්ගලික වෛද්‍ය ආයතනය ලියාපදිංචි කිරීම යන අවශ්‍යතාව අනුව පෞද්ගලික ආයතන සභා පනත සංශෝධනය කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගැනීම සම්බන්ධීකරණය කරයි.

වසර තුළදී ලබාගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

2017 වර්ෂයේ දෙවන කාර්තුව වන විට පෞද්ගලික වෛද්‍ය ආයතන 1305ක් ලියාපදිංචි කරන ලදී. පෞද්ගලික වෛද්‍ය ආයතන පිහිටුවීමේදී පෞද්ගලික වෛද්‍ය සේවා නියාමන සභාවෙහි ලියාපදිංචි කිරීමේ වැදගත්කම සම්බන්ධයෙන් දැන්වීම් දෙකක් පළ කරන ලදී. පෞද්ගලික වෛද්‍ය අංශයේ සෞඛ්‍ය තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම අධ්‍යක්ෂ කාර්යාලය හරහා ලබා ගැනීමට කටයුතු කර ඇත.

3.14 අතිරේක සේවා

3.14.1 රසායනාගාර සේවා

රසායනාගාර සේවා අංශය පහත සඳහන් කාර්යයන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි . රජයේ රෝහල් වල සහ විශේෂ ව්‍යාපෘති යටතේ ඇති රසායනාගාර දියුණු කිරීම සහ දිරිමත් කිරීම, සියළු පළාත් වල රෝග හඳුනාගැනීමේ සේවා හා රසායනාගාර සේවා ව්‍යාප්ත කිරීම, ජංගම රසායනාගාර හරහා ග්‍රාමීය රෝහල් වලට රසායනාගාර සේවා ලබා දීම, ක්ෂුද්‍ර ජීවින්ගෙන් ඇති වන බලපෑම සම්බන්ධව ඇති ගැටළු අවම කිරීම සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්තිය හා ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම දියුණු කිරීම, ඩෙංගු රෝගය ව්‍යාප්ත වී ඇති ප්‍රදේශ වලට අවශ්‍ය රසායනාගාර පහසුකම් ලබා දීම මගින් ඩෙංගු රෝගය පාලනය කිරීම, රජයේ රෝහල් සහ රටපුරා පවතින ක්ෂුද්‍ර ජීවින් සම්බන්ධ රසායනාගාර සේවා හරහා ප්‍රතිපත්ති තීරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමට රසායනාගාර විමර්ශනය.

වසර තුළදී ලබාගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

මෙම රසායනාගාර සේවා අංශය මගින් රජයේ රෝහල්වල හා විශේෂ ව්‍යාපෘතිවල ඇති රසායනාගාර දියුණු කිරීම හා ශක්තිමත් කිරීම කරනු ලබයි. මේ සඳහා නව උසස් තාක්ෂණයෙන් යුත් උපකරණ ලබා දීම සිදුකරනු ලබයි. විශේෂයෙන් මෙහිදී ශල්‍ය කර්ම, රසායනාගාර විද්‍යාවේදය, වැදගත් වේ. මෙම ව්‍යාපෘතියේ කාල සීමාව මාස 12කි. (01.01.2017-31.12.2017) .මෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි.919කි. 2017 වර්ෂයේදී ග්‍රාමීය හා ග්‍රාමීය නොවන ප්‍රදේශ වල වෛද්‍ය සායන සංවිධානය කිරීමට ජංගම රසායනාගාර පහසුකම් ලබා දී ඇත. ජංගම රසායනාගාර 151 දී 42,500 පරීක්ෂණ මේ වන තෙක් සාර්ථකව සිදු කර ඇත. ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රජා සෞඛ්‍ය ගැටළු යටතේ ක්ෂුද්‍ර ජීවින්ගේ බලපෑම ප්‍රකාශ කර හැක. එය නිරාකරණය කර ගැනීම සඳහා ජාතික සහ ජාතික උපක්‍රමික සැලැස්මෙහි ක්‍රමවත්ව දක්වා ඇත. ඒ සඳහා ප්‍රධාන නියෝජිතයන් වශයෙන් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය, ධීවර අමාත්‍යාංශය, කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය සහ ග්‍රාමීය ආර්ථික සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය සහභාගී වී ඇත. මේ සඳහා ස්වංක්‍රීය කට්ටල 07කින් යුත් රුධිර විශ්ලේෂණ 06ක් සහ කට්ටල 05කින් යුත් රුධිර විශ්ලේෂණ 30 ප්‍රයෝජනය සඳහා සපයා ඇත.

3.14.2 ගුණාත්මක හා සුරක්ෂිත සෞඛ්‍ය සේවාවන්

අවශ්‍ය තාක්ෂණික සහාය ලබාදීම මගින් ආයතනික ගුණාත්මක කළමනාකරණ ඒකක ශක්තිමත් කිරීම සෞඛ්‍ය ආරක්ෂණ සේවාවේ ගුණාත්මක හා සුරක්ෂිතාවය සඳහා වූ අධ්‍යක්ෂ ඒකකයේ වගකීම වේ; ගුණාත්මකභාවය හා සුරක්ෂිතතාවය පිළිබඳ ආයතනික කාර්ය මණ්ඩලයේ ධාරිතා සංවර්ධනය, ජාතික සායනික මාර්ගෝපදේශ පිළියෙළ කිරීම සහ සංශෝධනය කිරීම, ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය සේවාව ජාත්‍යන්තර පිළිගත් මට්ටම සඳහා වැඩිදියුණු කිරීමට (accreditation) ප්‍රමිතීන් පිළියෙළ කිරීම, ජාතික සෞඛ්‍ය විශිෂ්ඨතා සම්මාන ලබා දීම මූලික ඇගයීම් සම්පූර්ණ කිරීම.

වසර තුළදී ලබාගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

ඇගයීම් රැස්වීම් හතරක් පැවැත්වූ අතර ඒ සඳහා රේඛීය අමාත්‍යාංශයට අයත් ආයතන 44ක් සහභාගී විය. රේඛීය අමාත්‍යාංශයට අයත් ආයතනවල කාර්යයන් වැඩිදියුණු කිරීමේ කණ්ඩායම්වල සාමාජිකයින් සහ මධ්‍යම මට්ටමේ කළමනාකරුවන් සඳහා ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ වැඩ සටහන් 244ක් පවත්වනු ලැබීය. මේ සඳහා රුපියල් මිලියන

3.4ක් වියදම් විය. සායනික විගණනය පිළිබඳ පුහුණුලාභීන් පුහුණුකිරීමේ (TOT)වැඩසටහන් පවත්වනු ලැබූ අතර රේඛීය අමාත්‍යාංශයට අයත් මූලික රෝහල්වලින් 93ක් සහභාගී විය. මධ්‍යම ජීවානුහරණය සහ ගබඩා කිරීමේ දෙපාර්තමේන්තුව (Guidelines for Central Sterilization and Storage Department) සඳහා මාර්ගෝපදේශ යන මැයෙන් ආරම්භක කෙටුම්පත සකස් කරන ලදී. මේ සඳහා හවුල් විය යුතු පාර්ශවකරුවන් හඳුනාගන්නා ලදී. ආරම්භක කෙටුම්පත අදහස් ලබා ගැනීම සඳහා බෙදා දී ඇත.

3.14.3 වෛද්‍ය සංඛ්‍යාලේඛන

වෛද්‍ය සංඛ්‍යාලේඛන ඒකකය අමාත්‍යාංශයේ ආයතන ලැයිස්තුව යාවත්කලීන කිරීම සිදු කරයි. 2017 වර්ෂය සඳහා ආයතනයේ නම, වර්ගය, ඇති පහසුකම් සහ සේවාවන්, අයිතිය, ආයතන ප්‍රධානි විස්තර සහ ඇමතුම් අංක සියලුම ආයතන සඳහා පිළියෙළ කර ඇත. වාර්ෂික සෞඛ්‍ය වාර්තාව (Annual Health Bulletin) සඳහා දත්ත රැස්කිරීම, දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම සහ ග්‍රන්ථය මුද්‍රණය කර නිකුත් කිරීම මෙම ඒකකයේ තවත් එක් ප්‍රධාන කාර්යයකි. මේවන විත් 2016 ග්‍රන්ථයේ පරිච්ඡේද පිළියෙළ කරමින් පවතී. මේ සඳහා (Indoor Morbidity and Mortality Return) බාහිර රෝගී අංශ වල දත්ත, සායනික දත්ත කාර්තුවකට රැස්කරනු ලැබේ. මාතෘ සහ මුඛ සෞඛ්‍ය දත්ත මාසිකව රැස්කරන අතර ඇදන් සංඛ්‍යාව, කාර්ය මණ්ඩලය සහ විශේෂඥයවරුන් පිළිබඳ දත්ත රජයේ සෑම සෞඛ්‍ය ආයතනයකින්ම දෙසැම්බර් 31 වන විට ලබා ගනු ලැබේ. රෝහල් 489ක දීප ව්‍යාප්ත ලෙස ආරම්භ කර ඇති eIMMR ක්‍රම වේදය ඉතා සාර්ථක ලෙස ක්‍රියාකරනු ලැබේ. සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී කලාප අනුව 2017 වසර සඳහා වසර මැද ජනගහන ඇස්තමේන්තු ද 2017 වසර සඳහා සාර්ථක ලෙස සකස් කරන ලදී.

4.0 රේඛීය අමාත්‍යාංශයට අයත් රෝහල්වල වාර්ෂික කාර්ය සාධන වාර්තාවේ සාරාංශය

දර්ශකය	රෝහලේ නම									මණ්ඩලයක් මගින් පාලනය වන රෝහල්	
	වෛද්‍ය විද්‍යාලය	වෛද්‍ය විද්‍යාලය	වෛද්‍ය විද්‍යාලය	වෛද්‍ය විද්‍යාලය	වෛද්‍ය විද්‍යාලය	වෛද්‍ය විද්‍යාලය	වෛද්‍ය විද්‍යාලය	වෛද්‍ය විද්‍යාලය	වෛද්‍ය විද්‍යාලය	වෛද්‍ය විද්‍යාලය	වෛද්‍ය විද්‍යාලය
මෙහි මරණ අනුපාතිකය	0.14%	0.21%	0.21%	0.21%	0.47%	0.18%	0.08%	0.1%	0.15%	0.0%	
හෘද් අකරණය සහිත රෝගීන්ගෙන් මියගිය අනුපාතය	0.153	0.148	0.068	1,030	0.075	0.151	0.021	0.049	0.094	0.105	
ඇඳත් සංඛ්‍යාව	3,231	2,029	1,030	1,454	1,110	1,280	2,405	924	1,074		
ඇඳත් භාවිතා කිරීමේ අනුපාතය	79.1%	59.6%	75%	88.2%	90%	84.6%	80%	80.6%	68.1%		
දැඩි සත්කාර ඒකකයේ ඇඳත් සංඛ්‍යාව	119	28	15	11	13	63	10	39			
දැඩි සත්කාර ඒකකයේ ක්‍රියාකාරී ඇඳත් සංඛ්‍යාව	97	28			13		10	36			
වසරකට සිදු කරන ප්‍රධාන සැත්කම් සංඛ්‍යාව	39,806	13,217	8,825	8,784	12,722	11,735	6,053	10,600	7,492		
බෝනෝනවන රෝගවලට ප්‍රතිකාර කිරීමට ඇති අත්‍යාවශ්‍ය බෙහෙත් වර්ග 16න් අවසාන කාර්තුවේ තිබෙන අත්‍යාවශ්‍ය බෙහෙත් අනුපාතය	100%	100%	100%	100%	100%	94.7%	100%	18.8%	100%	87.5%	
වෛද්‍ය රසායනාගාර කාර්මික විශේෂඥයින් විසින් මසකට සිදුකරන පරීක්ෂණ සංඛ්‍යාව	6,255	4,996	5,824	6,621	5,177	5,989	3,498	3,818	3,037		

රෝහලේ නම											
දර්ශකය	වෛද්‍ය ඥාණය	වෛද්‍ය ඥාණය	වෛද්‍ය ඥාණය	වෛද්‍ය ඥාණය	වෛද්‍ය ඥාණය	වෛද්‍ය ඥාණය	වෛද්‍ය ඥාණය	වෛද්‍ය ඥාණය	වෛද්‍ය ඥාණය	වෛද්‍ය ඥාණය	වෛද්‍ය ඥාණය
බෙහෙත් සඳහා වෙන් කරන ලද සම්පූර්ණ මිදිල් ප්‍රමාණයෙන් දේශීය මිලදී ගැනීම් සඳහා වැයවූ මිදිල් ප්‍රතිශතය	82.3%	3.32%	7.2%	2.09%	98%	85%	ආලෝමය වෛද්‍ය ඥාණය	4.6%	වෛද්‍ය ඥාණය	88.6%	වෛද්‍ය ඥාණය
කාර්තු වක සිසේරියන් සැත්කම් අනුපාතය (සෑම සතීවි උපන් 100කට සිදුකරන සිසේරියන් සැත්කම් සංඛ්‍යාව)	අදාළ නැත	30.7	39.6	39.3	35.3	42	වෛද්‍ය ඥාණය	46.2	වෛද්‍ය ඥාණය	48.6	වෛද්‍ය ඥාණය
අවසාන කාර්තුවේ පශ්චාත්-සිසේරියන් සැත්කම් අසාදන අනුපාතය	අදාළ නැත	0.30%	1.09%	0.46%	0.0%	0.4%	වෛද්‍ය ඥාණය	0.48%	වෛද්‍ය ඥාණය	0.62%	වෛද්‍ය ඥාණය
සේවක වර්ගීකරණයට අනුව අවම වශයෙන් ධාරිතා වර්ධන වැඩසටහන් එකකට හෝ සහභාගී වූ නිලධාරීන් ගණන	දක්න නොමැත	3.4%	27.3%	82%	41.7%	0.16%	වෛද්‍ය ඥාණය	68.8%	වෛද්‍ය ඥාණය	0.33%	වෛද්‍ය ඥාණය
1. වෛද්‍ය නිලධාරීන්	24.5%	14.6%	50.9%	100%	44.3%	7.3%	වෛද්‍ය ඥාණය	76.1%	වෛද්‍ය ඥාණය	42%	වෛද්‍ය ඥාණය
2. හෙද නිලධාරීන්	දක්න නොමැත	20%	0.3%	4%	14.1%	4.2%	වෛද්‍ය ඥාණය	28.9%	වෛද්‍ය ඥාණය	61%	වෛද්‍ය ඥාණය
3. වෙනත් තාක්ෂණික නිලධාරීන්	24.9%	17.7%	0.0%	13%	37.2%	1.5%	වෛද්‍ය ඥාණය	13.1%	වෛද්‍ය ඥාණය	0.0%	වෛද්‍ය ඥාණය
4. කනිෂ්ඨ සේවක	35	50	62	47	68	27	වෛද්‍ය ඥාණය	44	වෛද්‍ය ඥාණය	40	වෛද්‍ය ඥාණය
එක දවසකට එක වෛද්‍ය නිලධාරීවරයෙකු විසින් පරීක්ෂා කර හැකි බාහිර රෝගීන් සාමාන්‍යය							වෛද්‍ය ඥාණය		වෛද්‍ය ඥාණය		වෛද්‍ය ඥාණය

දර්ශකය	රෝහලේ නම										
	මෙම ප්‍රදේශයේ වෛද්‍ය උපදේශන	වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන	වෛද්‍ය ප්‍රවේශන	වෛද්‍ය ප්‍රවේශන	වෛද්‍ය ප්‍රවේශන	වෛද්‍ය ප්‍රවේශන	වෛද්‍ය ප්‍රවේශන	වෛද්‍ය ප්‍රවේශන	වෛද්‍ය ප්‍රවේශන	වෛද්‍ය ප්‍රවේශන	වෛද්‍ය ප්‍රවේශන
මොගු මරණ අනුපාතිකය	0.17%	අදාළ නැත	0.23%	0.0	0.0	0.0%	0.0%	අදාළ නැත	අදාළ නැත	0.0%	අදාළ නැත
හෘද් අකරණය සහිත රෝගීන්ගෙන් මියගිය අනුපාතය	අදාළ නැත	අදාළ නැත	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	අදාළ නැත	අදාළ නැත	0.0	අදාළ නැත
ඇදන් සංඛ්‍යාව	974	308	272	654	28	1,458	504	343	449	32	32
ඇදන් භාවිතා කිරීමේ අනුපාතය	68.7%	67.6%	56.2%	49.3%	109.6%	86.8%	63%	64%	48.6%	63.6%	63.6%
දැඩි සන්කාර ඒකකයේ ඇදන් සංඛ්‍යාව	36	12	0	10	5	5	0	3	4	5	5
දැඩි සන්කාර ඒකකයේ ක්‍රියාකාරී ඇදන් සංඛ්‍යාව			0	7		5	0			0	0
වසරකට සිදු කරන ප්‍රධාන සැත්කම් සංඛ්‍යාව	8,841	2,044	අදාළ නැත	844	132	අදාළ නැත	16,525	3,563	1,923	355	355
බෝනෝවන රෝගවලට ප්‍රතිකාර කිරීමට ඇති අත්‍යාවශ්‍ය බෙහෙත් වර්ග 16න් අවසාන කාර්තු වේ නිබන්ධ අත්‍යාවශ්‍ය බෙහෙත් අනුපාතය	අදාළ නැත	අදාළ නැත	100%	100%	100%	97%	100%	100%	100%	අදාළ නැත	අදාළ නැත
වෛද්‍ය රසායනාගාර කාර්මික විශේෂඥයින් විසින් මසකට සිදුකරන පරීක්ෂණ සංඛ්‍යාව	4,413	1943	2,279	2,539	4,793	2,942	1,047	3,361	2,779	ඡා. ම. රෝහලේ දී	ඡා. ම. රෝහලේ දී

දර්ශකය	රෝහලේ නම											
	බිම් හිමිකරු	වැටුප් ගෙවීම්	වැටුප් ගෙවීම්	වැටුප් ගෙවීම්	වැටුප් ගෙවීම්	වැටුප් ගෙවීම්	වැටුප් ගෙවීම්	වැටුප් ගෙවීම්	වැටුප් ගෙවීම්	වැටුප් ගෙවීම්	වැටුප් ගෙවීම්	වැටුප් ගෙවීම්
බෙහෙත් සඳහා වෙන් කරන ලද සම්පූර්ණ මුදල් ප්‍රමාණයෙන් දේශීය මිලදී ගැනීම් සඳහා වැයවූ මුදල් ප්‍රතිශතය	99%	184.1%	0.0%	29.4%	100.0%	මහලුම වැටුප් ගෙවීම්	වැටුප් ගෙවීම්	වැටුප් ගෙවීම්	වැටුප් ගෙවීම්	වැටුප් ගෙවීම්	වැටුප් ගෙවීම්	වැටුප් ගෙවීම්
කාර්තු වක සිසේරියන් සැත්කම් අනුපාතය (සෑම සතී 100කට සිදුකරන සිසේරියන් සැත්කම් සංඛ්‍යාව)	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත
අවසාන කාර්තුවේ පශ්චාත්-සිසේරියන් සැත්කම් අසාදන අනුපාතය	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත
සේවක වර්ගීකරණයට අනුව අවම වශයෙන් ධාරිතා වර්ධන වැඩසටහන් එකකට හෝ සහභාගීවූ නිලධාරීන් ගණන	67.5%	41%	46.2%	60.8%	72.7%	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත
1. වෛද්‍ය නිලධාරීන්	60.3%	8%	53.0%	43.2%	88.9%	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත
2. හෙද නිලධාරීන්	52.6%	17%	16.1%	54.4%	67.5%	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත
3. වෙනත් තාක්ෂණික නිලධාරීන්	21.5%	34	16.1%	36.6%	86.4%	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත
4. කනිෂ්ඨ සේවක	55	34	16.1%	36.6%	86.4%	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත	අදාළ නැත
එක දවසකට එක වෛද්‍ය නිලධාරීවරයෙකු විසින් පරීක්ෂා කර හැකි බාහිර රෝගීන් සාමාන්‍යය												

දර්ශකය	රෝහල් නම											
	වෛද්‍යවේදී වෛද්‍යවේදී	වෛද්‍යවේදී වෛද්‍යවේදී	වෛද්‍යවේදී වෛද්‍යවේදී	වෛද්‍යවේදී වෛද්‍යවේදී	වෛද්‍යවේදී වෛද්‍යවේදී	වෛද්‍යවේදී වෛද්‍යවේදී	වෛද්‍යවේදී වෛද්‍යවේදී	වෛද්‍යවේදී වෛද්‍යවේදී	වෛද්‍යවේදී වෛද්‍යවේදී	වෛද්‍යවේදී වෛද්‍යවේදී	වෛද්‍යවේදී වෛද්‍යවේදී	වෛද්‍යවේදී වෛද්‍යවේදී
බෙහෙත් සඳහා වෙන් කරන ලද සම්පූර්ණ මිලියන ප්‍රමාණයෙන් දේශීය මිලදී ගැනීම් සඳහා වැයවූ මිලියන ප්‍රතිශතය	111.9%	2.9%	31.8%	16%	61.1%	100.0%	7.16%	25.6%	28.7%			
කාර්තුමික සිසේරියන් සැත්කම් අනුපාතය (සෑම සතීවි උපන් 100කට සිදුකරන සිසේරියන් සැත්කම් සංඛ්‍යාව)	44.7%	40.6	34.6	41.0	39.3	40.8	43.9	38.4	34.1			
අවසාන කාර්තුමික පශ්චාත්-සිසේරියන් සැත්කම් අසාදන අනුපාතය	දත්ත සපයා නැත	1.1	0.7	1.1	1.4	0.4	0.3	0.8	0.7			
සේවක වර්ගීකරණයට අනුව අවම වශයෙන් ධාරිතා වර්ධන වැඩසටහන් එකකට හෝ සහභාගීවූ නිලධාරීන් ගණන	0%	52%	46.0%	75.0%	50.0%	0.0%	37.8%	19.3%	100%			
1. වෛද්‍ය නිලධාරී	78.2%	33%	47.0%	94.0%	85.0%	66.4%	26.8%	61.3%	96%			
2. හෙද නිලධාරීන්	0%	10%	0.0%	7.1%	10.0%	36.2%	19.7%	13.6%	0.0%			
3. වෙනත් තාක්ෂණික නිලධාරීන්	9.6%	8%	11.6%	40.0%	70%	14.0%	47.7%	5.7%	0.0%			
4. කානීෂ්ඨ සේවක	45	111	40	35	39	64	29	103	70			
දෛනිකව වෛද්‍ය නිලධාරියෙකු විසින් පරීක්ෂා කරන බාහිර රෝගීන්ගේ සාමාන්‍ය අගය												

දර්ශකය	රෝහලේ නම				
	සෞඛ්‍ය සහ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ වසරේ සමස්ත ප්‍රතිඵලය	වසරේ සමස්ත ප්‍රතිඵලය	වසරේ සමස්ත ප්‍රතිඵලය	වසරේ සමස්ත ප්‍රතිඵලය	වසරේ සමස්ත ප්‍රතිඵලය
වෛද්‍ය මරණ අනුපාතිකය	0.43%		0.16%	0.0%	0.0%
හෘද් අකරණය සහිත රෝගීන්ගෙන් මියගිය අනුපාතය	0.15		0.097	0.48	0.14
ඇදන් සංඛ්‍යාව	274		413	286	235
ඇදන් භාවිතා කිරීමේ අනුපාතය	83%		60.2%	66.8%	40.8%
දැඩි සන්කාර ඒකකයේ ඇදන් සංඛ්‍යාව	0		3	5	3
දැඩි සන්කාර ඒකකයේ ක්‍රියාකාරී ඇදන් සංඛ්‍යාව	0		3	5	0
වසරකට සිදු කරන ප්‍රධාන සැත්කම් සංඛ්‍යාව	1,754		1,591	1,720	588
බෝනෝවන රෝගීවලට ප්‍රතිකාර කිරීමට ඇති අත්‍යවශ්‍ය බෙහෙත් වර්ග 16න් අවසාන කාර්තුවේ නිබන්ධන අත්‍යවශ්‍ය බෙහෙත් අනුපාතය	100%		100%	94%	100%
වෛද්‍ය රසායනාගාර කාර්මික විශේෂඥයින් විසින් මසකට සිදුකරන පරීක්ෂණ සංඛ්‍යාව	18,663		6,861	4,879	2,771
බෙහෙත් සඳහා වෙන් කරන ලද සම්පූර්ණ මුදල් ප්‍රමාණයෙන් දේශීය මිලදී ගැනීම් සඳහා වැයවූ මුදල් ප්‍රතිශතය	2.26%		2.34%	86.8%	0.0%
කාර්තුවක සීසේරියන් සැත්කම් අනුපාතය (සෑම සජීවී උපක් 100කට සිදුකරන සීසේරියන් සැත්කම් සංඛ්‍යාව)	38.9		38.8	48.7	30.7
අවසාන කාර්තුවේ පශ්චාත්-සීසේරියන් සැත්කම් අසාදන අනුපාතය	0.42		0.37	2.12	0.00
සේවක වර්ගීකරණයට අනුව අවම වශයෙන් ධාරිතා වර්ධන වැඩසටහන් එකකට හෝ සහභාගීවූ නිලධාරීන් ගණන	45%		38.5%	68.7%	12.6%
1. වෛද්‍ය නිලධාරී					
2. හෙද නිලධාරීන්	80%		15.1%	79.3%	31.03%
3. වෙනත් තාක්ෂණික නිලධාරීන්	58%		9.1%	77.1%	14.71%
4. කනිෂ්ඨ සේවක	81%		4.5%	37.8%	41.6%
එක දවසකට එක වෛද්‍ය නිලධාරීවරයෙකු විසින් පරීක්ෂා කර හැකි බාහිර රෝගීන් සාමාන්‍යය	191		97	106	77
					53

ଅଂଶ ॥:

ଓଡ଼ିଆ ଓଡ଼ିଆ

5.0 සාරාංශය

දැක්ම

හෙළ වෛද්‍යයේ සැමට සුවසෙත

මෙහෙවර

ශ්‍රී ලාංකීය අනන්‍යතාවය රැකෙන අයුරින් පර්යේෂණ සහ නවීන තාක්ෂණය උපයෝගී කර ගනිමින් සමස්ත ප්‍රජාවට සුවසෙත සලසා මානව ශක්තීන් වර්ධනය කිරීම තුළින් ඔවුන් ජාතික, ආර්ථික හා සහසු සංවර්ධන ඉලක්කයන් සපුරා ගැනීම සඳහා ප්‍රබල අයුරින් දායක කරවීම

ශ්‍රී ලංකාවේ හෙළ වෛද්‍යවේදය වසර 6,000ක පමණ කලක සිට පැවත එන බව විශ්වාස කෙරේ. පුරාණයේ මෙහි රජකළ රාවණා රජ ඉතා දක්ෂ වෛද්‍යවේදයක් බව පැවසෙන අතර එකල මෙරට දේශීය වෛද්‍ය කර්මයේ සියළු අංගවලින් පිරිපුන් ඉතා දියුණු යුගයක් බවද පැවසේ.

අනුරාධපුර, පොලොන්නරුව, දඹදෙණිය ආදී රාජධානි සමයන්හි අප රටේ ශල්‍ය වෛද්‍ය ක්‍රමය ඉතා දියුණු තත්ත්වයක පැවති බව එම රාජධානිවලට අයත් වෛද්‍යවේදීන් සොයාගත් ශල්‍ය උපකරණ පරීක්ෂා කර බැලීමේදී මනාව පැහැදිලි වේ. බුද්ධදාස වැනි රජවරු සතුන්ට පවා වෛද්‍යවේදය කළ අතර එතුමා ශල්‍ය වෛද්‍යවරයකු වූ බවද පැහැදිලිය. සිංහල රාජධානි සමයේ රාජ්‍ය අනුග්‍රහය මත ලියවී ඇති හෙසප්පා මංජුසාව, සිංහල යෝග රත්නාකරය, වරයෝග සාරය, උඩරට බෙහෙත් ගෙයි ඇස් වෙද පොත ආදී ග්‍රන්ථ හා පුස්තක පොත් ආදිය සිංහලයන්ගේ වෛද්‍යවේදී විස්තර පෙන්වයි. විවිධ පළාත් සඳහා ආවේණික වූ විශේෂ අංශ යටතේ ඇති වූ හෙළ වෛද්‍යවේද කල පරම්පරා ඔස්සේ විකාශනය වෙමින් මේ දක්වා පැවත එයි.

හෙළයන්ගේ මෙම මහභූ වෛද්‍යවේදය නිසි ඵල ගැන්වීම උදෙසා කටයුතු සම්පාදනය කරන ලද්දේ නිදහසින් පසුවයි. 1949 අංක 49 දරණ ව්‍යවස්ථාව මගින් ස්වදේශීය ආඥා පනත සංශෝධනයෙන් පසුව දේශීය වෛද්‍ය ලියාපදිංචියට අදාළ වගන්ති විධිමත් ලෙස සංශෝධනය කෙරිණි. 1957දී ස්වදේශීය වෛද්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවීම හා එහි කොමසාරිස් ධුරයට පුද්ගලයකු පත් කිරීම සිදු වූ අතර එම පනත නෛතික ව්‍යවස්ථාව බවට පත් වූ පසු ස්වදේශීය වෛද්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව පසුව ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව බවට පත් විය.

1961 අංක 31 දරණ ආයුර්වේද පනත සම්මත කර ගනිමින් ශ්‍රී ලාංකීය දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමයට නව පණක් එක් කරන ලදී. ඒ අනුව 1980 වර්ෂයේදී දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමය ප්‍රවර්ධනය සඳහා නව අමාත්‍යාංශයක් පිහිට වූ අතර එය 1994දී කැබිනට් අමාත්‍යාංශයක් බවට පත් විය. එතැන් පටන් කැබිනට් ඇමතිවරයකුගේ හා නියෝජ්‍ය ඇමතිවරයකුගේ අධීක්ෂණය යටතේ ක්‍රියාත්මක වූ දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය 2015.01.18 දින සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය යටතට පැවරුණ අතර එතැන් සිට සෞඛ්‍ය

හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය ලෙසත්, 2015.09.21 දින සිට සෞඛ්‍ය පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය බවටත් පත් වී ඇත.

ලංකාවේ පමණක් නොව විදේශයන්හි පවා දිනෙන් දින ජනප්‍රිය වෙමින්, බොහෝ රෝගීන් සුවපත් කරන මහඟු වෛද්‍යවේදකයන් බවට අද දේශීය වෛද්‍යවේදකයන් පත් වී ඇත. සුව කිරීමට අසීරු පිළිකා රෝග, වකුගඩු රෝග ආදිය අද දේශීය වෛද්‍යවරුන් විසින් සාර්ථකව සුවපත් කරයි. වරින් වර වසංගතයක් ලෙසින් පැතිර යන ඩිංගු රෝගය පවා සාර්ථකව මැඩලීමට දේශීය වෛද්‍යවරුන් සමත්ව ඇත. නව පර්යේෂණ ඔස්සේ යමින් විවිධ රෝග හා ඒවාට ප්‍රතිකාර සොයමින් නිරෝගී ජනතාවක් බිහි කිරීම උදෙසා දේශීය වෛද්‍ය අංශය හා ඒ යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ආයතනයන් විශාල මෙහෙවරක් ඉටු කරනු ලබයි.

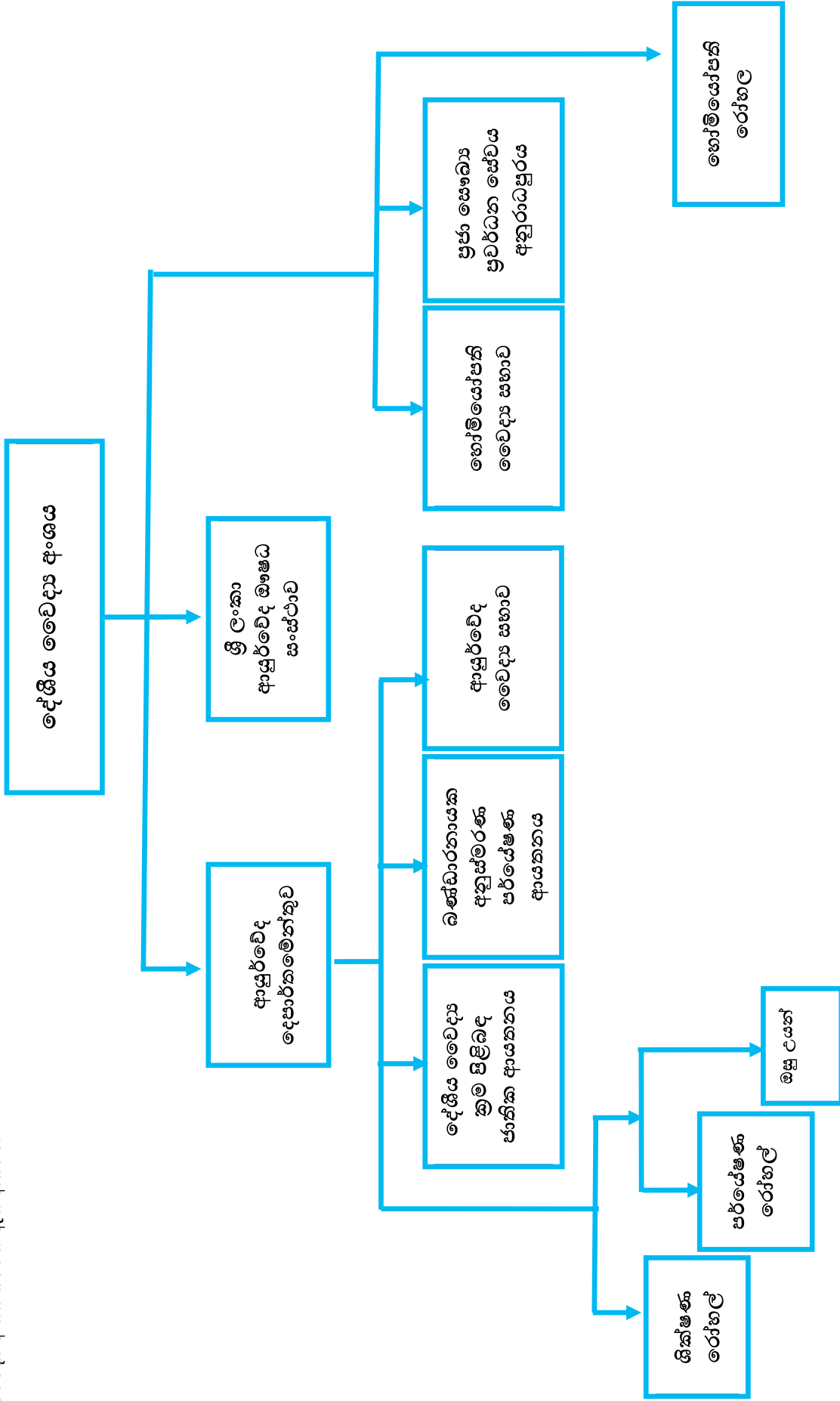
වර්තමානයේ සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය යටතේ දේශීය වෛද්‍ය අංශය ලෙස ක්‍රියාත්මක වෙමින් දේශයේ සෞඛ්‍ය සංරක්ෂණය උදාකරලීම සඳහා පහත ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත.

- දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමය නගා සිටුවීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කිරීම
- සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජාතියක් ගොඩනැගීම සඳහා දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමය ප්‍රවලිත කිරීම.
- දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම සංරක්ෂණය හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- දේශීය ඔසු වගාව පුළුල් ලෙස ක්‍රියාත්මක කරමින් ඖෂධ නිෂ්පාදනය ඉහළ දැමීම.
- සුරක්ෂිත ආයුර්වේද වෛද්‍ය ක්‍රමයක් ඇති කිරීම තුළින් සංචාරක කර්මාන්තය වැඩිදියුණු කර එය රටේ සංවර්ධනයට දායක කර ගැනීම.
- හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රමයේ ප්‍රවර්ධනයක් ඇති කිරීම

6.0 දේශීය වෛද්‍ය අංශයේ ප්‍රමුඛතා අංශ

විශේෂ අවධානයට ලක්වූ ප්‍රමුඛතා අංශ	ප්‍රතිඵල නිමැවුම් දර්ශකය
1. දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම පිළිබඳ නීතිමය රාමුව සවිමත් කිරීම	<ul style="list-style-type: none"> • ආයුර්වේද වෛද්‍ය ක්‍රම භාවිතයේ අක්‍රමිකතා අවම වීම. • වෘත්තීමය වශයෙන් තෘප්තිමත් ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් බිහිවීම. • ආයුර්වේද ප්‍රතිකාර ආයතන නීතිමය පදනමක් මත ශක්තිමත් කිරීම.
2. ආයුර්වේද පර්යේෂණ ශක්තිමත් කිරීම හා වැඩිදියුණු කිරීම	<ul style="list-style-type: none"> • ගුණාත්මක භාවයෙන් යුත් නව ආයුර්වේද නිෂ්පාදනවල ප්‍රමාණාත්මක වැඩි වීම. • ආයුර්වේද පර්යේෂකයින්ගේ අයිතීන් තහවුරු වීම. • ආයුර්වේද වෛද්‍ය ක්‍රමය සම්බන්ධ පිළිගැනීම පුළුල් වීම. • ආයුර්වේද පර්යේෂණ හා පර්යේෂකයින් සඳහා වැඩි අවස්ථාවන් සැලසීම. • බෝ නොවන රෝග පාලනය සඳහා දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම හඳුන්වා දීම. • සංරක්ෂණය වූ පාරම්පරික ආයුර්වේද ලේඛන ප්‍රමාණය ඉහළ යාම. • ආයුර්වේදයට සම්බන්ධ බුද්ධිමය දේපළ අයිතීන් සුරක්ෂිත වීම හා විධිමත් වීම. • තෘප්තිමත් ආයුර්වේද වෛද්‍ය සේවාවක් ස්ථාපිත වීම.
3. ආයුර්වේදය සඳහා තොරතුරු තාක්ෂණය භාවිතා කිරීම	<ul style="list-style-type: none"> • යාවත්කාලීන වූ තොරතුරු පද්ධතියක් නිර්මාණය වීම. • ක්‍රමවත් ජාලගත මෙහෙයුම් පද්ධතියක් නිර්මාණය වීම. • ඊ-ආයුර්වේද වෛද්‍ය ක්‍රමයක් නිර්මාණය වීම. • දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම වලට පුළුල් වීම .
4. ආයුර්වේද සෞඛ්‍ය සංරක්ෂණය යාවත්කාලීන හා වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා මානව සම්පත් සංවර්ධනය	<ul style="list-style-type: none"> • ගුණාත්මක භාවයෙන් යුත් මානව සම්පත ප්‍රමාණාත්මකව වැඩි වීම. • වෘත්තීමය වශයෙන් තෘප්තිමත් මානව සම්පත වැඩි වීම. • දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම සඳහා ඇති ගෝලීය ඉල්ලුම සැපිරිය හැකි වීම. • පාරම්පරික වෛද්‍යවරුන්ගේ දැනුම හා කුසලතාවය නූතන සමාජ අවශ්‍යතාවය උදෙසා යාවත්කාලීන වීම. • නිපුණතාවයෙන් යුත් දේශීය වෛද්‍යවරු ප්‍රමාණාත්මකව වැඩි වීම. • රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශවල ආයුර්වේද වෛද්‍ය ක්‍රම භාවිතා කරන්නන්ගේ දැනුම, ආකල්ප හා කුසලතා වැඩිදියුණු වී තිබීම.
5. ආයුර්වේද ඖෂධ නිෂ්පාදනය වැඩිදියුණු කිරීම සහ ඖෂධීය පැලෑටි වගා කිරීම, වැඩිදියුණු කිරීම සහ ඔසු උයන් ආරම්භ කිරීම	<ul style="list-style-type: none"> • ඉහළ ප්‍රමිතියෙන් යුතු ගුණාත්මක ඖෂධ ප්‍රමාණය වැඩිවීම. • ආයුර්වේදය තුළින් ආදායම් උත්පාදනය ඉහළ යාම. • ආයුර්වේද ඖෂධ සඳහා ඇති විදේශීය වෙළඳ පොළ අවස්ථා ඉහළ යාම. • භාවිතයට පහසු ඖෂධ නිෂ්පාදනය ඉහළ යාම.
6. ආයුර්වේදය වාණිජකරණය අනුව පවත්වාගෙන යාම	<ul style="list-style-type: none"> • පාරම්පරික වෛද්‍ය, ආයුර්වේද, සිද්ධි හා යුනානි වෛද්‍ය ක්‍රම ජාත්‍යන්තර වශයෙන් ප්‍රචලිත වීම. • විශේෂිත වූ ආයුර්වේද ප්‍රතිකාර ක්‍රම සැපයීමට හැකිවන පරිදි නවීන පහසුකම් සහිත රෝහල් ඇති වීම. • පවතින ඔසු උයන් හා නව ඔසු උයන් උසස් තත්ත්වයට පත් වීම.
7. හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රම භාවිතය ඉහළ නැංවීම	<ul style="list-style-type: none"> • සේවලාභීන් සඳහා වූ තෘප්තිමත් හෝමියෝපති වෛද්‍ය සේවාවක් ස්ථාපිත කිරීම. • හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රමය ආශ්‍රිත ආයතන විධිමත් ලෙස ස්ථාපිත වීම. • වෘත්තීමය වශයෙන් තෘප්තිමත් හෝමියෝපති මානව සම්පතක් ඇති වීම.

7.0 දේශීය වෛද්‍ය අංශය යටතේ ඇති ආයතන

8.0 දේශීය වෛද්‍ය අංශය - 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රගතිය

කාණ්ඩය/වැය විෂයය/අයිතමය	ප්‍රතිපාදන (රු.)	වියදම (රු.)	වියදම් ප්‍රතිශතය (%)
සුනුවර්තන	260,141,783.39	216,574,236.49	83.25
සාමාන්‍ය පරිපාලනය / වෙනත් වැඩසටහන්	222,926,783.39	181,079,105.43	81.23
ආයතන සේවා රාජ්‍ය ආයතන	13,715,000.00	13,786,709.25	
▪ හෝමියෝපති වෛද්‍ය සභාව	5,000,000.00	4,924,575.30	
• පෝෂණ වැඩසටහන			
	18,715,000.00	18,711,284.55	99.98
හෝමියෝපති රෝහල	18,500,000.00	16,783,846.51	90.72
ප්‍රාග්ධන	337,653,702.78	211,260,219.54	62.57
සාමාන්‍ය පරිපාලනය	1,440,822.50	1,007,192.60	69.90
විශේෂ වැඩසටහන්		126,595,074.46	70.31
• ප්‍රජා සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන	180,052,480.28	40,000,000.00	40.00
• ඖෂධ සංස්ථාවේ ඉදිකිරීම	100,000,000.00	8,175,624.45	90.84
• සංරක්ෂණ සභා	9,000,000.00	182,860.00	6.10
• සංරක්ෂණ සභා	3,000,000.00	2,246,968.97	
• තරුණ ඔසුගොවි ගම්මාන වැඩසටහන	2,500,000.00	20,738,524.58	89.88
• හෝමියෝපති වෛද්‍ය සභාව	28,980,000.00	6,633,574.48	
• හෝමියෝපති ක්‍රම සංවර්ධනය	7,000,000.00	5,680,400.00	71.56
• හෝමියෝපති ක්‍රම සංවර්ධනය			94.77
• පෝෂණ මන්දිර ස්ථාපනය කිරීම	5,680,400.00		100.00
• අනුරාධපුර පළාත් ආයුර්වේද රෝහලේ ගෙවන වාට්ටු සංකීර්ණ ගොඩනැගිල්ලේ තෙවන මහලේ වැඩ නිම කිරීම			
මුළු එකතුව	597,795,486.17	427,834,456.03	71.57

දේශීය පුහුණු වැඩසටහන්

අනු අංකය	විස්තරය	පුහුණු ආයතනය	සහභාගී වූ නිලධාරීන් සංඛ්‍යාව	වියදම රු.
01.	සංගීත රස වින්දනය තුළින් ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීම	දේශීය වෛද්‍ය අංශය	75	145,810.50
02.	සාර්ථක වෘත්තීය ජීවිතයක් සඳහා මනෝ විද්‍යාත්මක මහ පෙන්වීමේ වැඩමුළුව	දේශීය වෛද්‍ය අංශය	70	9,645.00
03.	සේවක අභිප්‍රේරණය අන්‍යෝන්‍ය සහයෝගීතාවය සහ කුසලතාවය, වර්ධනය කිරීම හා සාර්ථක වෘත්තීය ජීවිතයක් සඳහා මනෝ විද්‍යාත්මක මහ පෙන්වීම	දේශීය වෛද්‍ය අංශය	70	34,537.00
	එකතුව		215	189,992.50

විදේශීය පුහුණුවීම්

පුහුණුවේ නම	පුහුණු ආයතනය/රට	කාලය	සහභාගී වූ නිලධාරීන් සංඛ්‍යාව
Singapore's Experience in Development and Human Resource Management	Civil service collage සිංගප්පූරුව	දින 05	06

9.0 දේශීය වෛද්‍ය අංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති / වැඩසටහන්වල ප්‍රගතිය
9.1 අනුරාධපුර ප්‍රජා සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන සේවය

දේශීය වෛද්‍ය අංශයේ සෘජු අධීක්ෂණය යටතේ රෝග නිවාරණය සඳහා ක්‍රියාත්මක වන ආයුර්වේද ප්‍රජා සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන සේවාව අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 22 පුරා ක්‍රියාත්මක වේ. වර්ෂ 2001 දී නියම ව්‍යාපෘතියක් ලෙස ආරම්භ කළ මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ ජනතාව දැනුවත් කිරීම මගින් ඔවුන්ගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීම හා ඒ තුළින් ඔවුන්ගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ දැමීමයි.

කාර්ය මණ්ඩල තොරතුරු	
අධ්‍යක්ෂ	01
ප්‍රජා සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරීන්	22
සංවර්ධන සහකාර (කෘෂි) නිලධාරීන්	03
ප්‍රජා සෞඛ්‍ය සංවර්ධන නිලධාරීන්	206
කළමනාකරණ සහකාර	01
රියදුරු	01
සේවා සහායක (අනුයුක්ත)	02

ලමා සෞඛ්‍ය සංරක්ෂණය

ඖෂධ පැලෑටි සංරක්ෂණය සහ තිරසර භාවිතය

පෝෂණ වැඩසටහන

බෝ නොවන රෝග පාලනය

අතර, පහත වැඩසටහන් ප්‍රමුඛතාවයෙනිලා සැලකේ.

මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන වැඩසටහන්

අනුරාධපුර ආයුර්වේද ප්‍රජා සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන සේවය - 2017 දෙසැම්බර් 31 දිනට ප්‍රගතිය

අනු අංකය	වැඩසටහන	වැඩසටහන් විස්තරය	පැවැත්වූ වැඩසටහන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිලාභීන්		
1.	බෝ නොවන රෝග පාලනය	1. ජංගම වෛද්‍ය සායන	464	8087		
		ප්‍රතිකාර කළ රෝගීන් සංඛ්‍යාව	8087			
		යොමු කළ රෝගීන් සංඛ්‍යාව	201			
				2. රෝගීන් හඳුනාගැනීමේ මූලික පරීක්ෂණ	323	11379
				3. රාජකාරි සේවා ස්ථාන ආශ්‍රිත සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන්	185	3917
				4. යෝග සහ සංයම අභ්‍යාස තුළින් මානසික සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධනය	339	5397
				5. දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්	3333	67279
		6. ආවේක්ෂණය කළ රෝගීන් සංඛ්‍යාව		1709		
2.	බෝ වන රෝග පාලන වැඩසටහන	බෝ වන රෝග පාලන වැඩසටහන්	2625	45094		
3.	පෝෂණ වැඩසටහන	දේශීය ආහාර ප්‍රවලිත කිරීම/ශ්‍රී ලාංකිකයන් සඳහා සුදුසු පෝෂණ සංකල්ප ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන		49455		
		1. ප්‍රායෝගික වැඩසටහන්	2146			
		2. දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්	2792			
4.	ළමා සෞඛ්‍ය සංරක්ෂණය	ළමා සෞඛ්‍ය සංරක්ෂණය පෙර පාසල්/ස්වස්තවෘත වැඩසටහන		49455		
		3. ළමා ස්වස්ථතා ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන්	1483	31498		
		4. ළමා සායන	878			
		5. දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්	1239			
5.	ප්‍රජා මූලික වැඩිහිටි සෞඛ්‍ය සේවා වැඩසටහන	1. වැඩිහිටි සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන	773	41,836		
		2. සායන සංඛ්‍යාව	23506			
		3. වැඩිදුර ප්‍රතිකාර සඳහා යොමු කිරීම	544			
6.	මානසික සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන	මානසික සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන්	232	13,913		
7.	මාතෘ සංරක්ෂණය	මාතෘ සායන	195	1959		
8.	පාසල් වැඩසටහන්	1. පාසල් සිසුන් සහ ආචාර්ය මණ්ඩලය දැනුවත් කිරීම	157	9568		
		2. 5 වසර ශිෂ්‍යත්ව උපකාරක වැඩසටහන්	123	6942		
		3. පාසල් ආශ්‍රිත සායනික සේවා වැඩසටහන	8	865		
		4. යෝග හා සංයම අභ්‍යාස වැඩසටහන	844	6251		
9.	ගෘහ ඒකක දැනුවත් කිරීම	ගෘහ ඒකක දැනුවත් කිරීම	28629	40894		
10.	ප්‍රජා සන්කාරක සේවා වැඩසටහන් හා වෙනත් විශේෂ වැඩසටහන්	1. බෝ වන රෝග පාලනය/වෙනත් විශේෂ වැඩසටහන්	699	14813		
		2. විශේෂ වකුගඩු සායනය/බෝ නොවන රෝග පාලනය	155	1788		
		3. අධ්‍යාත්මික සංවර්ධන වැඩසටහන	85	1046		
11.	ඖෂධ පැලෑටි සංරක්ෂණය හා නිරසර භාවිතය	1. ආදර්ශ පැල තවාන්	07	4,012		
		2. කාබනික ගෙවතු වගා වැඩසටහන් සංඛ්‍යාව	531			
		. ගෙවතු සංඛ්‍යාව	2998			
		3. ඔසු උයන් (පාසල්/රාජ්‍ය ආයතන/වෙනත්)				
		ඔසු උයන් සංඛ්‍යාව	178			
		රෝපිත බෙදා හරින ලද ඖෂධ පැල ගණන	2141			

2017 වර්ෂයේ ක්‍රියාත්මක කළ විශේෂ වැඩසටහන්

- "නිරසාර යුගයක හරිත උදානය" ප්‍රදර්ශනය BMICH (2017 මාර්තු 29 සිට අප්‍රේල් 05 දක්වා)
- MOH කාර්යාල සමඟ සිදු කරනු ලබන වැඩසටහන්
- නායකත්ව පුහුණු වැඩසටහන්
- පාසල් ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය වැඩසටහන්
- කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලයේ පවත්වන වැඩසටහන්
- අධ්‍යාත්මික වැඩසටහන්
- වකුගඩු රෝග නිවාරණ වැඩසටහන්
- නිවැරදිව දැන් සේදීමේ වැඩසටහන
- මත්ද්‍රව්‍ය නිවාරණ වැඩසටහන
- ගරු ජනාධිපතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් ලෝක වකුගඩු දිනය සැමරීම සඳහා වූ ප්‍රදර්ශනය - (2017 මාර්තු 13 විල්ගමුව)

9.2 ආයුර්වේද ජීවන දර්ශනය සහ පෝෂණය - දේශීය ආහාර රටාව තුළින් බෝ නොවන රෝග පාලනය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන
2017 දෙසැම්බර් 31 වැනි දින දක්වා ප්‍රගතිය

අනු අංකය	සිදු කරන ලද වැඩසටහන් සංඛ්‍යාව		සහභාගී වූ ප්‍රමාණය	වැය වූ මුදල (රු)
01	සතුටු ගම්මාන වැඩසටහන	01	එක් වැඩසටහනකට දළ වශයෙන් 50 - 100 අතර සංඛ්‍යාවක්	4,248,012.00
02	ප්‍රා.ලේ.කාර්යාලවල සිදු කරන ලද වැඩසටහන්	340		751,988.00
03	පෝෂණ වැඩසටහන් (අනුරාධපුරඅනුරාධපුර ආයුර්වේද ප්‍රජා සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන සේවය)	68		
එකතුව		409		5,000,000.00

9.3 පෝෂණ මන්දිර වැඩසටහන

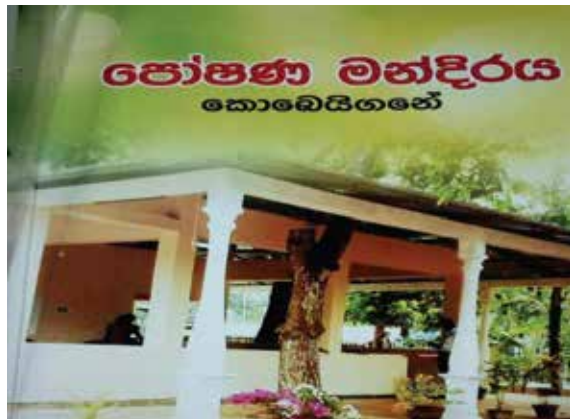
සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය මගින් ක්‍රියාත්මක කරන පෝෂණ මන්දිර වැඩසටහන මගින්, පෝෂ්‍යදායී, ගුණාත්මක දේශීය ආහාර ජනනාව අතර ප්‍රචලිත කිරීම තුළින් බෝ නොවන රෝග පාලනය කිරීම හා නිරෝගී ජනතාවක් බිහි කිරීමට අත්වැලක් සැපයීම මෙහි ප්‍රධාන අරමුණයි.

2017 වර්ෂයේ අයවැය මගින් පෝෂණ මන්දිර ඉදි කිරීම වෙනුවෙන් රු.මි. 6,470,450.20ක ප්‍රතිපාදන අදාළ දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරුන් වෙත නිදහස් කර ඇත.

අනු අංකය	පෝෂණ මන්දිර	වැය කර ඇති ප්‍රතිපාදන (රු.)
01	මාලිංඛඩ	552,233.35
02	සෙවනගල	835,601.83
03	මහරගම	921,966.36
04	තිහගොඩ	999,112.67
05	පන්නල	420,310.45
06	කුවචවෙලි	105,517.64
07	මීගමුව	238,220.40
08	අම්පාර	1,331,365.00
09	ඉංගිරිය	1,066,122.50
	එකතුව	6,470,450.20

රස්නායකපුර පෝෂණ මන්දිරය

කොබෙයිගනේ පෝෂණ මන්දිරය

9.4 සංරක්ෂණ සභා

සංරක්ෂණ සභා ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීම සහ අළුත්වැඩියාව

සංරක්ෂණ සභාව	වැය කළ ප්‍රතිපාදන (රු.මි.)
තිස්සමහාරාමය	2,192,039.17
ගනේවත්ත නිකදළපොත	1,416,931.13
වීරකැටිය	195,710.00
පඩුස්නුවර	1,139,502.60
එකතුව	4,944,182.90

පඩුස්නුවර සංරක්ෂණ සභා ගොඩනැගිල්ල සඳහා ආරක්ෂිත වැටකි සහ ගේට්ටුවක් සවි කිරීම සඳහා වැය කරන ලද ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණය රු. 454,558.87කි.

සංරක්ෂණ සභා සඳහා උපකරණ ලබා දීම

සංරක්ෂණ සභාව	වැය කළ ප්‍රතිපාදන (රු.)
තිස්සමහාරාමය	113,229.41
ගනේවත්ත නිකදළපොත	98,891.51
වීරකැටිය	14,100.00
පඩුස්නුවර	150,413.50
එකතුව	376,634.42

සංරක්ෂණ සභා සඳහා පුස්තකාල පහසුකම් ලබා දීම

- සංරක්ෂණ සභාවල පුස්තකාල ඇති කිරීම සඳහා එක් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයකට රු. 50,000.00 බැගින් රු. 1,250,000.00ක ප්‍රතිපාදන ලබා දී ඇති අතර මේ වන විට ආරම්භ කර ඇති පුස්තකාල 23ක් වෙනුවෙන් දේශීය වෛද්‍ය පොත් මිලදී ගැනීමට එක් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයක් සඳහා රු.15,000.00 බැගින් රු.345,000.00ක මුදලක් ලබා දී ඇත.
- පුස්තකාල පොත් සහ පැරණි ග්‍රන්ථ ආරක්ෂාවට වානේ අල්මාරියක් සඳහා තිස්සමහාරාම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයට රු.15,849.99ක් ලබා දී ඇත.

සංරක්ෂණ සභාවල ඖෂධ සකස් කිරීම - ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය 13ක් සඳහා ඖෂධ කුඩු කරන යන්ත්‍ර 5313ක් සඳහා රු.89,887.75 බැගින් රු.1,168,540.75ක ප්‍රතිපාදන ලබා දී ඇති අතර, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල 06ක් සඳහා තෙල් සිඳින යන්ත්‍ර ලබා දීමට එක් යන්ත්‍රයක් සඳහා රු.58,673.47 බැගින් රු.352,040.82ක ප්‍රතිපාදන ලබා දී ඇත.

සංරක්ෂණ සභා මභින් ක්‍රියාත්මක වන ඔසු උයන්

කරුවලගස්වැව ඔසු උයන ස්ථාපිත කිරීම සඳහා රු.23,540.00ක ප්‍රතිපාදන ලබා දී ඇති අතර මීට අමතරව තවලම, යටියන්තොට, වැලිගම සහ පිට්ටිදර ඔසු උයන් සංරක්ෂණ සභා මභින් නඩත්තු කරනු ලැබේ.

9.5 කරුණ ඔසු ගොවි වැඩසටහන

1. දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම මත පදනම් වූ ඖෂධ නිෂ්පාදන කර්මාන්තය සඳහා ප්‍රමිතිගත ඖෂධීය අමු ද්‍රව්‍ය සපයා ගැනීමේ ගැටළුව හේතුවෙන් රජය සතු ඉඩම්වල ඔසු වගා කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා ගොවීන් 2000ක් යොමු කිරීමටත් ඒ සඳහා අවශ්‍ය මුදල් ප්‍රතිපාදන ලබා දී කෙටි කාලීන ඖෂධීය ශාක වගාව ආරම්භ කරමින් ප්‍රමිතිගත ඖෂධීය ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා රත්නපුර, කුරුණෑගල, අනුරාධපුර, මොණරාගල හා ගාල්ල යන දිස්ත්‍රික්ක කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් කටුවැල් බටු, රත්නිටුල්, හීං නෙරංචි, නිල් අවරිය, ඉගුරු, ඉගුරු පියළි, හීන් බිං කොහොඹ, පොල් පලා, හීං අරත්ත, අමුක්කරා, විශ්ණුකුරුණි, එළබටු හා වදකහ යනාදී ඖෂධීය ශාක වගා කිරීමට සැලසුම් කරන ලද ව්‍යාපෘතියකි.

රත්නපුර, කුරුණෑගල, අනුරාධපුර, මොණරාගල හා ගාල්ල දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරුන් සහ එම දිස්ත්‍රික්කයන් සඳහා වන සියළුම ප්‍රාදේශීය ලේකම්වරුන් සහ දේශීය වෛද්‍ය සංවර්ධන නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීම මගින් එම ප්‍රදේශයන්හි පිහිටා ඇති රජයේ ඉඩම් පිළිබඳ විස්තර ලබා ගන්නා අතර, මෙහිදී ගොවීන් වෙත උසස් තාක්ෂණික ක්‍රමවේද ලබාදීම, සහතික කරන ලද ප්‍රමිති බිජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය සැපයීම, අස්වනු මිලදී ගැනීම පිළිබඳව ගොවීන් හා ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීම සඳහා වැඩමුළු පවත්වන ලදී.

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ පහත සඳහන් කොට්ඨාශවල ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂිත වගාවන් සඳහා අවශ්‍ය මූලික කාර්යයන් සිදු කිරීමට ප්‍රතිපාදන ලබා දෙන ලදී.

ප්‍රාදේශීය ලේ. කාර්යාලය	විස්තරය	මුදල රු.
පොල්පිනිගම	අංක 369, රාවා ඇල වසමේ ආයුර්වේද සංරක්ෂණ සභා ඉඩම ශුද්ධ පවිත්‍ර කිරීම හා වැට සකස් කිරීම (අක්කර 30ක ඉඩමෙන් කොටසක්)	397,487.73
පොල්පිනිගම	අංක 352, බෝගොල්ල ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ හක්වටුනාවැව ජනපද විද්‍යාලය අසල භූමිය හුද්ධ පවිත්‍ර කිරීම හා වගා ලීද ඉදි කිරීම (අක්කර 04)	867,034.55
අලව්ව	ගලතර ප්‍රාථමික විදුහල අසල භූමිය ශුද්ධ පවිත්‍ර කර ගැනීම සඳහා හා වැට සකස් කර ගැනීම (අක්කර 1)	153,960.00
එකතුව		1,418,482.28

සැ.යු. කරුණ ඔසු ගොවි වැඩසටහන යටතේ ඉහත දැක්වෙන පරිදි වටිනාකමින් යුත් සංවර්ධන කාර්යයන් සිදු කර ඇතත් අක්මුදල් ප්‍රමාණවත් නොවීම නිසා සත්‍ය වියදම රු. 182,860.00කි.

2017 වර්ෂයේ අප විසින් සාක්ෂාත් කරගත් ප්‍රගතියන්

- සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් 2017.11.23 දින සිට 2017.11.25 දක්වා වොටර්ස් එජ් හොටල් පරිශ්‍රයේදී මෙය පවත්වන ලදී. Tradmed 2017 ජාත්‍යන්තර ප්‍රදර්ශනය හෝමියෝපති ජංගම සායන හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් හෝමියෝපති රෝහල මගින් සංවිධානය කර තිබිණි. නොවැම්බර් 23 සිට 25 දක්වා පැවැත්වූ මෙම ප්‍රදර්ශනය නරඹන්නන් සඳහා හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රමය පිළිබඳව දැනුවත් කළ අතර, රෝගීන් 124 දෙනෙකු සඳහා ප්‍රතිකාර ලබා දී ඇත.
- නව ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභා පනත සමාලෝචනය කර ඊට අදාළ නිර්දේශ ඉදිරිපත් කරන ලද අතර එම පනත් කෙටුම්පත නීති කෙටුම්පත් සම්පාදක වෙත යොමු කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගෙන ඇත.
- ශ්‍රී ලංකාව තුළ දේශීය වෛද්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ වෛද්‍යවරුන් සඳහා පශ්චාද් උපාධි පාඨමාලාවන් හැදෑරීම සඳහා විධිමත් ආයතනයක අවශ්‍යතාව දීර්ඝ කාලීනව පැවති අතර එම අවශ්‍යතාවය සම්පූර්ණ කරමින් උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය හා එක්ව දේශීය වෛද්‍ය පශ්චාද් උපාධි ආයතනය පිහිටුවීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශයක් ඉදිරිපත් කර ඇත. ඒ අනුව දේශීය වෛද්‍ය පශ්චාද් උපාධි ආයතනය පිහිටුවීමට කටයුතු කරමින් පවතී.

- ඉන්දියාවේ ආයුෂ් අමාත්‍යාංශයේ නිල ආරාධනාවකට අනුව ජාත්‍යන්තර හෝමියෝපති දිනය සැමරීම සඳහා සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශ ලේකම් හා නිලධාරීන් සහභාගී වූ අතර එහිදී හෝමියෝපති අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය දියුණු කිරීම හා ඉන්දියානු උපදේශකයකු ලබාදීම සම්බන්ධයෙන් අවබෝධතා ගිවිසුමකට එළඹීම සඳහා අමාත්‍යාංශ මට්ටමින් සාකච්ඡා පවත්වන ලදී. එම අවබෝධතා ගිවිසුමට එළඹීම සම්බන්ධයෙන් අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබී ඇති අතර නුදුරු දිනකදී ශ්‍රී ලංකාවේදී ඉන්දියානු මහ කොමසාරිස්තුමාගේ නියෝජනය යටතේ එම ගිවිසුම අත්සන් කිරීමට නියමිතය.
- තලාව හා තඹුන්තේගම ප්‍රජා සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන මධ්‍යස්ථාන 02ක් 2017.08.06 දින ගරු අමාත්‍යතුමා විසින් ජනතා අයිතියට පත් කරන ලදී.
- ලෝක බැංකු ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක වන දෙවන සෞඛ්‍ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ කෙටිකාලීන විදේශීය පුහුණුව සඳහා ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් 96ක් සහ අනිකුත් සේවාවන්වල නිලධාරීන් 04ක් ඉන්දියාවේ ගුජරාට් විශ්ව විද්‍යාලය වෙත යැවීම.
- අනුරාධපුර ආයුර්වේද ප්‍රජා සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන සේවයේ වෛද්‍යවරුන් 19ක් සඳහා ලැප්ටොප් පරිගණක (Laptop Computers) 19ක් සහ ප්‍රක්ෂේපණ යන්ත්‍ර (Multimedia Projector) 19ක් රු. 5,985,000.00ක් වැය කර මිලදී ගන්නා ලදී.
- 2017 වසරේ ඉන්දියානු හෝමියෝපති ජාතික ආයතනයට සිසුන් 10දෙනෙකු යොමු කළ අතර, එම ආයතනයේ අධ්‍යාපනය අවසන් කළ උපාධිධාරී වෛද්‍යවරුන් පස් දෙනෙකු 2017 වසරේදී හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්ෂේත්‍රයට යොමුව ඇත.

10.0 දේශීය වෛද්‍ය අංශයේ තොරතුරු තාක්ෂණ පිවිසුම

රාජ්‍ය අංශය පරිගණක දැනුම අතින් සන්නද්ධ කිරීම සඳහා වූ ජාතික වැඩපිළිවෙල යටතේ ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු තාක්ෂණ අංශයෙන් නිකුත් කළ ජ්‍යෙෂ්ඨතා අංක 10101 හා 10102 යටතේ දේශීය වෛද්‍ය අංශයේ තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය ක්‍රියාත්මක වේ. දේශීය වෛද්‍ය අංශය හා අනුබද්ධ ආයතනවල තොරතුරු තාක්ෂණ අවශ්‍යතාවයන්ට ඇවැසි උපදෙස් හා සහයෝගය දෙන අතරම දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමයේ දැනුම හා යහපත් සෞඛ්‍ය පුරුදු, දේශීය ආහාර භාවිතයේ අගය හා ඖෂධ පැළෑටි පිළිබඳ තොරතුරු ලක්වැසි ජනතාව අතර මෙන්ම ලෝකය පුරා ද පැතිරවීමේ ඩිජිටල් කාර්යභාරය මෙම අංශය විසින් හසුරුවනු ලැබේ.

මීට අමතරව පහත සඳහන් තාක්ෂණික කාර්යභාරයන් මෙම අංශය මගින් සිදු කරනු ලබයි.

- දේශීය වෛද්‍ය අංශයේ විද්‍යුත් තැපෑල පවත්වාගෙන යාම.
- දේශීය වෛද්‍ය අංශයේ පරිගණක ජාලය නඩත්තු කිරීම සහ යාවත්කාලීන කිරීම.
- පරිගණක දෝෂ නිරාකරණය කිරීම.
- දේශීය වෛද්‍ය අංශයේ ග්‍රැපික් නිර්මාණ කටයුතු (පොත් කවර, දැන්වීම්, බැනර්, සංයුක්ත තැටි) සිදු කිරීම.
- උත්සව හා රැස්වීම් අවස්ථා සඳහා අවශ්‍ය ශ්‍රව්‍ය දෘෂ්‍යා පහසුකම් සැපයීම හා හැසිරවීම.
- ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල සඳහා අනුයුක්ත දේශීය වෛද්‍ය සංවර්ධන නිලධාරීන් සඳහා අමාත්‍යාංශයේ තොරතුරු තාක්ෂණිකව ලබාදීම සඳහා ජාලයක් සැකසීම.
- LGN 2. ලබාගෙන සියලුම පරිගණක සඳහා රහිත අධිවේගී අන්තර්ජාල පහසුකම් ලබාදීම.

ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව

11.0 ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව

දැක්ම
 ආයුර්වේද හා දේශීය
 වෛද්‍ය ක්‍රම තුළින් සැමට

මෙහෙවර
 ආයුර්වේද හා පාරම්පරික දේශීය
 වෛද්‍ය ක්‍රම සංරක්ෂණය,
 සංවර්ධනය හා අනන්‍යතාව සුරක්ෂිත
 කිරීම තුළින් සැමට සුවසේන ළඟා
 කර දීම සඳහා ජාතික මට්ටමින්
 වැඩසටහන් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක

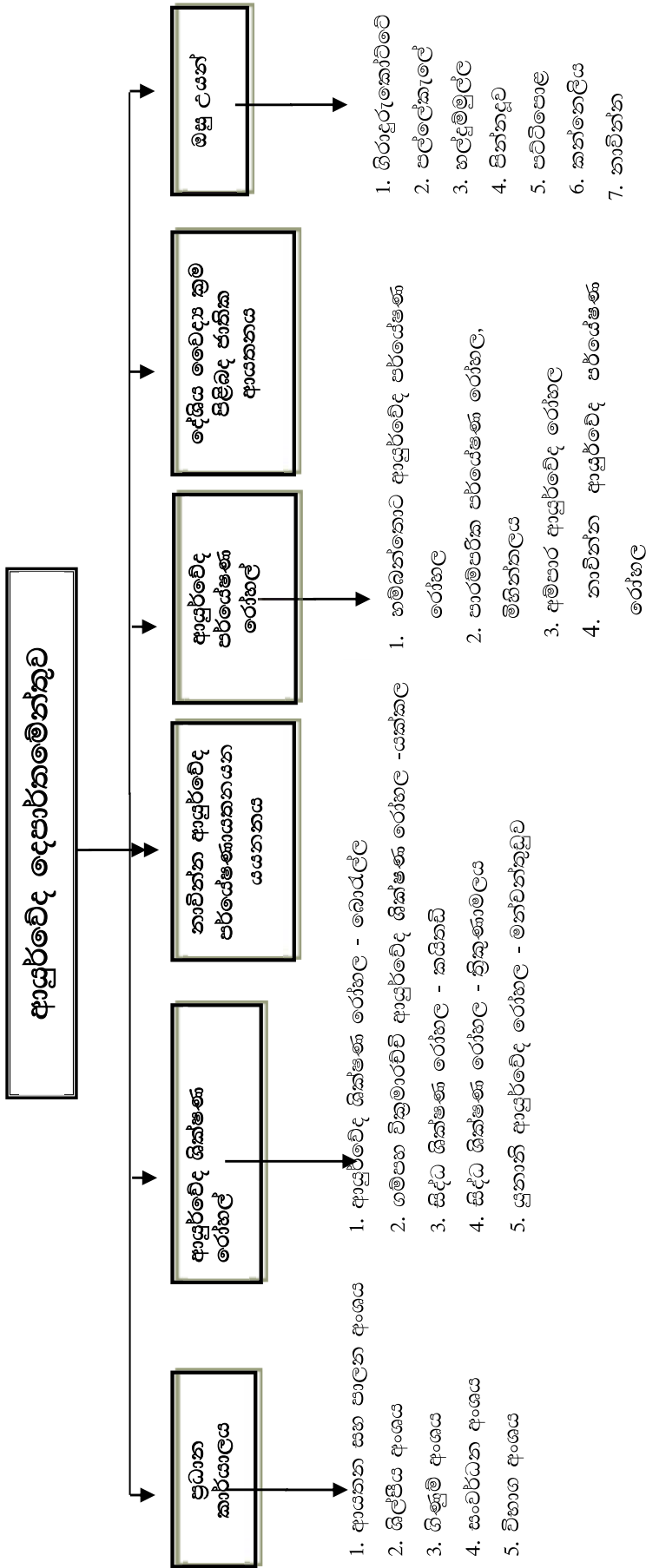
කාර්යය භාරය හා මෙහෙවර ඉටු කරන ප්‍රධාන ආයතනය වන අතර 1961 අංක 31 දරණ පනත යටතේ ස්ථාපිත කර ඇත. මෙහි ප්‍රධාන කාර්යයන් පහත පරිදි වේ.

01. ආයුර්වේදය අනුව රෝග සුව කිරීම, සෞඛ්‍ය සංරක්ෂණය හා රෝග වළක්වාලීම.
02. ආයුර්වේද පර්යේෂණ කාර්යයන් දිරිමත් කිරීම, ආයුර්වේද අධ්‍යාපනය ඔසු වගා සංවර්ධනය, ඔසු නිෂ්පාදනය හා ජනතාව දැනුවත් කිරීම.

ප්‍රධාන කාර්යයන්

- පර්යේෂණ හා ශික්ෂණ කටයුතු සඳහා රෝහල් හා අනෙකුත් අංශ පිහිටුවීම හා නඩත්තු කිරීම.
- සම්මන්ත්‍රණ, අභ්‍යාස පන්ති හා අධ්‍යයන පාඨමාලා පැවැත්වීම.
- සායනික වෛද්‍ය සේවා හා සාහිත්‍ය පර්යේෂණ පැවැත්වීම.
- ඖෂධීය ශාක වගා කිරීම, සංරක්ෂණය හා ප්‍රචලිත කිරීම.
- දිවයිනේ සියළු ලියාපදිංචි ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් අධීක්ෂණය කිරීම හා පරිපාලනය කිරීම.
- ආයුර්වේද රෝහල්, මධ්‍යම බෙහෙත් ශාලා ආයුර්වේ ඖෂධ නිෂ්පාදන ආයතන හා පෞද්ගලික ආයුර්වේද අධ්‍යාපනයට අදාළ කටයුතු සඳහා නීති හා රෙගුලාසි සකස් කිරීම.

11.1

2017.12.31 දිනට ප්‍රගතිය

(1) ආයතන හා පාලන අංශය

ආයතනික කාර්යයන්

අනු අංකය	කාර්යය	සේවක ගණය	සංඛ්‍යාව	
1	බඳවා ගැනීම්	ආයුර්වේද වෛද්‍ය නිලධාරීන්	650	
		ආයුර්වේද සේවා සහයක	91	
2	උසස්වීම් ලබා දීම්	ආයුර්වේද වෛද්‍ය II ශ්‍රේණිය	94	
		ආයුර්වේද වෛද්‍ය I ශ්‍රේණිය	03	
3	කාර්ය මණ්ඩල අනුමත කිරීම්	විද්‍යාඥ (වනස්පති)	01	
		BMARI ශ්‍රව්‍ය දාශ්‍ය ඒකකය සඳහා කොන්ත්‍රාත් පදනම මත බඳවාගැනීමට අනුමත කාර්යය මණ්ඩලය		
		ශ්‍රව්‍ය දාශ්‍ය ඒකකය භාර නිලධාරී	01	
		වැඩසටහන් නිෂ්පාදක	01	
		තාක්ෂණ නිලධාරී	01	
		කැමරා ශිල්පී	01	
		වීඩියෝ සංස්කාරක	01	
		පරිගණක ක්‍රියාකරු	01	
	ආයුර්වේද සේවා සහයක	01		

පුහුණු වැඩසටහන්

අනු අංකය	පැවැත්වූ ආයතන හා ස්ථානය	සහභාගී වූ පාඨමාලාව හා සේවක ගණය	කාලය
01	SDFL	රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනය - රා.කා.ස 3	දින 02
02	රාජ්‍ය භාෂා දෙපාර්තමේන්තුව	දෙමළ භාෂා පුහුණු පාඨමාලාව - රා.කා.ස 1	මාස 06 (බඳවා දින පමණක්)
03	SDFL	වාර්ෂික භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වැඩසටහන - ආයුර්වේද වෛද්‍ය නිලධාරී - 2	දින 01
04		වාර්ෂික භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වැඩසටහන - ආයුර්වේද හෙද නිලධාරී - 1	
05		වාර්ෂික භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වැඩසටහන - රා.කා.ස 1	
06	SDFL	ආයතන සංග්‍රහයේ විධිවිධාන හා පටිපාටික රීති භාවිතය - රා.කා.ස - 2	දින 02
07	Sri Lanka Association for the Advancement of Science	New innovation & Future Direction of Indigenous Medicine & Herbal product ආයුර්වේද වෛද්‍ය නිලධාරී - 4	01
08	ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව	Awareness programme on Digital Archives ආයුර්වේද වෛද්‍ය නිලධාරී - 1	දින 01

09	SDFL	"The Art of public Speaking"- ආයුර්වේද වෛද්‍ය නිලධාරී - 1	දින 01
10	ජාතික ඵලදායීතා ලේකම් කාර්යාලය	Lean Healthcare practitioners – Green belt සහතික පත්‍ර පාඨමාලාව පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම - අධ්‍යක්ෂ බොරැල්ල ආයුර්වේද රෝහල	දින 10
11	ප්‍රාග් ආයතනය	වාහන කළමනාකරණය - තාක්ෂණික නිලධාරී-1	දින 01
12	ගම්පහ වික්‍රමාරච්චි විද්‍යායතනය	ශාකා සන්දිපති 2017 - වෛද්‍ය නිලධාරීන් 08	දින 03
13	SDFL	Training programme on Law for Administator art II - වෛද්‍ය නිලධාරීන් -01	දින 05
14	SDFL	බඳවාගැනීමේ පරිපාටි - රාජ්‍ය කළමනාකරණ සහකාර නිලධාරීන් -01	දින 02
15	රාජ්‍ය භාෂා කොමිෂන් සභාව	රාජ්‍ය භාෂා ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ වැඩසටහන - ගණකාධිකාරී -01	දින 01
16	මානව සම්පත් සංවර්ධනය කිරීමේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික සභාව	Lecture on good governess and role of the public serice - මාණ්ඩලික නිලධාරී	දින 01
17	මානව සම්පත් සංවර්ධනය කිරීමේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික සභාව	Lecture on "Good governess and Role of the Public Service - මාණ්ඩලික නිලධාරී 2	දින 01

විදේශ පුහුණු

අනු අංකය	සේවක ගණය	සහභාගී වූ පාඨමාලාව	නිලධාරීන් ප්‍රමාණය	පැවැත්වූ ආයතනය හා ස්ථානය	කාලය
1	ආයුර්වේද වෛද්‍ය නිලධාරීන්	Modernization of Traditional Medicine	03	කොරියාව KJOM ආයතනය	2017.05.09 සිට 2017.06.02 දක්වා
2		Seminar on Chinese Medicine for Developing Countries	02		දින 01
3		From 7 th June to 6 th July 2017 China	06	චීනය Xiyuan Hospital	2017.06.06 සිට - 2017.07.07 දක්වා
4		Training on Ayurveda Integrated with Western System of Gujarat Ayurveda University	07	ඉන්දියාව ගුජරාට් විශ්ව විද්‍යාලය	2017.06.18 සිට 2017.06.30 දක්වා
5	ආයුර්වේද	Second WHO International Training work shop on quality of Traditional and complementary	01	TMC – Macao SAR චීනය	දින 05

6	වෛද්‍ය නිලධාරී	2017 Seminar on Technology of Acupunture & Chinese Herbs for Developing countries	06	චිනය	2017.08.11-29
7	සහකාර කොමසාරිස් (සංවර්ධන)	Singapore's Experience in Development and Human Resource Management Programme	01	සිංගප්පූරුව	2017.10.15 - 2017.10.21
8	ආයුර්වේද වෛද්‍ය නිලධාරී	2017 Training Course on Combination of Chinese Medicine and Western medicine for Development	05	චිනය	2017.10.27 – 2018.01.30
9	සහකාර කොමසාරිස් (පාලන)	Singapore's Experience in Development and Human Resource Management Programme	01	සිංගප්පූරුව	2017.11.05 – 2017.11.11
10	ආයුර්වේද වෛද්‍ය නිලධාරී	International Arogya 2017 from December 4-7” 2017 at Vigyan Bhavan” New Delhi in India.	01	ඉන්දියාව	2017.12.03 – 2017.12.06

(2) සංවර්ධන අංශය

2017 වසරේ ප්‍රගතිය

භිසතෙල් ගෑමේ උත්සවය සහ අනෙකුත් රාජ්‍ය උත්සවය - 2017.04.15

සිංහල සහ භික්ෂු අලුත් අවුරුදු නිමිති කොට පවත්වන භිසතෙල් ගෑමේ රාජ්‍ය මහෝත්සවය අතිගරු ජනාධිපති මෙහිත්‍රිපාල සිරිසේන මැතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන්, සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍ය ගරු රාජීන සේනාරත්න මැතිතුමාගේ සහභාගිත්වයෙන් ශ්‍රී දළදා මාළිගා වතුරඟුයේ, ශ්‍රී නාඨ මහා දේවාල භූමියේදී උත්සවශ්‍රීයෙන් පවත්වන ලදී.

අනෙකුත් වැඩසටහන්

01. රෝගී ප්‍රතිකාර සේවා - ජංගම සායන

වැඩසටහන	සායනය පැවැත්වූ ආයතනය	පැවැත්වූ සංඛ්‍යාව
ජංගම සායන		
1.	බොරැල්ල ආයුර්වේද රෝහල	70
	යක්කල ආයුර්වේද රෝහල	20
	අම්පාර ආයුර්වේද රෝහල	9
	වමල් රාජපක්ෂ ආයුර්වේද පර්යේෂණ රෝහල, හම්බන්තොට	30
	සිද්ධ ශික්ෂණ ආයුර්වේද රෝහල, ත්‍රිකුණාමලය	1
	ආයුර්වේද පර්යේෂණ රෝහල (බෝ නොවන රෝග), නින්දවුර්	1
	පළාත් ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තු (ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තු මගින් පවරනු ලැබූ)	16
	සම්බන්ධීකරණය කරන ලද මුළු වැඩසටහන් ගණන	147

02. අනෙකුත් සේවා

අනු අංකය	වැඩසටහන	ප්‍රතිලාභී ආයතන සංඛ්‍යාව	වියදම (රු.)
1.	දේශීය පාන වර්ග ජනප්‍රිය කිරීමේ වැඩසටහන	34	රු.645,133.00
2.	ඔසු උයන් කට්ටල ලබා දීම (අත් ඉස්කෝප්ප, උදළු තල, අලවංග, මල් බාල්දි, රේක්ක, අත් මුල්ලු, තාවිච්චි)	01	-
3.	නොමිලේ ඔසු පැළ ලබා දීම (රාජ්‍ය ආයතන, පාසල්, පන්සල් සඳහා)	15,634	-
4.	ප්‍රදර්ශන	15	-

ඔසු උයන් සංවර්ධන වැඩසටහන්

1. උද්‍යානයේ ස්ථාපිත ශාක සඳහා නාම පුවරු සකස් කිරීම.
2. හල්දුම්මුල්ල ඔසු උයනේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය සැලසුම් නිර්මාණය කිරීම
3. ගැමි ගෙදර සහ ගෙවත්ත, සමනල උයන, ගිරි උද්‍යාන සහ ජලජ ශාක පොකුණු සකස් කිරීම.

ගොවි සහභාගීත්ව ඔසු වගා ව්‍යාපෘතිය

1. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කරුණු ඇතුළත් “කාර්ය පටිපාටි අත්පොත” පිළියෙල කිරීම.
2. ගොවීන් හා ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීමේ හා පුහුණු වැඩසටහන් හා අත් පත්‍රිකා 5ක් මුද්‍රණය කිරීම
3. ගොවීන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළු පැවැත්වීම හා වගා සැලසුම් සකස් කිරීම
4. ඔසු ගොවි සමිති පිහිටුවීම සඳහා පොදු ව්‍යවස්ථාවක් සකස් කිරීම හා ඔසු ගොවි සමිති පිහිටුවීම
5. ගාල්ල, අනුරාධපුරය හා කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කවල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ 6ක රජයේ ඉඩම් 8ක් තෝරාගෙන වගා ආරම්භ කිරීම සඳහා ක්ෂේත්‍ර සංවර්ධනය කිරීම, පැළ තවාන් ඇති කිරීම හා ක්ෂේත්‍ර වගාවන් ආරම්භ කිරීම සඳහා අවශ්‍ය මූලික කටයුතු කිරීම.

GEF / UNDP ආධාර මත කෘෂිකාර්මික දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ ක්‍රියාත්මක කරන ව්‍යාපෘති

1. BACC ව්‍යාපෘතිය

ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය හා දිවි පැවැත්ම උදෙසා ශ්‍රී ලාංකික කෘෂි පාරිසරික පද්ධතියේ භාවිතය හා දේශගුණික වෙනස්වීම් සඳහා අනුවර්තන පිළිබඳ ප්‍රවණතාවයන් සඳහා වන ව්‍යාපෘතිය (BACC Project)

(අ) මිලිලනිය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ ගොවි මහත්ම මහත්මීන් සඳහා සාම්ප්‍රදායික බීජ සංරක්ෂණය හා කාබනික ගොවිතැන පිළිබඳ පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීම.

(ආ) ගල්ගමුව, මිලිලනිය හා උඩුදුම්බර ගෙවතු සමීක්ෂණ තොරතුරු ඇසුරින් "ඖෂධීය ශාක සුලභතාවය හා ඒවායේ භාවිතය" පිළිබඳ ග්‍රන්ථය නිර්මාණය කිරීම.

(ඇ) ශාක විශේෂ 3ක් භාවිතයෙන් මදුරු චිකර්ශක හඳුන්කුරක් නිෂ්පාදනය කිරීම හා ස්වයං රැකියා සඳහා විවිධ ඖෂධීය ආහාර හා බීම වර්ග නිෂ්පාදන 10ක් හඳුන්වාදීම.

2. BFN ව්‍යාපෘතිය

(අ) ස්වයං රැකියා ලාභී කාන්තාවන් හට මුළුතැන්ගෙය උපකරණ බෙදා දීම - ගල්ගමුව හා උඩුදුම්බර ප්‍රා.ලේ.කොට්ඨාශවල ප්‍රතිලාභී කාන්තාවන් 20 දෙනෙකු වෙත.

(ආ) දේශීය ආහාර හා බීම වර්ග සකස් කිරීම පිළිබඳ වට්ටෝරු ඇතුළත් කුඩා පොත මුද්‍රණය කර අවසන් කිරීම. “ ඖෂධීය සහ පෝෂණ ගුණයෙන් අනූන වූ හෙළ ආහාර හා පාන වට්ටෝරු”

(ඇ) ගන්නෝරුව, පැළෑටි ජාන සම්පත් මධ්‍යස්ථානයේදී 2017.10.06 දින පවත්වන ලද “Food Fair 2017” උළෙලේදී "ඖෂධීය සහ පෝෂණ ගුණයෙන් අනූන වූ හෙළ ආහාර හා පාන වට්ටෝරු” ඇතුළත් කුඩා පොත මුද්‍රණය කර එළිදැක්වීම හා ඊට සමගාමීව පවත්වන ලද ප්‍රදර්ශනයේදී ආහාර හා පාන වට්ටෝරු කිහිපයක් මහජනතාව වෙත හඳුන්වා දීමට කටයුතු කිරීම.

(ඈ) ස්වයං රැකියාලාභී කාර්තාවන් 10 දෙනෙකුගේ සහභාගිත්වයෙන් ප්‍රදේශවාසීන් උදෙසා ගිරිබාව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේදී "හෙළ ආහාර ප්‍රදර්ශනය හා සල්පිල" - 2017.11.29 දින පැවැත්වීම

ඉදිකිරීම් ප්‍රගතිය - 2017

අනු අංකය	කාර්යය	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන (රු. මි.)	මූල්‍ය ප්‍රගතිය (රු. මි.)	වර්තමාන තත්වය
01.	බොරැල්ල ආයුර්වේද රෝහල ඉදිකිරීම කටයුතු - 2 අදියර	487.283	220.00	භෞතික ප්‍රගතිය - 95%
02.	මන්නිතුඩුව ආයුර්වේද රෝහල් සංකීර්ණය ඉදිකිරීම	20.00	0.365	දෙමහල් ගොඩනැගිල්ලක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා යොමුකිරීමේ අනුදේශ සකස් කර උපදේශන සේවා ආයතනය වෙත ලබා දී ඇත.
03	කශිතඩි ආයුර්වේද රෝහල - ඖෂධාලය ඉදිකිරීම	32.83	32.83	භෞතික ප්‍රගතිය -100%
04	ත්‍රිකුණාමලය, සිද්ධ වෛද්‍ය ශික්ෂණ රෝහල	275.00	273.209	
	ආයුර්වේද රෝහල ඉදිකිරීම - 1 අදියර			ඉඩම නිත්‍යානුකූලව පවරා ගැනීමේ කටයුතු සිදු කරමින් පවතී.
	මුරපළක් ඉදිකිරීම. Construction of security booth			භෞතික ප්‍රගතිය -100%
	වැසිකිළි පද්ධතිය ඉදි කිරීම.			
	නල ලීදක් ඉදිකිරීම			
	ඉඩම වටා වැට			ඉදිකිරීම ආරම්භ කර ඇත. භෞතික ප්‍රගතිය -90%
05.	වෙදගම ආයුර්වේද රෝහල	50	0.996	

	වෙදගම ආයුර්වේද රෝහලක් ඉදිකිරීම සහ ඔසු උයනක් ඉදිකිරීම -			මූලික සැලසුම අනුමත කර ඇත. උපදේශන ආයතනය සමග ගිවිසුම් අත්සන් කරන ලදී. පළමු අදියර ලෙස බාහිරාංශ ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීම සුදුසු බව තීරණය වූ අතර ඒ සඳහා පළමු අදියර සඳහා අදාළ TEC , PC අනුමැතිය ගැනීමේ කටයුතු සිදුකෙරෙමින් පවතී. භෞතික ප්‍රගතිය - 5%
06.	දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම පිළිබඳ ජාතික ආයතනය	0.15	-	
	නේවාසිකාගාරයේ පිවිසුම් ස්ථානයේ අත්වැල හා පිවිසුම් මාර්ගය සකස් කිරීම			භෞතික ප්‍රගතිය -100%

07.	ඔසු උයන්	13.5	12.04	
	පට්ටිපොල			
	ඔසු උයන තුළ ඇති දුම්රිය මාර්ගය දෙපස ඇති කනු, ගේට්ටු 02 අළුතින් සැදීම.	0.1		භෞතික ප්‍රගතිය -95%
	ආරක්ෂිත වැට ඉදිකිරීම - 11 අදියර	3.5		නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල වෙත ප්‍රතිපාදන පැවරා ඇත. ඇස්තමේන්තු මුදල - රු.5,478,536.00 කොන්ත්‍රාත්කරුවකු වෙත කාර්යය පවරා නොමැත.
	ගිරාදුරුකෝට්ටේ			
	සංචාරක නිවාසයේ ගරාජයක් ඉදිකිරීම.(33*15)	0.525		-
	ජලනළ පද්ධතියක් ඉදිකර ගැනීම.	0.3		භෞතික ප්‍රගතිය -90%
	පැල පැකට් කිරීම සඳහා ආවරණ ගෘහයක් ඉදි කිරීම.	1		භෞතික ප්‍රගතිය -100%
	සේවක විවේකාගාරයක් ඉදිකිරීම (ගැහැනු පිරිමි)	1		භෞතික ප්‍රගතිය -100%
	හල්දුම්මුල්ල			
	පැල පැකට් කිරීම සඳහා ආවරණ ගෘහයක් ඉදි කිරීම.	0.5		ඇස්තමේන්තු ලැබී ප්‍රතිපාදන පවරා ඇත. අදියර 1: රු.1.244,707.63 අදියර 2: රු.2.732,271.32 භෞතික ප්‍රගතිය -75%

නේවාසිකාගාරයේ වැසිකිලි පද්ධතියේ වලවල් අළුතින් ඉදිකිරීම	0.3		ඇස්තමේන්තු ලැබී ප්‍රතිපාදන පවරා ඇත. ඉදිකිරීම් ආරම්භ කර නොමැත. රු.1.605,796.34 භෞතික ප්‍රගතිය -5%
ප්‍රධාන ආරක්ෂිත මුර පොල අසල වැසිකිලි ඉදිකිරීම	0.2		ඇස්තමේන්තු ලැබී ප්‍රතිපාදන පවරා ඇත. ඉදිකිරීම් ආරම්භ කර නොමැත. රු.1,002,009.35 භෞතික ප්‍රගතිය -5%
පින්තූව			
ස්ථීර ගබඩා කාමරයක් ඉදිකිරීම.	0.8		ඇස්තමේන්තු ලැබී නොමැති බැවින් සිහිකැඳවීම් ලිපි යොමු කර ඇත. 'x' ආකෘති පත්‍රය යැවීමට කටයුතු කර ඇත.
පැළ බඳුන්ගත කිරීමේ ගෘහය ඉදිකිරීම.	0.5		
උද්‍යානයේ ඉදිරිපස පස් බැම්ම සේදී යාම වැළැක්වීමට රිට්ටිනි වෝල්	1.1		ඇස්තමේන්තු අගය ඉහල අගයක් ගන්නා බැවින් සහ මෙය අත්‍යාවශ්‍ය නොවන කාර්යයක් බැවින් නිර්දේශ කර නොමැත.
පල්ලේකැලේ			
ජලනල පද්ධතියක් සැකසීම	0.1		භෞතික ප්‍රගතිය -50%
විදුලි පද්ධතියක් සැකසීම	0.2		භෞතික ප්‍රගතිය -40%
පැළ ගෘහය ඉදිකිරීම	0.2		භෞතික ප්‍රගතිය -100%
පල්ලේකැලේ	5	4.902	
ඔසු උයන වටා වැට ඉදිකිරීම (2016 රු.මිලියන 7.8)	4		භෞතික ප්‍රගතිය -95%

අලුත්වැඩියා කටයුතු - 2017

කාර්යය	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීම් (රු.මි)	ප්‍රගතිය	
		මූල්‍ය (රු.මි)	භෞතික
1. ප්‍රධාන කාර්යාලය	2.65	1.4	100%
2. ශික්ෂණ රෝහල්	26.00	11.68	
2.1. බොරැල්ල ශික්ෂණ රෝහල			60%
2.2. යක්කල ආයුර්වේද ශික්ෂණ රෝහල			75%
2.3. කයිතඩි සිද්ධ ශික්ෂණ රෝහල			80%
2.4. මන්නිතුඩුව ආයුර්වේද රෝහල			50%

2.5. අමපාර ආයුර්වේද රෝහල			30%
3. පර්යේෂණ රෝහල්	30.00	13.52	
3.1. වමල් රාජපක්ෂ ආයුර්වේද රෝහල			85%
3.2. නාවික ආයුර්වේද රෝහල			95%
4. දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම පිළිබඳ ජාතික ආයතනය	1.00	0.051	100%
5. ඔසු උයන්	20.35	12.2	75%

(3) ශිල්පීය අංශය - 2017.12.31 දිනට ප්‍රගතිය

2

අ) ආයුර්වේද ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථාන, පංචකර්ම ආයතන, හෝටල් තුළ පංචකර්ම ආයතන ලියාපදිංචි කිරීම්

අනු අංකය	කාරණය	ලියාපදිංචි කළ ආයතන සංඛ්‍යාව	ලැබූ ආදායම (රු.)	
1.	ලියාපදිංචි කිරීම්	ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථාන	243	293,100.00
		පංචකර්ම ආයතන	65	195,000.00
		හෝටල් තුළ පංචකර්ම ආයතන	32	96,000.00
	එකතුව	340	584,100.00	

ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව විසින් බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම්

අනු අංකය	කාරණය	ආයතන සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කළ සංඛ්‍යාව	ලැබූ ආදායම (රු.)	
1.	බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම්	පෞද්ගලික ආයුර්වේද රෝහල්	11	87,000.00
		නිෂ්පාදනාගාර	145	404,000.00
		වෙළඳසැල්	208	190,840.00
		හෝටල් ආශ්‍රිත පංචකර්ම	03	30,000.00
		පංචකර්ම ආයතන	09	77,334.00
		ආනයනික ඖෂධ සඳහා - නව	48	282,000.00
		ආනයනික ඖෂධ සඳහා - අළුත් කිරීම්	121	302,500.00
		දේශීය ඖෂධ සඳහා - නව	41	98,000.00
		දේශීය ඖෂධ සඳහා - අළුත් කිරීම්	70	35,000.00
	එකතුව	656	1,506,674.00	

ආ) ග්‍රන්ථ සකස් කිරීම සහ මුද්‍රණය

අනු අංකය	ග්‍රන්ථය	ප්‍රමාණය
1	ආයුර්වේද සමීක්ෂාව	1000

ඇ) කමිටු පැවැත්වීම

අනු අංකය	කමිටුව	පැවැත්වූ වාර ගණන
1.	තාක්ෂණික අනු කමිටුව	15
2.	රීති සම්පාදන කමිටුව	05
3.	මාධ්‍ය ප්‍රචාරණ කමිටුව	05

4.	සුභ කමිටුව	07
5.	නීරු බදු රහිතව ඖෂධ ආනයන කමිටුව	28
6.	සමීක්ෂාව අවසන් සෝදුපත් බැලීමේ කමිටුව	02

ඇ) මූලික විමර්ශන /විනය පරීක්ෂණ පැවැත්වීම සහ නිර්දේශ නිකුත් කිරීම

අනු අංකය	කාර්යය	සංඛ්‍යාව
1	ශිල්පීය අංශය වෙත ලැබෙන පැමිණිලි වලට අදාළ විමර්ශන	10
2	නිර්දේශ නිකුත් කිරීම්	10

- ඉ) ආයුර්වේද ඖෂධ නිෂ්පාදනාගාර සඳහා කංසා, පාරිපාක ස්ප්‍රිතු නිර්දේශ ලබාදීම.
- i. කංසා මුද්‍රණය - කි.ග්‍රෑම් 18.720
 - ii. පරිපාක ස්ප්‍රිතු - ලීටර 51,785

(4) ගිණුම් අංශය.

ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව - 2017 .12.31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රගතිය

කාණ්ඩය/වැය විෂයය/අයිතමය	ප්‍රතිපාදන (රු.)	වියදම (රු.)	ප්‍රතිශතය
සුනරාවර්තන වියදම්	1,267,758,000	1,238,265,261	97.67
1. සාමාන්‍ය පරිපාලනය	114,654,000	112,623,494	98
2. රෝහල් සේවා	877,300,000	853,365,018	97
3. පර්යේෂණ	176,499,000	173,514,483	98
4. අධ්‍යාපන හා පුහුණු	31,455,000	30,963,402	98
5. ඖෂධ වගාව, සංරක්ෂණය හා ව්‍යාපෘතිය	67,850,000	67,798,865	100
ප්‍රාග්ධන වියදම්	1,122,463,000	538,900,125	48.01
1. සාමාන්‍ය පරිපාලනය	11,950,000	10,232,703	86
2. රෝහල් සේවා	841,809,585	470,235,156	56
3. පර්යේෂණ	201,103,415	36,357,139	18
4. අධ්‍යාපන හා පුහුණු	7,150,000	4,971,069	70
5. ඖෂධ වගාව හා සංරක්ෂණ ව්‍යාපෘතිය	60,450,000	17,104,058	28
මුළු වියදම්	2,390,221,000	1,777,165,385	74.35
1. සාමාන්‍ය පරිපාලනය	126,604,000	122,856,197	97
2. රෝහල් සේවා	1,719,109,585	1,323,600,173	77
3. පර්යේෂණ	377,602,000	209,871,621	56
4. අධ්‍යාපන හා පුහුණු	38,605,000	35,934,471	93
5. ඖෂධ වගාව හා සංරක්ෂණ ව්‍යාපෘතිය	128,300,000	84,902,923	66

2017.01.01 සිට 2017.06.30 දින දක්වා අත්තිකාරම් "බී" ගිණුමට සම්බන්ධ මාසික ලැබීම් සහ ගෙවීම්

කාලය	ගෙවීම් (රු.)	ලැබීම් (රු.)
ජනවාරි - දෙසැම්බර්	1,449,945.00	3,767,385.00

(4) විභාග අංශය

අංකය	ක්‍රියාකාරකම්	පැවැත්වූ කාලවකවානුව	සහභාගී වූ සංඛ්‍යාව	වෙනත් කරුණු
01.	ආයුර්වේද ශාස්ත්‍රී අතිරේක පරීක්ෂණයේ වාචික හා ප්‍රයෝගික පරීක්ෂණය පැවැත්වීම	2017 පෙබ.	449	ප්‍රතිඵල නිකුත් කර ඇත.
02.	ආයුර්වේද ශාස්ත්‍රී වාර්ෂික පරීක්ෂණය පැවැත්වීම	2017 මැයි	791	ප්‍රතිඵල නිකුත් කර නොමැත.
03.	ආයුර්වේද වෛද්‍ය නිලධාරීන්ගේ කාර්යක්ෂමතා කඩඉම් පරීක්ෂණය පැවැත්වීම (2016 II)	2016 ජූනි	151	ප්‍රතිඵල නිකුත් කර ඇත.
04.	ආයුර්වේද සම්භාහන ත්‍රෛමාසික පුහුණු පාඨමාලාව අවසාන ඇගයීම් පරීක්ෂණය (දෙමළ මාධ්‍යය)	2017 ජූනි	20	ප්‍රතිඵල නිකුත් කර ඇත.
05.	ආයුර්වේදය සම්බන්ධ බැඳුණු ජ්‍යාතිෂ හා යාතුකර්ම පිළිබඳ සහතික පත්‍ර පාඨමාලාව	2017 ජූලි	10	ප්‍රතිඵල නිකුත් කර ඇත.
06.	ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුවේ පී.එල්. 02 කේත අංක යටතේ බඳවා ගන්නා ලද III වන ශ්‍රේණියේ තනතුරු සඳහා I වන කාර්යක්ෂමතා කඩඉම් පරීක්ෂණය පැවැත්වීම.	2017 ජූලි	86	ප්‍රතිඵල නිකුත් කර ඇත.
07.	ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුවේ පී.එල්. 02 කේත අංක යටතේ බඳවා ගන්නා ලද II වන ශ්‍රේණියේ තනතුරු සඳහා II වන කාර්යක්ෂමතා කඩඉම් පරීක්ෂණය පැවැත්වීම.	2017 ජූලි	14	ප්‍රතිඵල නිකුත් කර ඇත.
08.	ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුවේ පී.එල්. 02 කේත අංක යටතේ බඳවා ගන්නා ලද I වන ශ්‍රේණියේ තනතුරු සඳහා III වන කාර්යක්ෂමතා කඩඉම් පරීක්ෂණය පැවැත්වීම.	2017 ජූලි	27	ප්‍රතිඵල නිකුත් කර ඇත.
09.	ආයුර්වේද සම්බාහන ත්‍රෛමාසික පුහුණු පාඨමාලාව අවසාන ඇගයීම් පරීක්ෂණය (සිංහල මාධ්‍යය)	2017 අගෝ.	32	ප්‍රතිඵල නිකුත් කර ඇත.
10.	ආයුර්වේද ඖෂධ සංයෝජක ත්‍රෛමාසික පුහුණු පාඨමාලාව අවසාන ඇගයීම් පරීක්ෂණය (දකුණු පළාත් සභාව)	2017 සැප්.	42	ප්‍රතිඵල නිකුත් කර ඇත.
11.	ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුවේ කළමනාකරණ සහකාර තාක්ෂණික නොවන කාණ්ඩ 02 එම්.එන්. 01 යටතේ බඳවා ගන්නා ලද තනතුරු සඳහා පළමු වන කාර්යක්ෂමතා කඩඉම් පරීක්ෂණය පැවැත්වීම.	2017 නොවැ.	22	ප්‍රතිඵල පරීක්ෂා කරමින් පවතී.
12.	ආයුර්වේද ඖෂධ සංයෝජක ත්‍රෛමාසික පුහුණු පාඨමාලාව අවසාන ඇගයීම් පරීක්ෂණය (උතුරු මැද පළාත් සභාව)	2017 දෙසැ.	45	ප්‍රතිඵල පරීක්ෂා කරමින් පවතී.

ලියාපදිංචි කිරීම් - ආයුර්වේද ශාස්ත්‍රී පරීක්ෂණය සඳහා නවක සිසුන් බඳවා ගැනීම සඳහා සිසුන් 407 සම්මුඛ පරීක්ෂණ ට සහභාගී වූ අතර, එයින් 353ක් ලියාපදිංචි කරන ලදී.

(6). සැපයුම් අංශය

විෂයය	මෙහෙයුම්	රෝගී සත්කාර	පර්යේෂණායතන	අධ්‍යාපනික	මුසු උයන්
අමු අමු ද්‍රව්‍ය	-	6,300,825.50	-	-	-
ආරක්ෂක සේවය	1,289,450.00	22,794,029.00	5,032,500.00	1,441,175.00	7,468,100.00
පිරිසිදු කිරීමේ සේවය	1,619,144.17	24,094,497.50	6,690,103.88	1,170,559.90	1,700,968.50
වියළි ඖෂධ		25,952,945.00	2,921,090.50	-	
ආහාර		24,469,297.87	4,674,129.76	-	
ගෑස්		4,582,089.00	938,718.59	-	
රජක සේවය		1,134,740.00	279,870.00	-	
දර		1,253,983.00	409,578.00	-	
කාර්යාලයීය බඩු/පරිගණක හා ආශ්‍රිත උපකරණ මිලට ගැනීම්	3,021,639.22	2,366,291.18	1,790,354.24	892,016.00	438,629.77
වායු සමීකරණ/ඉලෙක්ට්‍රොනික් උපකරණ මිලට ගැනීම්	325,350.00	2,613,570.91	730,269.45	162,000.00	630,000.00
අලුත්වැඩියා කටයුතු හා සේවා ගිවිසුම්	995,657.00	1,296,870.62	496,753.98	531,212.09	199,999.95

ආයුර්වේද ශික්ෂණ රෝහල්

විස්තරය	බොරැල්ල	යක්කල	කයිතඩ්	මන්වන්තුඩුවායි	ත්‍රිකුණාමලය
ආරම්භය	1929	1984	1978	2009	2009
වාට්ටු ගණන (2017)	14	4	5	02	02
ඇදන් සංඛ්‍යාව (2017)	193	107	150	19	10
වෛද්‍යවරුන් ගණන (2017)	114	31	12	05	03
හෙද කාර්ය මණ්ඩලය (2017)	33	22	03	-	03
අනිකුත් කාර්ය මණ්ඩලය (2017)	238	82	47	24	10

රෝගී ප්‍රතිකාර සේවා

අනු අංකය	ප්‍රතිකාර සේවාව	බොරැල්ල	ගම්පහ	කයිතඩ්	මන්වන්තොඩුවායි	ත්‍රිකුණාමලය
1.	බාහිර රෝගීන්	204,550	61,271	34,143	14,323	20,349
2.	සායන රෝගීන්	159,621	39,038	11,324	-	6,253
3.	නේවාසික රෝගීන්	2,070	1,015	1,161	123	55
4.	පංචකර්ම	9,154	4,062	-	-	20
	එකතුව	375,395	105,386	46,628	14,446	26,677

නේවාසික රෝගී ප්‍රතිකාර සේවා

අනු අංකය	ප්‍රතිකාර සේවාව	බොදැල්ල	ගම්පහ	කයිතඬි	මන්වන්තොඩුවායි	ත්‍රිකුණාමලය
1.	කැඩුම් බිදුම්	46	154	14	-	-
2.	සන්ධි සායන	721	490	568	99	45
3.	අංශහාග		182	230	18	11
4.	ළමා රෝග	169	-	9	1	-
5.	ස්ත්‍රී රෝග	147	42	10	-	-
6.	ගුද මාර්ගය ආශ්‍රිත රෝග	123	-	-	-	-
7.	පක්ෂගාත	439	-	-	-	-
8.	වර්ම රෝග	54	-	-	-	-
9.	වෙනත්	320	-	-	-	-
	එකතුව	2,019	868	831	118	56

පාරම්පරික වෛද්‍යවරුන් විසින් සිදු කරනු ලබන විශේෂිත සායන

සායනය	බොදැල්ල	යක්කල
අක්ෂි	502	978
කැඩුම් බිදුම්	6,030	1,406
ගෙඩි වණ	307	1,299
සර්ප විෂ	566	9
මානසික රෝග	144	10
දැවුම් පිළිස්සුම්	165	6
පක්ෂසාන	-	1,433
එකතුව	7,714	5,141

සාමාන්‍ය සායන

අනු අංකය	රෝහල	සායන ගණන	ප්‍රතිකාර ලැබූ රෝගීන් සංඛ්‍යාව
01.	බොදැල්ල	21	163,781
02.	යක්කල	9	61,271
03.	කයිතඬි	10	2,316
04.	ත්‍රිකුණාමලය	8	14,119
	එකතුව		241,487

ප්‍රජා සෞඛ්‍ය සත්කාර සේවා - 2017

ජංගම සායන	රෝගී පැමිණීම			
	බොදල්ල	යක්කල	කයිතඩි	මන්වන්තුඩුවායි
පාර්ලිමේන්තු සායන	2,808	-	-	-
පොලිස් ස්ථානවල පවත්වන ලද සායන	1,758	58	-	-
විහාරස්ථානවල පවත්වන ලද සායන	2,547	571		119
ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලවලදී පවත්වන ලද සායන	-	-	-	41
පොදු සායන	4,848	202	-	132
විශ්ව විද්‍යාල	-	-	843	-
අනෙකුත් ස්ථානවලදී පවත්වනු ලබන සායන	3,383	332	1,460	91
එකතුව	15,344	1,163	2,303	383

ඖෂධ නිෂ්පාදනය හා භාවිතය - 2017.12.31 දිනට

ඖෂධ වර්ග ගණන බෝතල්/ කි.ග්‍රෑම්	බොදල්ල		ගම්පහ		කයිතඩි		මන්වන්තොඩුවායි
	නිෂ්පාදනය	භාවිතය	නිෂ්පාදනය	භාවිතය	නිෂ්පාදනය	භාවිතය	භාවිතය
අටිෂ්ඨ (බෝතල්)	4,330	5,901	-	-	-	-	755
ආසව (බෝතල්)	4,185	4,680	586	578	-	788	842
තෙල (බෝතල්)	12,785	14,419.5	1,440.75	1,440.75	1,373.25	1,224.75	1,374
සිරප් (බෝතල්)	663	663	-	-	-	93	85
ක්වාට් (බෝතල්)	66,900	66,900	9,243	9,243	-	270	508
පාන (බෝතල්)	-	-	-	-	6.25	2 1/4	-
කෂාය (බෝතල්)	-	-	6,142.56	6,142.56	27,861	27,861	-
වෙනත් (බෝතල්)	217	217	36	36	-	-	-
ගුලි (කි.ග්‍රෑ.)	718.43	926.775	42.882	42.882	13.945	33	337
කල්ක (කි.ග්‍රෑ.)	1,447.65	1,759.615	96.436	96.436	-	60	255
ලේප (කි.ග්‍රෑ.)	1,235.71	1,662.553	104.350	104.350	29.06	41.95	192
චූර්ණ (කි.ග්‍රෑ.)	5,528.877	5,763.238	1,059.500	1,059.500	492.085	292.929	568
ක්ෂාර (කි.ග්‍රෑ.)	911	986	-	-	-	-	-
පාණ්ඩ (කි.ග්‍රෑ.)	85.35	71.45	3416.950	3416.950	-	-	-
පත්තු (කි.ග්‍රෑ.)	-	-	27.600	27.600	13,784	13,784	-
ලේභ (කි.ග්‍රෑ.)	-	-	-	-	-	-	124
වෙනත් (කි.ග්‍රෑ.)	49.895	240.135	1,075.860	1,075.890	6.745	15.8	06

ආයුර්වේද පර්යේෂණ රෝහල්

විස්තරය	නාවින්න	හම්බන්තොට	අම්පාර	මැදවව්විය	නින්දවුර්
ආරම්භය	1962.10.14	2010.02.14	1990.01.01	2017.08.06	2017.01.28
වාට්ටු ගණන	04	03	02	0 2	-
ඇදුන් සංඛ්‍යාව	69	137	31	14	-
වෛද්‍යවරුන් ගණන	37	12	03	09	2
හෙද කාර්ය මණ්ඩලය	15	10	05	4	4
අනෙකුත් කාර්ය මණ්ඩලය	99	31	44	25	6

රෝගී ප්‍රතිකාර සේවා

ප්‍රතිකාර සේවය	නාවින්න	හම්බන්තොට	අම්පාර	මැදවව්විය	නින්දවුර්
බාහිර	56,705	28,744	26,955	2,647	22,723
සායන	31,946	-	812	-	2,305
නේවාසික	1,094	502	385	35	-
පංචකර්ම	2,435	487	-	67	-
එකතුව	92,180	29,733	28,152	2,749	25,028

නේවාසික ප්‍රතිකාර

ප්‍රතිකාර සේවය	නාවින්න	හම්බන්තොට	අම්පාර	මැදවව්විය
කැබුම් බිදුම්	7	-	3	-
සන්ධි සායන	308	401	103	-
අංශභාග	74	27	73	-
ළමා රෝග	-	2	-	-
ස්ත්‍රී රෝග	86	19	-	-
චක්‍රගඬු රෝග	56	-	-	9
මධුමේහ	-	-	-	7
අධික රුධිර පීඩනය	-	-	-	7
සන්දි රෝග	-	-	-	12
වෙනත් රෝග	-	35	-	-
එකතුව	531	484	179	35

පාරම්පරික වෛද්‍යවරුන් සිදු කරනු ලබන විශේෂ සායන

සායනය	නාවින්න	හම්බන්තොට	අම්පාර
අක්ෂි	1061	-	-
කැබුම් බිදුම්	1,510	1,654	3,505
සර්ප විෂ	-	-	355
මානසික රෝග	44	-	-
දැවුම් පිළිස්සුම්	3	-	129
එකතුව	2,618	1,654	3,989

ජංගම සායන	රෝගී පැමිණීම			
	නාවින්න	හම්බන්තොට	අම්පාර	නින්දවුර්
පොලිස් ස්ථානවල පවත්වන ලද සායන	142	352	-	-
විහාරස්ථානවල පවත්වන ලද සායන	-	92	338	-
ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලවලදී පවත්වන ලද සායන	-	329	-	-
පොදු සායන	785	83	238	-
අනෙකුත්	-	734	229	2,415
එකතුව	927	1,590	805	2,415

ප්‍රජා සත්කාර සේවා - 2017

ප්‍රජා සත්කාර සේවා - අම්පාර රෝහල

ඖෂධ නිෂ්පාදනය හා භාවිතය

ඖෂධ වර්ග ගණන බෝතල්/ කි.ග්‍රෑම්	නාවින්න		හම්බන්තොට		අම්පාර	
	නිෂ්පාදනය	භාවිතය	නිෂ්පාදනය	භාවිතය	නිෂ්පාදනය	භාවිතය
අරිෂ්ඨ (බෝතල්)	-	-	-	2,033	2018.51	-
ආසව (බෝතල්)	1,275	-	-	1,504	-	-
තෙල (බෝතල්)	813	-	-	1,941	280	73
සිරස් (බෝතල්)	-	-	-	1,096	-	-
ක්වාට් (බෝතල්)	26,496	-	5,764	1,096	182	-
පාන (බෝතල්)	5,487.50	-	446	06	-	-
කෂාය (බෝතල්)	94,639.92	-	2,238	-	-	-
වෙනත් (බෝතල්)	159.25	-	-	-	-	-
ගලී (කි.ග්‍රෑ.)	-	-	-	-	-	-
කල්ක (කි.ග්‍රෑ.)	-	-	-	102,800	-	-
ලේප (කි.ග්‍රෑ.)	174.36	-	-	45	-	-
වූර්ණ (කි.ග්‍රෑ.)	2,209.37	-	-	603,500	132.6	99,9
ක්ෂාර (කි.ග්‍රෑ.)	-	-	-	-	-	-
පාණිඨ (කි.ග්‍රෑ.)	11.70	-	-	-	-	-
පත්තු (කි.ග්‍රෑ.)	49.60	-	-	-	-	-

වෙනත් (කි.ගු.)	6,965.40	-	-	-	-	-
ගුණගුණ (කි.ගු.)	-	-	-	61	-	-
ලේභ (කි.ගු.)	-	-	-	16	-	-
වට් (කි.ගු.)	-	-	-	71.750	-	-
රස (කි.ගු.)	-	-	-	27.500	-	-
පෙනි (කි.ගු.)	-	-	-	1.250	-	-

2017 වර්ෂයේදී ක්‍රියාත්මක කළ විශේෂිත ව්‍යාපෘති

- බෝ නොවන රෝග ආයුර්වේද පර්යේෂණ රෝහල නින්දවුර් බෝ නොවන රෝග පිළිබඳ පර්යේෂණ රෝහලක් ඉදි - ක් වූ 192 කිරීම සඳහා සකස් කරන ලද රුපියල් මිලියන ව්‍යාපෘති යෝජනාව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබී ඇති අතර එම රෝහල අම්පාර දිස්ත්‍රික්කයේ නින්දවුර්හි ඉදිකිරීම සඳහා මූලික කටයුතු සිදු කරමින් පවතී.
- වෙදගම පාරම්පරික ආයුර්වේද රෝහල - එක් එක් පාරම්පරික වෛද්‍යවරුන්ගේ ප්‍රතිකාර එකම ස්ථානයකින් ලබා ගැනීමට මහජනතාවට අවකාශ සැලසීම හා නේවාසික වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර සිදු කිරීම සඳහා පාරම්පරික වෛද්‍යවරුන්ට අවශ්‍ය පහසුකම් සලස්වාදීමේ අරමුණින් 2017.07.22 දින දොම්පේ, වෙදගමදී වෙදගම පාරම්පරික රෝහල ඉදිකිරීමේ කටයුතු සඳහා ගරු සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් මුල් ගල තබන ලදී. සියලුම පහසුකම් සහිත හා අංග සම්පූර්ණ රෝහලක් ලෙස මෙම රෝහල ඉදි කිරීම සඳහා සැලසුමක් මේ වන විට සකස් කරමින් පවතී.
- මැදවව්විය වකුගඩු රෝග නිවාරණ ආයුර්වේද පර්යේෂණ රෝහල - නිදහස් සෞඛ්‍ය සේවයේ ගුණාත්මක ප්‍රතිලාභ ජනනාව වෙත ලබාදීම උදෙසා, වකුගඩු රෝග නිවාරණ, ජාතික වැඩසටහන යටතේ ක්‍රියාත්මක කෙරෙන වකුගඩු රෝග නිවාරණ ආයුර්වේද පර්යේෂණ රෝහල මැදවව්විය, 2017.08.06 දින ගරු සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යතුමාගේ සුරතින් ජනනා අයිතියට පත් කරන ලදී.
- මතුගම මැදදේගෙදර වත්ත සොබා සංචාරක ගම්මානය හා ආයුර්වේද පර්යේෂණ රෝහල - මේ සඳහා ඉඩම අත්පත් කර ගැනීමට අවශ්‍ය මිනුම් කටයුතු සිදු කරන ලදී.

11.2 බණ්ඩාරනායක අනුස්මරණ ආයුර්වේද පර්යේෂණායතනය

උද්භිද විද්‍යා අංශය

- උද්භිද විද්‍යා අංශයට අදාළව 2017 වර්ෂයේ ඖෂධීය අමුද්‍රව්‍ය හඳුනාගැනීම සහ පටක රෝපණය සම්බන්ධයෙන් පර්යේෂණ සිදු කළ අතර එහි ප්‍රගතිය පිළිවෙලින් 80% හා 25%කි.
- ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ සිසුන් සම්බන්ධ කර ගනිමින් ඉරිවේරිය ශාකයේ පටක රෝපණය සම්බන්ධයෙන් සිදු කරන ලද පර්යේෂණයෙන් 80%ක ප්‍රගතියක් ලබා කර ගෙන ඇත.

ඖෂධීය අමුද්‍රව්‍ය පරීක්ෂාව

පර්යේෂණ කාර්යය/පරීක්ෂා කළ අමුද්‍රව්‍ය	සේවාව ලබා දුන් ආයතනය	
	අභ්‍යන්තර	බාහිර
1. පර්යේෂණ සඳහා අමුද්‍රව්‍ය හඳුනා ගැනීම. අරලිය, හීන් බෝවිටියා, තෙලබු, හොඩපර, කැහිපිත්ත, කටුපිල, මස්බැද්ද, ගැටතුඩ, ඇත්සොඩ, Butter peanut	අභ්‍යන්තර	ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලය, කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය
2. ප්‍රායෝගික පුහුණු වෛද්‍යවරුන්ගේ පර්යේෂණ. 1) වකුගඩු රෝග නිවාරණ පර්යේෂණ අමුද්‍රව්‍ය (අමුද්‍රව්‍ය 12/14) 2) හෘද රෝග සායනයට අදාළ පර්යේෂණ අමුද්‍රව්‍ය (අමුද්‍රව්‍ය 10) 3) දාක්ෂාරිණීය සඳහා අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය (අමුද්‍රව්‍ය 11) 4) පිලිකා පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය (අමුද්‍රව්‍ය 23) 5) නවක ගුත්ගලි සෑදීමේ අමුද්‍රව්‍ය (අමුද්‍රව්‍ය 10)	අභ්‍යන්තර	ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලය, කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය
3. ඖෂධ - මිලදී ගැනීම සඳහා අමුද්‍රව්‍ය පරීක්ෂාව(අමුද්‍රව්‍ය 06)	අභ්‍යන්තර	ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලය, කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය
4. ඖෂධ නිෂ්පාදනයට ගෙනෙනු ලබන සියලුම අමුද්‍රව්‍ය පරීක්ෂා කිරීම	අභ්‍යන්තර	
5. දියවැඩියා පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතියට අදාළ අමුද්‍රව්‍ය 14 ක් පරීක්ෂා කිරීම.	අභ්‍යන්තර	
6. දේශීය වෛද්‍ය ආයතනයේ වකුගඩු පර්යේෂණය සඳහා නිර්දේශිත අමුද්‍රව්‍ය 14 පරීක්ෂා කිරීම.		බාහිර
7. කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයේ රසායන විද්‍යා අධ්‍යයන අංශයේ ශාක හා එහි නිදර්ශක හඳුනා ගැනීම.		බාහිර
8. වල් කැප්පෙටියා ශාක නිදර්ශක හඳුනා ගැනීම.	අභ්‍යන්තර	බාහිර
9. රුවේසියා කුලයේ ශාක නිදර්ශක හඳුනා ගැනීමේ කටයුතු		බාහිර
10. ඖෂධ නිෂ්පාදනයේ ශාක නිදර්ශක හඳුනා ගැනීම.	අභ්‍යන්තර	
11. කර ශාක හඳුනා ගැනීම		බාහිර

*2017.07.20/21 හා 2017.08.08/09 දිනයන්හි සන්නිපාත ජීවර (ඩොංගු) රෝගය තුරන් කිරීම සඳහා දේශීය හා ආයුර්වේද ක්‍රම තුළින් වැඩ පිළිවෙළක් සැකසීම.

සාහිත්‍ය පර්යේෂණ අංශය

පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රය	පර්යේෂණ මාතෘකාව	අපේක්ෂිත නිමැවුම	ප්‍රගතිය (%)	වගකීම/පර්යේෂණ කණ්ඩායම
ග්‍රන්ථ සංරක්ෂණය	Accඅංකය - 139 පුස්තකාල පොත අත්පිටපත් කිරීම (ගෙඩි වෙද පොත) පත් ඉරු සංඛ්‍යාව - 40 දිග සෙ.මී. 22, පළල සෙ.මී. 5	අත්පිටපත් කරන ලද පුස්තකාල පොත මුද්‍රිත මාධ්‍යයෙන් සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා සුදානම් කිරීම	75%	වෛද්‍ය වන්දිකා වැලිවිටිගොඩ (සාහිත්‍ය භාර වෛද්‍ය නිලධාරී)
	පුස්තකාල පොත් 4 අනුලේඛනය කිරීම (අංක 139-369-363-564) 564 පුස්තකාල පොතෙහි පමණක් සඳහන් වූර්ණ පිළිබඳ සාහිත්‍ය විමර්ශනය	139 - අක්ෂි රෝග විකිත්සාව, 369 - ගෙඩි වන විකිත්සාව, 363 - විදුම් පිළිස්සුම් විකිත්සාව	පර්යේෂණ පත්‍රිකා 3ක් ඉදිරිපත් කිරීම	වෛද්‍ය වන්දිකා වැලිවිටිගොඩ මෙය (සාහිත්‍ය භාර වෛද්‍ය නිලධාරී) හා කාර්ය මණ්ඩලය
	ග්‍රන්ථ එකතුව පුස්තකාල විද්‍යාවට අනුව සැකසීම	ග්‍රන්ථ පරිග්‍රහණ ලේඛනය යාවත්කාලීන කිරීම		
	වෛද්‍ය නිලධාරීන් හා සීමාවාසික වෛද්‍ය නිලධාරීන් කණ්ඩායම් 03ක් සඳහා පුස්තකාල පහසුකම් සැපයීම	වර්ගීකරණය කර නිම කරන ලද පොත් සංඛ්‍යාව 3500		
	ග්‍රන්ථ එකතුව 5% ක් දක්වා ඉහළ නැංවීම	එකතු කරන ලද සීමාවාසික වෛද්‍ය නිලධාරී පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති වාර්ථා ගණන 32කි අලුතින් මිල දී ගන්නා ලද පොත් ගණන 32කි		වෛද්‍ය වන්දිකා වැලිවිටිගොඩ මෙය

පුස්තකාල පහසුකම් සැපයීම

අංකය	ක්‍රියාකාරකම	පහසුකම් සැපයූ ආයතනය	සංඛ්‍යාව
1.	ආයුර්වේද වෛද්‍ය	2017 බණ්ඩාරනායක අනුස්මරණ ආයුර්වේද පර්යේෂණායතනය	සීමාවාසික වෛද්‍ය නිලධාරීන් 100ක් පමණ
	සීමාවාසික වෛද්‍ය		
	පශ්චාත් උපාධි වෛද්‍ය		
2.	පාරම්පරික වෛද්‍ය		
3.	විශ්වවිද්‍යාල ශිෂ්‍ය	රජරට විශ්වවිද්‍යාලය	2
		ඇක්වයිනාස් වි. විද්‍යාලය	1
4.	පාසල් සිසුන්	පන්තිපිටිය ධර්මපාල විද්‍යාලය	1
		නුගේගොඩ අනුලා විද්‍යාලය	2
5.	ආයුර්වේද වෛද්‍ය සීමාවාසික වෛද්‍ය පශ්චාත් උපාධි	2018 බණ්ඩාරනායක ආයුර්වේද පර්යේෂණ ආයතනය	සීමාවාසික වෛද්‍ය නිලධාරීන් 120 පමණ
6.	පාරම්පරික වෛද්‍ය		
7.	විශ්ව විද්‍යාල ශිෂ්‍ය	ශ්‍රී ජයවර්ධනපු විශ්ව විද්‍යාලය	1
		කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලය	1
8.	පාසල් සිසුන්	පෙස්බ්ටිරියන් බාලිකා විද්‍යාලය	2

2. ප්‍රමිතිකරණ අංශය

පර්යේෂණ ප්‍රගතිය

ක්ෂේත්‍රය	පර්යේෂණ මාතෘකාව	අපේක්ෂිත නිමැවුම	ආරම්භ කළ වර්ෂය	ප්‍රගතිය (%)
1.	Comparative study of finished product Quality; Thalisedi powder		2017	90%
2.	Thalisedi powder as a chewable dosage form; Development and SOP's	product development Chewable Tab	2017	75%
3.	Comparative study of finished product quality of western; modernized Ayurvedic and classical Ayurvedic medicines		2017	100%
4	Quantification of berberine content in selected menispermaceae species by HPLC	(With botany division)	2016- 2017	100%
5	Quantification of Santalol content in market sample of sandlwood		2016- 2017	40%
6	Study on physico –chemical analysis of “Habb-E-voj” ; An unani herbal Formulation		2017	100%
7	Cimparative study of metal contamination in selected four herbal power form drugs by ICP-MS		2017	90%
8	Physico –analysis of ingredients of “Nawaka Guggulu”		2017	100%
9	Physico-chemical evaluation of “Kakkubathy choorna”.		2107	100%
10	Standardization of Thripalakathakanpatadi (TKP) Kashaya used on Prameha.		2017	100%
11	Comparative study on the anti-oxidant activity in methanolic extractions of Madhumeha choorna.		2017	100%
12	Comparative analysis of Physico-chemical Parameters & Organoleptic evolutions of Mathumeha choornam.		2017	100%

ප්‍රමිතිකරණ සේවා

සේවා සැපයූ ක්ෂේත්‍රය	සේවාව ලබා දුන් ආයතනය	ඉටු කල සේවාව
1. වියළි ඖෂධ මිලදී ගැනීම - 2017 වර්ෂය සඳහා වන, තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව විසින් යොමු කරන ලද සාම්පල 98 ක් සඳහා අදාළ ප්‍රමිති වාර්තා ලබා දීම.	තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව, ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව	පර්යේෂණ වාර්තා සැපයීම.
2. ගබඩාව හරහා එවන ලද අමුද්‍රව්‍ය පරීක්ෂාව (මී පැණි , එළඟි තෙල්)	ගබඩාව, ආයුර්වේද පර්යේෂණ ආයතනය	පර්යේෂණ වාර්තා සැපයීම.
3. ඖෂධ නිෂ්පාදනාගාරය හරහා එවන ලද නිම් ඖෂධ පරීක්ෂාව (2017.05.19)	ඖෂධ නිෂ්පාදනාගාරය ආයුර්වේද පර්යේෂණ ආයතනය	පර්යේෂණ වාර්තා සැපයීම.
4. මී පැණි සඳහා තත්ව වර්තා පරීක්ෂාව (2017.05.20)	වයඹ පළාත් සභාව ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව	පර්යේෂණ වාර්තා සැපයීම.
5. ශිල්පීය අංශය මගින් යොමු කරන ලද සාම්පල කිහිපයක රස ඖෂධ පරීක්ෂාව. (2017.02.17)	ශිල්පීය අංශය, ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව	පර්යේෂණ වාර්තා සැපයීම.
6. පොල් තෙල් සාම්පල සඳහා තත්ව වාර්තා ලබාදීම. (2017.05.18)	දේශීය වෛද්‍ය විද්‍යායතනය, රාජගිරිය	පර්යේෂණ වාර්තා සැපයීම.
7. ශිල්පීය අංශය මගින් යොමු කරන ලද සාම්පල (12)ක කංසා අඩංගු දැයි පරීක්ෂා කර වාර්තාවක් ලබා දීම.	ශිල්පීය අංශය, ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව	පර්යේෂණ වාර්තා සැපයීම.
8. ඖෂධ නිෂ්පාදනාගාරය හරහා එවන ලද නිම් ඖෂධ පරීක්ෂාව (පුනර්නවාසවය)	ඖෂධ නිෂ්පාදනාගාරය	පර්යේෂණ වාර්තා සැපයීම.
9. ගබඩාව හරහා එවන ලද අමුද්‍රව්‍ය පරීක්ෂාව තල තෙල්(06/09/2017) මී පැණි (12/09/2017) එඬරු තෙල්(07/09/2017), අබතෙල්	ගබඩාව	පර්යේෂණ වාර්තා සැපයීම.
10. මී පැණි සඳහා තත්ව පරීක්ෂණ වාර්තා ලබා දීම. (2017/08/14 , 2017/10/12)	වයඹ පළාත් සභාව	පර්යේෂණ වාර්තා සැපයීම.
11. පොල් තෙල් සාම්පල සඳහා තත්ව වාර්තා ලබා දීම. (2017/08/31)	දේශීය වෛද්‍ය ආයතනය	පර්යේෂණ වාර්තා සැපයීම.
12. කාමේෂ්වරී රසායන ඖෂධය සඳහා පරීක්ෂණ වාර්තා ලබා දීම.	ශිල්පීය අංශය, ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව	පර්යේෂණ වාර්තා සැපයීම.

ආයුර්වේදය ක්‍රම භාවිතය පිළිබඳ ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීමේ ප්‍රදර්ශනය - ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය

උද්භිද විද්‍යා අංශය මඟින් ඔසු තුරු පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ පාසල් වැඩසටහන්

11.3 දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම පිළිබඳ ජාතික ආයතනය

ආයුර්වේදය හා දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම පිළිබඳ නිර්මාණාත්මක හා ඵලදායී අධ්‍යයන කේන්ද්‍රස්ථානයක් ලෙස හඳුන්වා දිය හැකි මෙම ආයතනය 1987 වර්ෂයේ ආරම්භ කරන ලදී. ආයුර්වේද සත්කාර සේවය කාර්යක්ෂමව, ගුණාත්මකව හා වඩාත් ඵලදායී ලෙස ජනතාවට සැපයීම උදෙසා සියළුම පාර්ශවයන්ගේ අවබෝධය, කෞෂල්‍ය හා හැසිරීම පුහුණුව මඟින් වර්ධනය කිරීම මෙම ආයතනය මඟින් සිදු වේ. සම්භෘත හා ගුරුකුල වැඩසටහන් පැවැත්වීමත් ඒ තුළින් එක් රැස් කරන දත්ත හරහා දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම පෝෂණය තිරසාර භාවිතයට සෘජුවම මැදිහත්වීම හා අදාළ පිරිස් සඳහා අවශ්‍ය දැනුම ලබා දීමද ආයතනය මඟින් ඉටු කෙරේ. වෛද්‍යවරයාගේ සිට උපස්ථායකයා දක්වාත්, පාසල් සිසුන් ,රාජ්‍ය නිලධාරීන්, වැඩිහිටියන්, රූපලාවන්‍ය ශිල්පීන් ආදී ඉලක්ක ගත කණ්ඩායම් සඳහාත් මෙම පාඨමාලා පවත්වනු ලබයි.

දැක්ම
ආයුර්වේදයේ විශිෂ්ඨත්වය තුළින් නිරෝගීමත් සමාජයක්

මෙහෙවර

ආයුර්වේදීය මානව සම්පත් සංවර්ධනයේ විශිෂ්ඨතම ආයතනය බවට පත් වීම

කාර්ය මණ්ඩල තොරතුරු

අධ්‍යක්ෂ	-	01
සහකාර අධ්‍යක්ෂ	-	01
කලීකාචාර්ය	-	05
වෛද්‍ය නිලධාරී	-	09
වෙනත්	-	15
පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාව	-	15
අතිරික්ත	-	03

2017.01.01 සිට 2017.12.31 දින දක්වා ප්‍රගතිය

අනු අංකය	වැඩසටහන	වැඩසටහන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිලාභීන් සංඛ්‍යාව	වැය කළ මුදල (රු)
01	වෛද්‍ය නිලධාරී පුහුණු වැඩසටහන්	09	458	1,054,476.50
02	ප්‍රජා සෞඛ්‍ය/මාතෘ හා ළමා පෝෂණ පුහුණු වැඩසටහන්	10	456	1,172,900.73
03	පාරම්පරික වෛද්‍ය නිලධාරී	03	169	259,560.00
04	හෙද හා වෛද්‍ය සහාය කාර්ය මණ්ඩල හා වෙනත් පුහුණු වැඩසටහන්	05	264	152,390.00
05	ව්‍යාප්ති සේවාවන්	10	3,253	
	එකතුව	37	4,600	2,639,327.23

අත් පත්‍රිකා ග්‍රන්ථ සකස් කිරීම

මාතෘ, ළමා පෝෂණ හා බෝ නොවන රෝග යන විෂය ක්ෂේත්‍ර යටතේ වැඩිමුළු 05ක් පවත්වා ඇත. ප්‍රජා සෞඛ්‍ය, මාතෘ හා ළමා පෝෂණ හා සිද්ධ යුනානි අංශ වල සහාය ඇතිව කොළ කැඳ , ගර්භනී වර්ග, ආයුර්වේද දින වර්ගාව , යෝග ව්‍යායාම, බෝ නොවන රෝග, ෂඩ් රස, පෝෂණය, ආමය හා අනෙකුත් සෞඛ්‍ය පණිවිඩ ඇතුළත් කරමින් අත් පත්‍රිකා 50ක් පමණ මුද්‍රණය කර ඇත.

11.4 ආයුර්වේද ඔසු උයන්

දැක්ම :- ඖෂධීය ශාක හා අමුද්‍රව්‍ය හඳුනා ගැනීම, නිෂ්පාදනය තීරණය භාවිතය පිළිබඳව දැනුවත් පරපුරක් බිහි කිරීම.

මෙහෙවර :- භෞතික සම්පත් ප්‍රශස්ත මට්ටමින් යොදා ගැනීම හා මානව සම්පත්හි කුසලතා හා ආකල්ප වර්ධනය කර සංවර්ධන අවශ්‍යතා සපුරාලීම.

ආයුර්වේද වෛද්‍ය ක්‍රමය මහජනතාව තුළ ප්‍රචලිත කිරීමේ අරමුණ ඇතිව ක්‍රියාත්මක වන රාජ්‍ය ආයතනය වූ ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව දිවයිනේ විවිධ ප්‍රදේශවල විවිධ පාරිසරික කලාප නියෝජනය වන පරිදි ඔසු උයන් පිහිටුවීම 1964 වසරේ සිට ආරම්භ කරන ලද්දේ පහත සඳහන් අරමුණු මුදුන් පමුණුවා ගැනීම උදෙසා වේ.

- ඖෂධීය ශාක විශේෂ රාශියක් එක් ස්ථානයක වගා කිරීම තුළින් සජීවී ශාකාගාරයක් ලෙස පවත්වාගෙන යාම.
- දුර්ලභ හා ආවේණික ඖෂධීය ශාක සංරක්ෂණය කිරීම.
- ඔසු පැළ තවාන් මගින් ඔසු පැළ ව්‍යාප්ත කිරීම සහ පර්යේෂණ සිදු කිරීම මගින් ඖෂධීය ශාක වගා තාක්ෂණ ක්‍රමවේද හඳුන්වා දීම.

ඉටු කරනු ලබන වෙනත් කාර්යයන්

- පාසල්, විහාරස්ථාන, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන තුළ ඔසු උයන් පිහිටු වීම සඳහා අවශ්‍ය ඖෂධ ශාක හා තාක්ෂණ උපදෙස් ලබා දීම.
- ඖෂධීය ශාක හා ප්‍රකාශන අලෙවි කිරීම.
- රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ පාර්ශව විසින් කරනු ලබන ඉල්ලීම් පරිදි දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම.

ඔසු උයන	දිස්ත්‍රික්කය	මුළු අක්කර ගණන	වගා කර ඇති අක්කර ගණන
ආයුර්වේද පර්යේෂණායතන ජාතික ඔසු උයන - නාවින්න	කොළඹ	15	15
ජාතික පර්යේෂණ ඔසු උයන, හල්දුම්මුල්ල	බදුල්ල	65	63
පට්ටිපොල ඔසු උයන	නුවරඑළිය	32	32
ගිරාදුරුකෝට්ටේ ඔසු උයන	ගිරාදුරුකෝට්ටේ	178	98
පල්ලෙකැලේ ඔසු උයන	මහනුවර	03	03
පින්තදූව ඔසු උයන	ගාල්ල	6.5	5.75
කන්තොලිය	ගාල්ල	3.04	

අලෙවි කාර්යයන්

අනු අංකය	ඔසු උයන	නිෂ්පාදනය කළ පැළ සංඛ්‍යාව	පැළ අලෙවි ආදායම		නොමිලේ පැළ ලබා දීම	
			පැළ ප්‍රමාණය	වටිනාකම (රු.)	පැළ ප්‍රමාණය	වටිනාකම (රු.)
1.	පින්තදුව	29,020	8,974	463,400	7,298	329,655
2.	පට්ටිපොළ	6,537	1,312	47,900	650	23,010
3.	පල්ලෙකැලේ	13,388	6,603	242,680	2,586	78,550
4.	හල්දුම්මුල්ල	24,917	15,661	780,520	2,918	114,920
5.	නාවින්න	11,827	8,849	396,680	4,159	125,830
6.	ගිරාඳුරුකෝට්ටේ	19,061	3,155	98,560	6,807	212,380
7.	කන්තෙලිය	2,220	-	-	-	-
එකතුව		106,970	44,554	2,029,740	24,418	884,345

ප්‍රකාශන හා පොත් පත්

පින්තදුව ඔසු උයන

වර්ගය	ප්‍රමාණය	ආදායම (රු.)
අත්පත්‍රිකා	63	630.00

විවිධ ආදායම්

අනු අංකය	ඔසු උයන	වටිනාකම (රු.)
01	කුලියට දීම - සංචාරක බංගලා/ නේවාසිකාගාර/දේශන ශාලා/නිවාඩු නිකේතන	
	හල්දුම්මුල්ල	529,500.00
	පට්ටිපොළ	517,500.00
	ගිරාඳුරුකෝට්ටේ	21,600.00
	කතරගම	184,500.00
	එකතුව	1,253,100.00

සමාජ සත්කාර කාර්යයන්

කාර්යය	හල්දුම්මුල්ල	ගිරාදුරුකෝට්ටේ	පින්තදූව	පල්ලෙකැලේ	නාවින්න
දැනුවත් කිරීම්	වැඩසටහන් 54 ප්‍රතිලාභීන් 991	50	වැඩසටහන් 11 ප්‍රතිලාභීන් 425	1650	13
තාක්ෂණික වගා උපදෙස්	ගොවි සහභාගීත්ව ඔසු වගා ව්‍යාපෘති සඳහා අනුරාධපුර, කුරුණෑගල, ගාල්ල	02	වැඩසටහන් 13 ප්‍රතිලාභීන් 3600	08	-
ප්‍රදර්ශන	02	-	01	-	3

නොමිලේ පැල නිකුත් කිරීම

ඔසු උයන	පැල ප්‍රමාණය	වටිනාකම රු.
හල්දුම්මුල්ල	2,918	114,920.00
ගිරාදුරුකෝට්ටේ	6,807	204,210.00
පට්ටිපොළ	650	23,010.00
පින්තදූව	7,298	329,655.00
පල්ලෙකැලේ	2,586	78,580.00
නාවින්න	4,159	125,830.00

අතුරු නිෂ්පාදන අලෙවිය

අනු අංකය	ඔසු උයන	නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය	
		වර්ගය	ආදායම (රු)
1.	ගිරාදුරුකෝට්ටේ	වී (කි.ලෝ. 3866) සහල් (කි.ලෝ 1438)	
2.	පට්ටිපොළ	ඇස්තමේරියා මල්	6700.00
	එකතුව		

මූලධර්ම අනුප්‍රවේශන නිෂ්පාදනය

ශාක විශේෂය	ශාක කොටස					ස්වභාවය		ලබාදිය හැකි කාලය
	කොළ	පොතු	මල්	අල	බීජ	අමු (කි.ග්‍රෑම්.)	වියළි (කි.ග්‍රෑම්.)	
හල්දුම්මුල්ල ඔසු උයන								
ආඩතෝඩා	√	-	-	-	-	200	-	-
නික	√	-	-	-	-	200	-	-
ලොන්සුඹුල්	-	√	-	-	-	-	50	-
මලින	-	-	√	-	-	-	15	-
හිං අරත්ත	-	-	-	√	-	-	100	-
මහ අරත්ත	-	-	-	√	-	-	50	-
පට්ටිපාල ඔසු උයන								
ආඩතෝඩා	√	-	-	-	-	30	-	මාස 02 කට වරක්
අංකෝද	√	√	-	-	-	250	-	මාස 03 කට වරක්
දාරුහරිදා	-	දඹු	-	-	-	1000	-	මාස 03 කට වරක්
වදකහ	-	දඹු	√	√	-	150	-	මාස 03 කට වරක්
ලොන්සුඹුල්	-	√	-	-	-	-	1500	මාස 06 කට වරක්
ගිරාපුරුකෝට්ටේ ඔසු උයන								
කිරාත	√	-	-	-	-			
නික	√	-	-	-	√			
ආඩතෝඩා	√	-	-	-	√			
කුඹුක්	-	√	-	-	√			
නෙල්මි	-	-	-	-	-			
දෙහි	-	-	-	-	√			
සැවැන්දරා	-	-	-	-	-			
සමන්පිට්ට	√	-	-	-	-√			
තල	-	-	-	-	-			
කටුකරඬු	-	-	-	-	-			
මහමිදි	-	-	-	-	-			
කෝමාරිකා	√	-	-	-	√			

ගිරාදුරු කෝට්ටේ

පින්තදූව

පට්ටිපොල

නාවින්න

හල්දුම්මුල්ල

පල්ලෙකැලේ

11.5 ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාව

1927 රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභාවේ අනුකාරක සභා නිර්දේශයන් අනුව 1928 දී පිහිටවනු ලැබූ ස්වදේශීය වෛද්‍ය මණ්ඩලය ශ්‍රී ලාංකේය ආයුර්වේද ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රථම නෛතික අධිකාරී බලය ලත් ආයතනය විය. පසුව 1935 අංක 46 දරණ ලංකායුර්වේද වෛද්‍යානුශාසක සභා ආඥා පනත මඟින් ස්ථාපනය කරන ලද ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාව 1941 අංක 17 දරණ ස්වදේශීය වෛද්‍ය ආඥා පනතේ (1945 අංක 49 හා 1949 අංක 49 මඟින් සංශෝධිත) විධිවිධාන යටතේ යළිත් ප්‍රතිස්ථාපනය කරනු ලැබීය. දැනට ක්‍රියාත්මක ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාව 1961 අංක 31 දරණ ආයුර්වේද පනත යටතේ ස්ථාපිත කරනු ලැබූ ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනයකි.

කාර්ය භාරයන්

- ආයුර්වේද උගන්වන යම් ආයතනයක් මේ පනතෙහි කාර්යයන් සඳහා ඇමතිවරයා විසින් අනුමත කළ යුතුද යන්න නිර්දේශ කිරීම.
- ආයුර්වේද වෛද්‍යවරයන් වශයෙන් තැනැත්තන්ගේ නම් ලියාපදිංචි කිරීම
- ආයුර්වේද ඖෂධ සංයෝජකයන් වශයෙන් තැනැත්තන්ගේ නම් ලියාපදිංචි කිරීම
- ආයුර්වේද සාත්තු සේවකයන් වශයෙන් තැනැත්තන්ගේ නම් ලියාපදිංචි කිරීම
- එසේ ලියාපදිංචි කිරීම් අවලංගු කිරීම හෝ අත්හිටුවීම හා,
- ආයුර්වේද වෛද්‍යවරයන්ගේ, ආයුර්වේද ඖෂධ සංයෝජකයන්ගේ, ආයුර්වේද සාත්තු සේවකයන්ගේ වෘත්තීය හැසිරීම් විධිමත් කිරීම හා පාලනය කිරීම සඳහාද මේ වගන්තියෙහි (අ) සිට (ඉ) තෙක් ඡේදවල සඳහන් කරුණුවලින් යමක් සඳහාද ව්‍යවස්ථා සම්පාදනය කිරීම

දැක්ම

වෘත්තීය ගුණාත්මකභාවය හා අභිමානය සුරක්ෂිත කරමින් ශ්‍රී ලංකා ආයුර්වේද ක්ෂේත්‍රයේ උත්තරීතර ආයතනය බවට පත්වීම

මෙහෙවර

වෘත්තීය ආචාරධර්ම වලට අනුගත වූ උපරිම මහජන සේවාවක් සලසමින් ආයුර්වේද ක්ෂේත්‍රයේ ගුණාත්මක සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය නෛතික පදනම සුරක්ෂිත කිරීම.

කාර්ය මණ්ඩල තොරතුරු

ලේඛකාධිකාරී (කොන්ත්‍රාත් පදනම)	- 01
කළමනාකරණ සහකාර	- 09
කම්කරු	- 02

මූල්‍ය සම්පාදනය

2017 වර්ෂය වෙනුවෙන් ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාව වෙත රු. 6,000,000.00ක ප්‍රතිපාදන ලැබී ඇත. වර්ෂය තුළ සභාව වෙත විවිධ ක්ෂේත්‍රයන් මඟින් ලැබූ ආදායම රු.4,102,487.00ක් වූ අතර මුළු වියදම රු. 11,243,072.00ක් විය.

විමර්ශන කටයුතු

ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාවේ ලියාපදිංචි වෛද්‍යවරුන්ගේ වෘත්තීය විෂමාවාර මෙන්ම ලියාපදිංචි නොවූ ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් ලෙස පෙනී සිටින තැනැත්තන් සම්බන්ධයෙන් කරනු ලබන පැමිණිලි සොයා බලා අවශ්‍ය නීතිමය කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාවේ මහජන පැමිණිලි විමර්ශන ඒකකයක් පිහිටුවා ඇත. එම වෛද්‍යවරුන් විසින් සිදු කරනු ලබන අක්‍රමිකතා, වෘත්තීය විෂමාවාර, ආයුර්වේද ආචාරධර්ම වලට පටහැනිව ක්‍රියා කිරීම ආදිය විමර්ශනය මෙහි මූලික අරමුණයි. සභාවේ මෙම කාර්යය පුළුන්පත් දැන්වීම්, පැමිණිලි හා මහජන පැමිණිලි වශයෙන් වෙන්කොට විමර්ශනය සඳහා යොදා ගැනේ. ඒ අනුව 2017 වර්ෂයේ පැමිණිලි 29ක් ලැබී ඇති අතර ඉන් 19ක් විමර්ශනය කරමින් පවතී.

විශේෂ වෛද්‍ය මණ්ඩලය

සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් පවත්වනු ලබන වෛද්‍ය මණ්ඩලයට සමගාමීව ආයුර්වේද වෛද්‍ය සහතික සම්බන්ධයෙන් අදාළ විශේෂ වෛද්‍ය මණ්ඩල පවත්වනු ලැබේ. 2017 වසරේ මෙවැනි විශේෂ වෛද්‍ය මණ්ඩල 02ක් පවත්වා ඇති අතර ඒ සඳහා පෙනී සිටි අයදුම්කරුවන් ගණන 18කි.

වෛද්‍යවරුන් ලියාපදිංචි කිරීම

ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාව පහත සඳහන් මූලික ප්‍රතිපත්ති මත වෛද්‍යවරු ලියාපදිංචිය සිදු කරයි.

- ආයුර්වේද වෛද්‍ය උපාධිධාරීන්, අභිඥාණපත්‍රධාරීන් සහ රජය පිළිගත් සහතික පත්‍රධාරීන් සුදුසුකම් අනුව ලියාපදිංචි කිරීම.
- ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාව සම්මත කරනු ලැබූ ව්‍යවස්ථාව අනුව සම්මුඛ පරීක්ෂණ ප්‍රතිඵල හා නිර්දේශ අනුව සුදුසුකම්ලත් පාරම්පරික වෛද්‍යවරුන් ලියාපදිංචි කිරීම.
- ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාවේ සර්වාංග වෛද්‍යවරුන් 112ක් හා විශේෂ වෛද්‍යවරුන් 124ක් 2017 වර්ෂයේ ලියාපදිංචිය ලබාගෙන ඇත. ඒ අනුව 2016 වර්ෂයේ 24,701ක් වූ ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාවේ මුළු ලියාපදිංචි වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව 2017.12.31 වන විට 24,915 දක්වා වර්ධනය වී තිබුණි.
- 2017 වර්ෂය තුළ ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාව මගින් ගනු ලැබූ හා ගෙන තිබූ තීරණවලට අනුගතව ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබූ වෙනත් පියවර.
- 1961 අංක 31 දරණ ආයුර්වේද පනතේ 81 වගන්තිය ප්‍රකාරව උප්පැන්න මරණ රෙජිස්ටාර්වරුන් විසින් මියගොස් ඇති බව දන්වා එවා ඇති වෛද්‍යවරුන් 22කගේ නම් ලියාපදිංචි නාම ලේඛනයෙන් ඉවත් කිරීම සඳහා කටයුතු කිරීම.
- රජයේ හා පෞද්ගලික ආයතනවල සේවයේ නියුතු සේවකයින් සඳහා ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් විසින් ලබා දෙනු ලැබූ වෛද්‍ය සහතික 738ක් තහවුරු කිරීම.
- එක් එක් රාජ්‍ය ආයතනවල විගණන විමර්ශන තුළින් සපයා ඇති දත්ත අනුව සාවද්‍ය වෛද්‍ය සහතික නිකුත් කරන සැක සහිත වෛද්‍යවරුන් වෙත දින 14ක් ඇතුළත ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාවට පැමිණ කරුණු ඉදිරිපත් කරන ලෙස දන්වා ලිපි යොමු කරනු ලැබේ. ඒ සඳහා ප්‍රතිචාර නොදැක්වූ වෛද්‍යවරුන් විසින් නිකුත් කරන වෛද්‍ය සහතික පිළිනොගැනීමට කටයුතු කර ඒ බව අදාළ ආයතන දැනුවත් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ. එමගින් සාවද්‍ය ලෙස නිකුත් කරනු ලබන වෛද්‍ය සහතික අවම කර ගැනීමට හැකි වී ඇත. ඒ අනුව ලියාපදිංචි ආයුර්වේද වෛද්‍යවරු 227ක් සඳහා හැඳුනුම්පත් නිකුත් කර ඇත.
- ලියාපදිංචි ආයුර්වේද වෛද්‍යවරු 76ක් සඳහා වාහන නිල ලාංඡන නිකුත් කිරීම.
- ලියාපදිංචි ආයුර්වේද වෛද්‍යවරු 1046ක් සඳහා වෛද්‍ය සහතික පොත් නිකුත් කිරීම.
- වෛද්‍යවරුන් සඳහා ලියාපදිංචි අයදුම්පත් 690ක් නිකුත් කිරීම.

ශ්‍රී ලංකා ආයුර්වේද මහවිද්‍යාලය

12.0 ශ්‍රී ලංකා ආයුර්වේද ඖෂධ සංස්ථාව

දැක්ම

සෞඛ්‍ය සම්පන්න සමාජයක් ගොඩනැගීමේදී ආයුර්වේද වෛද්‍ය විද්‍යාව සම්බන්ධයෙන් දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර වශයෙන් පවතින අවශ්‍යතා උසස් ප්‍රමිතියකින් යුක්තව සපුරාලන අතරතුර දේශීය වෛද්‍ය විද්‍යාවේ අන්‍යෝන්‍ය අරක්ෂා කර ගනිමින් සේවා සැපයුම මූලික කොටගත් ප්‍රමුඛයකු බවට පත්වීම.

මෙහෙවර

උසස් ප්‍රමිතියකින් යුක්ත ආයුර්වේද ඖෂධ නිෂ්පාදනය, ආනයනය, බෙදාහැරීම, පර්යේෂණ සේවා සැපයීම හා සංරක්ෂණය තුළින් ජනතා අවශ්‍යතා සපුරාලන අතරම සේවක අභිවෘද්ධිය දැනී කිරීම සහ සමාජ සුභසාධනය ඉටු කරලමින් සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජන සමාජයක් අරභයා පුරෝගාමීව කටයුතු කිරීම.

1957 අංක 49 දරණ රාජ්‍ය කාර්මික නීතිගත සංස්ථා පනත යටතේ 1969 මැයි මස 11 වන දින අංක 14853/3 දරණ ලංකා ආණ්ඩුවේ අති විශේෂ ගැසට් නිවේදනයෙන් ගරු කර්මාන්ත හා ධීවර කටයුතු පිළිබඳ අමාත්‍ය පිලිප් ගුණවර්ධන මැතිතුමා විසින් ශ්‍රී ලංකා ආයුර්වේද ඖෂධ සංස්ථාව ස්ථාපනය කරන ලදී.

සංස්ථාවේ ප්‍රධාන අරමුණු

1. ආයුර්වේද ඖෂධ උසස් ප්‍රමිතියෙන් යුතුව නිෂ්පාදනය කිරීම.
2. රාජ්‍ය අංශයේ සියළුම ආයුර්වේද රෝහල්, මධ්‍යම බෙහෙත් ශාලා හා නිදහස් ආයුර්වේද ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථාන වලට ඖෂධ සපයන ප්‍රධාන සැපයුම්කරු වීම.
3. ආයුර්වේද, සිද්ධි, යුනානි ඖෂධවලට අමුද්‍රව්‍ය ආනයනය හා දේශීය වෙළඳපොළ අවශ්‍යතාවයට අලෙවි කිරීම.
4. තරඟකාරී පෞද්ගලික වෙළඳපොළ ඉලක්ක කොට, ගුණාත්මකභාවයෙන් සපිරි දේශීය ඖෂධ නිෂ්පාදනය කොට ප්‍රජාව වෙත ප්‍රවලිත කිරීම.
5. දේශීයව නිපදවන අමුද්‍රව්‍ය සහතික මිල ගණන්වලට මිලදී ගැනීම, ගබඩා කිරීම හා සාධාරණ මිලට අලෙවි කිරීම මගින් නිෂ්පාදක ගොවීන්ට උපරිම මිලක් ලබා ගැනීම.
6. ඖෂධ පැලෑටි සංරක්ෂණය කිරීම සහ වගාවන් ව්‍යාප්ත කිරීම.
7. ඖෂධ නිෂ්පාදනයේ ගුණාත්මකභාවය සඳහා පර්යේෂණය කිරීම හා එබඳු ඖෂධ වර්ග ප්‍රමිතිගත කිරීම.
8. ආයුර්වේද ඖෂධ නිෂ්පාදනයට අවශ්‍ය එහෙත් නීතියෙන් තහනම් ඖෂධ නීත්‍යානුකූලව ලබාගෙන ඖෂධ නිෂ්පාදනය කරනු ලබන වෛද්‍යවරුන්ට නීත්‍යානුකූලවම ලබාදීම මගින් පාරම්පරික වෛද්‍ය ක්‍රමය රැකගැනීමට ක්‍රියාකිරීම.

සංස්ථාවේ නිෂ්පාදනය කරනු ලබන ඖෂධ

ක්වභ වර්ග	ලේභ වර්ග	තෙල වර්ග	රස නිෂ්පාදන වර්ග
චූර්ණ වර්ග	අරිෂ්ඨ වර්ග	සිරප් වර්ග	වටිකා වර්ග
කල්ක වර්ග	ආසව වර්ග	ලේප වර්ග	ගුගුල් වර්ග

සංස්ථාවේ නව නිෂ්පාදන

සුදු හඳුන් ලේෂ වොෂ්	නෙල්ලි බීම	කෝමාරිකා බීම	මස්බැද්ද හර්බල් තේ
කෝමාරිකා ෂැම්පු	කැරට් ලේෂ වොෂ්	කුරුදු කැප්සුල්ස්	ජීවලේප බාම්
ගස්ලබු ලේෂ වොෂ්	වෙනිවැල් බොඩි වොෂ්	ඉරමුසු හර්බල් තේ	මේදහරණි ක්වභනය
පිපිඤ්ඤා ලේෂ වොෂ්	කුරුදු තේ	තොල් ආලේපන	නිල්මා තෙලය
ගජබල හංස රසායනය	ත්‍රිපලා පෙති	ඉරමුසු ඖෂධීය පානය	මේදහරණි පෙති
පස් පංගුව කුඩු කසාය	සංස්ථා ජේයාව	ධාරණි සිරප්	කුරුදු තේ

නිෂ්පාදන විවිධාංගීකරණය

පාරම්පරිකව පැවත එන ආයුර්වේද දියර බෙහෙත් වර්ග සඳහා විවෘත වෙළඳපොලෙ හි ඇති ඉල්ලුම අඩුවෙමින් පවතී. විශේෂයෙන් ආයුර්වේද ඖෂධ නිෂ්පාදනය කරන ඉන්දියාව, විශෙට්නාමය, කොරියාව වැනි රටවල් කැප්සියුල නිෂ්පාදනය හරහා බහුල ලෙස වෙළඳපොලට ප්‍රවිෂ්ඨ වෙමින් සිටී. එහෙයින් ශ්‍රී ලංකා ආයුර්වේද ඖෂධ සංස්ථාව විවෘත වෙළඳපොලට ගැලපෙන පරිදි සංස්ථා නිෂ්පාදන වර්ග නව්‍යකරණය කිරීමේ පළමු පියවර ලෙස කැප්සියුල වර්ග 05ක් 2017 වර්ෂය තුළ වෙළඳපොලට ඉදිරිපත් කර ඇත. ඒවා නම් අශ්වගන්ධ කැප්සියුල, සුදර්ශණ කැප්සියුල, කොතලහිඹුටු කැප්සියුල, මේදහරණි කැප්සියුල හා ධාත්‍රී කැප්සියුල වේ.

අශ්වගන්ධ කැප්සියුල

සුදර්ශණ කැප්සියුල

ධාත්‍රී කැප්සියුල

මේදහරණි කැප්සියුල

කොතල හිඹුටු කැප්සියුල

ප්‍රාග්ධන ව්‍යාපෘතිය 2017

අර්ධ ස්වයංක්‍රීය කැප්සියුල පිරවීමේ යන්ත්‍රය මිලදීගෙන සවි කිරීම

ආයුර්වේද ඖෂධ සංස්ථාවේ නිෂ්පාදනය කරනු ලබන සුදර්ශණ, අශ්වගන්ධ, ධාත්‍රී, කොතලහිඹුටු, කුරුදු වැනි චූර්ණ වර්ග කැප්සියුල වල ඇසුරුම් කර වෙළඳ පොල වෙත නිකුත් කිරීම සඳහා පැයට කැප්සියුල 10,000 ක් පමණ නිෂ්පාදනය කළ හැකි මෙම අර්ධ ස්වයංක්‍රීය යන්ත්‍ර මිලදී ගෙන නව නිෂ්පාදනාගාරය තුළ සවිකර ඇත.

- වැයකළ මුදල - රු. 3,025,650,00
- නිෂ්පාදන ධාරිතාවය - 10000-20000 Capsule per h

සුදු යකඩ භාජන 04ක් මිලදී ගැනීම

උදුන් අංශයේ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය තුළ තෙල් වර්ග ගබඩා කිරීම සඳහා අවශ්‍ය කරන ලීටර් 400 ක ධාරිතාවයෙන් යුතු මෙවැනි බහාලුම් 02ක් සහ ලීටර් 600 ක ධාරිතාවයෙන් යුත් බහාලුම් 02ක් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය සඳහා අලුතින් එක්කර ඇත.

වැයකළ මුදල - රු. 914,750.00
 ධාරිතාවය - ලීටර් 400 × 2 ලීටර් 600 × 2

අලුතෙන් මිලදී ගෙන සවි කරන ලද යන්ත්‍ර

නව ගබඩා සංකීර්ණය

නව යන්ත්‍ර සුදු මිලදී ගැනීම.

- Stainless steel Herbal Leaves Crusher – (ඖෂධ කොළ ඇඹරුම් යන්ත්‍රය) - නිෂ්පාදන ධාරිතාවය වර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් මෙය මිලදී ගනු ලැබේ. GMP – (Good Manufacturing Practice) ප්‍රමිතීන් තවත් වර්ධනය කිරීම මෙහි ඉලක්කය වේ. අපේක්ෂිත ආයෝජනය රු.මි. 5කි. මෙය මිලදී ගැනීම සඳහා නිෂ්පාදන සමාගම වෙත ඇණවුම් භාරදී ඇත.
- GMP Modal Rotary Tableting Machine (ඖෂධ පෙති සැකසුම් යන්ත්‍රය) - දැනට පවතින යන්ත්‍ර වසර 35කට වඩා පැරණිය. එහි ක්‍රියාකාරීත්වය දුර්වල මට්ටමක පවතී. එසේම වෙළඳ පොළේ වැඩි ඉල්ලුමක් පවතින මධුමේහ හරණි,

ත්‍රිඵලා සහ මේදහරණි පෙනි සඳහා වැඩි සැපයුමක් ලබා දිය යුතු බැවින් මෙය මිලදී ගනු ලැබේ. ආයෝජනය රු.මි. 4.5කි. මෙය මිලදී ගැනීම සඳහා නිෂ්පාදන සමාගම වෙත ඇණවුම භාර දී ඇත.

- Garlic Depoding Machine - ඖෂධ නිෂ්පාදනය සඳහා අවශ්‍ය සුදු ඵුණුවල බිත් ගැලවීම මිනිස් ශ්‍රමය යොදාගෙන දැනට සිදු කරන අතර මෙම යන්ත්‍රය මගින් අවම පිරිවැයකින් කාර්යක්ෂමව එම කාර්යය සිදු කර ගත හැකිය. ආයෝජනය රු.මි. 1ක් වන අතර මිලදී ගැනීම් ක්‍රියාවලිය සිදු වෙමින් පවතී.
- Garlic Peeling Machine – ඖෂධ නිෂ්පාදනය සඳහා අවශ්‍ය සුදු ඵුණුවල පොතු ඉවත් කිරීම මිනිස් ශ්‍රමය යොදාගෙන දැනට සිදු කරන අතර මෙම යන්ත්‍රය මගින් අවම පිරිවැයකින් කාර්යක්ෂමව එම කාර්යය සිදු කර ගත හැක.
- Steam Jacketed Bolling Pan - තැම්බුම් භාජන 2ක් මිලදී ගැනීම - අදාළ නිෂ්පාදන ආයතන වෙත ඇණවුම් භාර දී ඇත. ආයෝජනය රු.මි. 5.5කි.

ඉදිවෙමින් පවතින සිවිමහල් ගබඩා සංකීර්ණය

2012 වසරේදී ඉදි කිරීම ආරම්භ කළ මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා රු.මි. 157ක් ආයෝජනය කර ඇත. ඉදිකිරීම සඳහා වසර 5ක් ගත වී ඇති මෙම ගොඩනැගිල්ල 2018 අප්‍රේල් මස විවෘත කිරීමට නියමිතය. 2017 වර්ෂය අවසන් වන විට මෙය ඉදි කිරීමේ භෞතික ප්‍රගතිය 95%කි. මෙමගින් සංස්ථාවේ දීර්ඝ කාලයක් මුළුල්ලේ පැවති ගබඩා පහසුකම් නොමැතිවීම හා සේවක සුභ සාධන කටයුතු සඳහා ප්‍රශංසාවන් ඉඩකඩ නොමැතිවීමේ ගැටළුවට දීර්ඝකාලීන විසඳුමකි. වර්ග අඩි 28,500කින් යුත් භූගත මහලේ වියළි අමු ද්‍රව්‍ය, හිස් බෝතල්, ජලාස්පික් ඇසුරුම් වැනි ද්‍රව්‍යද, බිම් මහලේ රාජ්‍ය අංශයට බෙදා හරින සියළුම නිම් ඖෂධද ගබඩා කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. 1 වන මහල තුළ රසායනාගාරය සහ නිම් ඖෂධ ගබඩා කිරීමටත්, 2 වන මහල තුළ සේවක විවේකාගාර දෙකක් සහ පුස්තකාලය ස්ථාපිත කිරීමටත් සැලසුම් කර ඇත. 3 වන මහල තුළ බහු කාර්ය දේශන ශාලාව සහ ගිණුම් අංශය ස්ථාපිත කිරීමට සැලසුම් කර ඇත.

ඔසු උයන් ව්‍යාපෘතිය

- නිකවැරටිය - අක්කර 50ක ඔසු පැල වගා කර ඇති මෙහි සේවකයන් 18ක් සේවයේ නියුතු අතර ඔසු පැල සිටුවීම හා නෙලීම සාර්ථකව සිදු කෙරේ. 2017 වසර තුළ මින් උපයාගත් ආදායම රු.887,824.43කි.
- මැදවව්විය - 2017.04.28 දින මැදවව්විය ඔසු උයනේ පැල සිටුවීම ගරු සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යතුමා විසින් සිදු කරන ලදී.
- ඉංගිරිය ඔසු උයන් ව්‍යාපෘතිය - ඉංගිරිය කළුතර දිස්ත්‍රික් ලේකම් බල ප්‍රදේශයට අයත් ඉංගිරිය ප්‍රාදේශීය ලේකම් බල ප්‍රදේශයේ අක්කර 05ක භූමි ප්‍රමාණයක් ශ්‍රී ලංකා ආයුර්වේද ඖෂධ සංස්ථාවට පවරා දීමට 2017.08.03 වන දින කළුතර දිස්ත්‍රික් ලේකම් සමඟ පැවති සාකච්ඡාවෙන් ගත් තීරණය ආයුර්වේද ඖෂධ සංස්ථාව වෙත පවරා දීම සඳහා අවශ්‍ය මූලික පිඹුරු පත් මේ වන විට සකස් කර ඇත. ඊට අදාළ මිණුම් කටයුතුද මේ වන විට අවසන් කර ඇත. මෙම ඉඩම සංස්ථාව වෙත පවරාගත් පසු ඔසු උයනක් බවට පත් කර තෙත්කලාපයේ වැවෙන ඖෂධීය පැළෑටි වගා කිරීමට කටයුතු සුදානම් කර ඇත. මෙම ඔසු උයන් ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ මූලික පරමාර්ථය වන්නේ ඖෂධ නිෂ්පාදනය සඳහා අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය සපයාගැනීමේ දුෂ්කරතාවයට විසඳුමක් වශයෙනි.

විශේෂ ව්‍යාපෘති

අනුරාධපුර වියළි ඖෂධ එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානය - දේශීය ඖෂධ නිෂ්පාදනය අඛණ්ඩව කරගෙන යාමට අවශ්‍ය ඔසු අමු ද්‍රව්‍ය සපයා ගැනීමත්, රැකියා විරහිත තරුණ ගොවීන්ගෙන් සහතික මිලක් යටතේ වියළි ඖෂධ මිලදී ගැනීමත් අරමුණු කර ගනිමින් 2017.04.08 දින මෙය ආරම්භ කරන ලදී. දැනට මෙහෙයුම් කටයුතු ඉතා සාර්ථකව සිදු කරමින් පවතින අතර 2017.12.31 දින වන විට රුපියල් 1,326,180.00ක් වටිනා ඖෂධ එකතු කර නිෂ්පාදනාගාරය වෙත රැගෙනවිත් ඇති අතර තවත් රුපියල් ලක්ෂ 2කකට අධික ඖෂධ එකතු කර ඇත.

අලෙවි ප්‍රවර්ධනය - සංස්ථාවේ අලෙවිය වැඩි කර ගැනීමේ අරමුණින් ප්‍රධාන නගර කේන්ද්‍ර කර නව අලෙවි ශාඛා පද්ධතියක් ආරම්භ කිරීමේ වැඩපිළිවෙල යටතේ ස්ථාපිත කරනු ලැබූ අලෙවි මධ්‍යස්ථාන කිහිපයකින් 2017 වසරේ ලද ආදායම පහත පරිදි විය.

- මාතර අලෙවි ශාඛාව - රු.මි. 4.97
- බොරැල්ල අලෙවි ශාඛාව (ආයුර්වේද රෝහල් පරිශ්‍රය) - රු.මි. 5.94
- යාපනය අලෙවි ශාඛාව - රු.මි. 11.42
- මාතලේ අලෙවි ශාඛාව - රු.මි. 3.31 (2017.04.05 දින ආරම්භ කරන ලදී)
- සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශ පරිශ්‍රය අලෙවි ශාඛාව - රු.මි.1.5 (2017.04.24 දින ආරම්භ කරන ලදී)

2017 වර්ෂය තුළ පැවැත්වූ අලෙවි ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් හා ආදායම් විස්තරය

වැඩසටහන් පැවැත්වූ මාසය	පැවැත්වූ ආයතනය	ඉද්ධ ආදායම රු.ශත
ජනවාරි	අනුරාධපුර ප්‍රජා සෞඛ්‍ය නිලධාරීන් හා පළාත් සභාව	43,254.00
ජනවාරි	පනාගොඩ යුධ හමුදා ජනපදය	35,376.00
ජනවාරි	රුහුණු විශ්ව විද්‍යාලය	68,472.00
පෙබරවාරි	ශ්‍රී ලංකා රේගුව	120,409.90
පෙබරවාරි	කුරුවිට යුධ හමුදා කඳවුර	18,436.50
මාර්තු	බෙරගල යුධ හමුදා කඳවුර	15,210.50
මාර්තු	සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය	7,353.00
අප්‍රේල්	තිරසර ලංකා BMICH	103,070.00
අප්‍රේල්	රත්නපුර සිවිලි විද්‍යාලය	10,516.50
ජූනි	රුහුණු විශ්ව විද්‍යාලය	35,415.00
ජූලි	මහරගම තරුණ සේවා සභාව	33,465.25
අගෝස්තු	ගුවන් හමුදා මූලස්ථානය	22,542.51
අගෝස්තු	නල්ලූර් කෝවිල	303,425.74
අගෝස්තු	අත්තනගල්ල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය	20,083.50
සැප්තැම්බර්	දෙල්කඳ පොළ	3,750.00
සැප්තැම්බර්	රත්නපුර සමන් දේවාලය	65,695.00

සැප්තැම්බර්	පොලොන්නරුව දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය සහ දිස්ත්‍රික්කය පුරා	551,256.75
සැප්තැම්බර්	රුහුණු විශ්ව විද්‍යාලය	26,535.00
සැප්තැම්බර්	ගාල්ල කඩහතරපොළ	26,047.50
සැප්තැම්බර්	පිටකොටුව දුම්රිය ස්ථානය (පස්පංගුව, ජීවලේප බාම්, බොඩ් වොෂ්)	9,260.00
ඔක්තෝබර්	ලංකා නැව් සංස්ථාව	34,454.00
ඔක්තෝබර්	රුහුණු විශ්ව විද්‍යාලය (මාපලාන)	10,426.50
ඔක්තෝබර්	රාජගිරිය ආයුර්වේද විද්‍යායතනය	5,310.00
ඔක්තෝබර්	ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කය ආවරණය	245,537.50
නොවැම්බර්	බදුල්ල සයිමන් පීරිස් ශාලාව	29,655.50
නොවැම්බර්	බත්තරමුල්ල වෝටර්ස් ඒජ් පරිශ්‍රය - Tradmed international	92,423.75
නොවැම්බර්	පොලොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කය	216,596.75
	එකතුව	2,153,978.65

මූල්‍ය බලතල විමධ්‍යගත කිරීම

නිරසාර සංවර්ධන අරමුණක් වන ශක්තිමත් ආයතන පිහිටු වීම පෙරදැරි කරගෙන මුදල් රෙගුලාසි 135 ප්‍රකාරව ශ්‍රී ලංකා ආයුර්වේද ඖෂධ සංස්ථාවේ සභාපති ධුරයට හිමි මුදල් බලතල 2017 වර්ෂයේදී විමධ්‍යගත කරන ලදී. එමගින් එතෙක් කලක් සභාපතිධුරය වටා ඒකරාශීව තිබූ මුදල් බලතල ධුරාවලියේ පහල ශ්‍රිතයන් වෙත බෙදා හැරීම මගින් ආයතනික කටයුතු සුමටනය වී ඇත.

සංස්ථාවේ කටයුතු විමධ්‍යගත කිරීම

2017.08.29 දිනැති 17/2017/718/115 දරණ කැබිනට් මණ්ඩල අනුමැතිය අනුව හා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණ අංක 12847 යටතේ සංස්ථාවේ කටයුතු විමධ්‍යගත කිරීමේ පළමු අදියර ලෙස උතුරු මැද පළාත් ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය 2017.12.18 දින අනුරාධපුර ආරම්භ කෙරිණි. වසර ගණනාවක් භාවිතයට නොගෙන අතහැර දමා තිබූ සඵසල ගොඩනැගිල්ල ආයුර්වේද ඖෂධ සංස්ථාව වෙත පවරාගෙන අනුරාධපුරය, පොලොන්නරුව, වව්නියාව හා ත්‍රිකුණාමලය යන දිස්ත්‍රික් 4 ආවරණය වන පරිදි උතුරු මැද පළාත් ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය පිහිටුවන ලදී. මසකට රු.මි. 2.5 බැගින් පළමු මාස 06 තුළ රු.මි.18ක අලෙවි ආදායමක් මින් අපේක්ෂා කෙරේ.

2017 වර්ෂයේ මාසික නිෂ්පාදනය (රු.මි.)

2017	ජන.	පෙබ.	මාර්තු	අප්‍රේ.	මැයි	ජූනි	ජූලි	අගෝ.	සැප්.	ඔක්.	නොවැ	දෙසැ.
සත්‍ය නිෂ්පාදන වටිනාකම	15.04	13.76	29.85	13.56	26.57	35.05	35.12	35.6	36.32	35.22	35.37	30.33

- ශ්‍රී ලංකා ආයුර්වේද ඖෂධ සංස්ථාවේ 2017 වසරේ සමස්ත නිෂ්පාදන වටිනාකම රු.මි. 341.79 ක් විය. එය 2016 වසරට වඩා 38.71%ක වැඩිවීමකි.
- සංස්ථා නිෂ්පාදනවල මිල ඉහළයාමත්, වාර්ෂිකව නිදහස් ආයුර්වේද බෙහෙත් ශාලා වෙත වෙන් කෙරෙන රාජ්‍ය මුදල් ප්‍රමාණවත් නොවීමත් නිසා රාජ්‍ය අංශයෙන් ලැබෙන අලෙවි ඉල්ලුම අඩුවීම හේතුවෙන් තෙවන කාර්තුවට සාපේක්ෂව අවසන් කාර්තුවෙහි අලෙවි ආදායම අඩු වී ඇත.

2017	ජන.	පෙබ.	මාර්තු	අප්‍රේ.	මැයි	ජූනි	ජූලි	අගෝ.	සැප්.	ඔක්.	නොවැ	දෙසැ.
අලෙවි ආදායම	26.87	32.14	54.76	35.20	38.14	58.18	57.16	67.00	60.72	56.14	48.73	56.98

- ශ්‍රී ලංකා ආයුර්වේද ඖෂධ සංස්ථාවේ 2017 වසරේ අලෙවි වටිනාකම රු.මි. 592.018කි.
- ආයුර්වේද ඖෂධ සංස්ථා නව කර්මාන්තශාලාවේ 2017 වර්ෂයේ නිෂ්පාදන වටිනාකම රු.මි. 16.065ක් වූ අතර අලෙවි ආදායම රු.මි. 27.423කි.
- 2017 වසරේ ඖෂධ සංස්ථාවේ සමස්ත ලාභය රු.මි. 46,263,912.66ක් විය.

විශිෂ්ටයින් ඇගයීම

ශ්‍රී ලංකා ආයුර්වේද ඖෂධ සංස්ථා ඉතිහාසයේ ප්‍රථමවරට මාසික ආදායම රු.මි. 35 ඉක්මවීම නිමිත්තෙන් 2017.07.20 දින විශිෂ්ටයින් ඇගයීමේ උත්සවය දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශ ශ්‍රවණාගාරයේදී පවත්වන ලදී. නිෂ්පාදන හා අලෙවි අංශවල දක්ෂතා දැක්වූ විශිෂ්ටයින් සඳහා සම්මාන හා සහතිකපත් ප්‍රදානය කිරීම එහිදී සිදු වූ අතර සේවක අභිප්‍රේරණය හා කැපවීම ඉහළ නංවන අතරම ආයතනයේ යහ පැවැත්ම හා සංවර්ධනයටද එය ඉවහල් වේ.

13.0 හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රමය

18 වන ශත වර්ෂයේ ජර්මන් ජාතික ක්‍රිස්ටියන් ප්‍රෙබ්‍රික් සැමුවෙල් හානිමාන් නම් වෛද්‍ය විශේෂඥයකු විසින් සොයා ගන්නා ලද හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රමය, 1970 වර්ෂයේදී 1970 අංක 07 දරණ හෝමියෝපති පනත මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ පිළිගත් වෛද්‍ය ක්‍රමයක් බවට පත් විය. පුද්ගලයකු රෝගී තත්ත්වයට පත් වන්නේ ස්වභාවික ප්‍රතිශක්තිය හීනවීම මගින් වන අතර එම ස්වභාවික ප්‍රතිශක්තිය උත්තේජනය කිරීම මගින් ප්‍රතිකාර කරනු ලබන වෛද්‍ය ක්‍රමයකි. හෝමියෝපති ඖෂධ ශාක, සත්ත්ව හා ලෝහ වැනි ස්වභාවික ද්‍රව්‍යවලින් නිෂ්පාදිත අතර අතුරු ආබාධ රහිතය. හෝමියෝපති ඖෂධ භාවිතයෙන් රෝගවලට ඔරොත්තුදීමේ හැකියාව වැඩි බැවින් රෝග සුවවීමට පමණක් නොව, නිරෝගී පුද්ගලයෙක් බවටද පත්වේ.

13.1 හෝමියෝපති රෝහල

දැක්ම

ශ්‍රී ලාංකීය සමස්ත ජනතාවගේ සංවර්ධනයට දායක විය හැකි සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජනතාවක් බිහි කිරීම

මෙහෙවර

ශ්‍රී ලංකාවේ සියළුම ජනතාවට අඩුම වියදමකින් යුතුව රෝග සමනය හා රෝග වළක්වා ගැනීමට පහසු හා ලාභදායීක වෛද්‍ය ක්‍රමයක් ලෙස හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රමය ප්‍රවලිත කිරීම සඳහා වැලිසර හෝමියෝපති රෝහල මගින් ක්‍රියාකාරී වැඩසටහනක් ජනතාව අතරට ගෙන යාම.

වැලිසර රජයේ හෝමියෝපති රෝහල, බාහිර හා අභ්‍යන්තර රෝගී සත්කාරක සේවා සහිත එකම රජයේ හෝමියෝපති රෝහල වේ. 2017 වර්ෂය සඳහා රු.මිලියන 45ක ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදනද, රු.මිලියන 18.5ක පුනරාවර්තන ප්‍රතිපාදනද භාණ්ඩාගාර අරමුදල් වශයෙන් ලැබී ඇත. වැලිසර රජයේ හෝමියෝපති රෝහලෙහි සතියේ දිනවල ක්‍රියාත්මක වන බාහිර රෝගී අංශයකින් හා පැය

24 පුරා ක්‍රියාත්මක වන අභ්‍යන්තර රෝගී අංශයකින් සමන්විත වේ. දෛනිකව බාහිර රෝගී අංශයේ රෝගීන් 150 - 200 ප්‍රතිකාර ලබා ගන්නා අතර අභ්‍යන්තර රෝගී අංශය වාට්ටු 02කින් සමන්විත වන අතර රෝගීන් 20ක් සඳහා ප්‍රතිකාර සැපයීමට හැකිය.

රෝහල මගින් සැපයෙන සේවාවන්

- බාහිර රෝගී අංශය මගින් රෝගීන්ට ප්‍රතිකාර සැපයීම
- නිරෝගී ජීවන රටාවක් හා පිළිවෙත් සඳහා උපදේශනය හා මානසික සෞඛ්‍ය පිළිබඳව රෝගීන් දැනුවත් කිරීම
- පැය 24 පුරාම ක්‍රියාත්මක අභ්‍යන්තර රෝගී අංශය
- රෝගීන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළු හා ජංගම සායන සංවිධානය
- හෝමියෝපති වෛද්‍ය සායන සහ ජංගම සායන සඳහා හෝමියෝපති ඖෂධ සැපයීම
- විදේශ හෝමියෝපති පාඨමාලා හැදෑරීම පිළිබඳ සිසුන් දැනුවත් කිරීම හා එම විදේශ පාඨමාලා නිමකළ සිසුන්ට සායනික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා පහසුකම් සැලසීම

හෝමියෝපති ප්‍රතිකාර ලබා ගත හැකි රෝග

- සියළු වෛරස් රෝග සඳහා (සෙම්ප්‍රතිශ්‍යාව, අක්ෂි වෛරස් ආබාධ, බෝවන රෝග)
- ළමා රෝග (සෙම්ප්‍රතිශ්‍යාව, කැස්ස, ඇදුම, උණ, පාවනය, ආසාත්මික රෝග, රුමැටික් උණ)
- කාන්තා රෝග (මාසික ඔපස්වීම හා සම්බන්ධ ගැටළු, ආර්තවභරණ ගැටළු, ගර්භාශගත රෝග, ගර්භනී සමයේ ගැටළු)
- සමේ රෝග (පොතු කබර, සුදු කබර, දද, කුෂ්ඨ, ආසාත්මික රෝග)
- වයස්ගතවීමේදී සෑදෙන රෝග (දියවැඩියාව, හන්දි ආබාධ, අධි රුධිර පීඩනය)
- ආමාශගත රෝග, ගලගණ්ඩය, දිගු කාලීන හිසරදය හා ස්නායු රෝග

2017 වසරේ ප්‍රතිකාර කළ රෝගීන් සංඛ්‍යාව

මාසය	2017	
	බාහිර	අභ්‍යන්තර
ජනවාරි	2274	11
පෙබරවාරි	2164	10
මාර්තු	2600	11
අප්‍රේල්	1792	7
මැයි	1900	7
ජූනි	2028	3
ජූලි	2278	11
අගෝස්තු	2605	11
සැප්තැම්බර්	2251	14
ඔක්තෝබර්	2380	12
නොවැම්බර්	2334	11
දෙසැම්බර්	2060	7
එකතුව	26,666	115

භෝමියෝපති රෝහල මහින් ප්‍රතිකාර සේවා ලබා දුන් ජංගම සායන

දිනය	පැවැත්වූ ස්ථානය	ගැහැණු	පිරිමි	එකතුව
2017.01.15	ආනන්ද ජාතික විද්‍යාලය - හලාවත	58	35	93
2017.02.12	ශාන්ත මරියා කන්‍යාාරාමය - හලාවත	120	45	165
2017.03.12	රදගුරු එඩ්මන්ඩ් පිරිස් ආනන්ද විදුහල - හලාවත	124	49	173
2017.04.09	සාන්ත මරියා ප්‍රාථමික විදුහල - හලාවත	96	47	143
2017.05.09	පරණ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය - හලාවත	72	30	102
2017.06.03	පැපිලියවල කණිෂ්ඨ විද්‍යාලය - හලාවත	31	18	49
2017.06.11	පරණ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය - හලාවත	70	38	108
2017.07.09	පරණ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය - හලාවත	70	35	105
2017.08.13	රදගුරු එඩ්මන්ඩ් පිරිස් ආනන්ද විදුහල - හලාවත	71	31	102
2017.09.17	රදගුරු එඩ්මන්ඩ් පිරිස් ආනන්ද විදුහල - හලාවත	63	23	86
2017.10.08	රදගුරු එඩ්මන්ඩ් පිරිස් ආනන්ද විදුහල - හලාවත	58	17	75
2017.11.12	රදගුරු එඩ්මන්ඩ් පිරිස් ආනන්ද විදුහල - හලාවත	93	23	116
2017.11.26	ආරච්චිකටුව, අඬිප්පල පන්සල	86	45	131
2017.12.16	ආණමඩුව, මහ උස්වැව ලබුගල පුරාණ විහාරය	169	52	221
2017.12.10	රදගුරු එඩ්මන්ඩ් පිරිස් ආනන්ද විදුහල - හලාවත	108	18	126
	එකතුව	1,289	506	1,795

රසායනාගාර සේවය - බෝ නොවන රෝග හා රෝග මුල් අවස්ථාවේ හඳුනා ගැනීමට පහසුවන පරිදි සතියකට දින දෙකක් රසායනාගාර සේවා පහසුකම් සැපයීම ආරම්භ කළ අතර, 2017 වසරේ රෝගීන් 1102ක් සඳහා සේවා සපයා ඇත.

ඉදිකිරීම් හා අළුත්වැඩියා කටයුතු - බාහිර රෝගී අංශය නවීකරණය හා අළුත්වැඩියාව සඳහා රු. මිලියන 1.743 යොදවා ඇති අතර භෝමියෝපති රෝහලට නව ගොඩනැගිලි ඉදි කළ අතර, ඒ සඳහා රු.මිලියන 0.256 වැය කරන ලදී. රෝහල් පරිශ්‍රය වටා පැවති පැරණි අඛණ්ඩ තාප්පය ඉවත් කර කොටසකට නව තාප්පයක් ඉදි කළ අතර, ඒ සඳහා රු. මිලියන 6.2ක් වැය කරන ලදී. තවද හදිසි විදුලි බිද වැටීමකදී විදුලිය සැපයීමට හැකිවන පරිදි රෝහලෙහි දැනට පවතින ජනරේටරයෙන් බාහිර රෝගී අංශයට විදුලි සම්බන්ධතාවය ලබා දුන් අතර, ඒ සඳහා රු. මිලියන 0.64 ක් වැය කරන ලදී. වාර්ෂික ප්‍රතිපාදන යටතේ ඉදිකරමින් පවතින රු.මිලියන 76ක් වටිනා නිල නිවාස සංකීර්ණය සඳහා 2016 වසරට රු. මිලියන 10ක් වැය කර ඇත. ඉදිකිරීම් කටයුතු අවසන් අදියරේ පවතින අතර 2017 වසරේ ඒ සඳහා රු. මිලියන 15ක් වැය කරන ලදී.

- භෝමියෝපති වෛද්‍යවරුන් නිදෙනෙකුට අවශ්‍ය සායනික ක්‍රියාකාරකම් හා අවශ්‍ය පහසුකම් භෝමියෝපති රෝහල මහින් සපයා දී ඇත.

හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රමයේ නිර්මාතෘ

හෝමියෝපති වෛද්‍ය සභාව

13.2 හෝමියෝපති වෛද්‍ය සභාව

දැක්ම

හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රමය ජාතික සෞඛ්‍ය සේවාවක් දක්වා ප්‍රවර්ධනය කිරීම

මෙහෙවර

හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රමය අරභයා මානව හා භෞතික සම්පත් වර්ධනය කිරීම සම්බන්ධ නිසි ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කරමින්, එය පොදු ජනතාව අතර ප්‍රචලිත කිරීම, නගා සිටුවීම හා වර්ධනය කිරීම.

2017 වර්ෂයේ හෝමියෝපති සායන වෙත රෝගීන්ගේ පැමිණීම

සායනය	ප්‍රතිකාර ලැබූ රෝගීන් සංඛ්‍යාව
දෙහිවල	15,651
පරකඩුව	9,733
මාතලේ	9,816
පාලමුනෙ	11,487
කුරුණෑගල	9,196
මොණරාගල	4,760
තෝලංගමුව	12,730
එකතුව	73,373

2016 වසරේ සායන කරා රෝගීන්ගේ පැමිණීම 66,717ක් වූ අතර 2017 වසරේ එය 73,373ක් දක්වා වර්ධනය වී තිබුණි.

රජයේ හෝමියෝපති සායන කළමනාකරණය

හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රමය මහජන සෞඛ්‍ය සේවාවක් ලෙස ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් වෛද්‍ය සභාව විසින් දැනට දිස්ත්‍රික් 7ක පවත්වාගෙන යනු ලබන රජයේ හෝමියෝපති සායන 07 සඳහා පහසුකම් සපයමින් ඒවායෙහි ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක වර්ධනය ඉහළ නැංවීම සඳහා පියවර ගනු ලැබීය. මේ යටතේ සේවක වැටුප් ගෙවීම, ජල විදුලි ගාස්තු ගෙවීම, අවශ්‍ය බෙහෙත් තොග සැපයීම, යනාදී මූලික පහසුකම් ලබාදීමට අමතරව පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග වෙත යාම විය.

- රජයේ හෝමියෝපති සායනවල මෙතෙක් සේවය කරන ලද්දේ වෛද්‍යවරයා හා ඖෂධ සංයෝජක යන දෙදෙනා පමණක් වීම සායන පවත්වාගෙන යාම සඳහා වූ බරපතල ගැටළුවක් විය. පෙර පැවති අතුරු පාලක කමිටුව විසින් කාර්යාල සහායකක (කම්කරු) තනතුරු 07ක් අනුමත කර ගෙන තිබූ අතර අතුරු වෛද්‍ය සභාව මෙම තනතුරු 07 සඳහා බඳවා ගනිමින් වෛද්‍ය සභා කාර්ය මණ්ඩලය 26 දක්වා වර්ධනය කිරීමට කටයුතු කරන ලදී.
- සායන සඳහා ස්ථාවර දුරකථන සබඳතා ලබාදීම සඳහා අදාළ ඇස්තමේන්තු සකස් කර අමාත්‍යාංශය වෙත යොමු කරන ලදී.
- රජයේ හෝමියෝපති සායන වෙත දිනපතා පැමිණෙන රෝගීන් සංඛ්‍යාව ඉහළ යාමත් සමඟ අතිරේක වෛද්‍යවරයකු ලබා දෙන ලෙස සායන කිහිපයකින් කර තිබූ ඉල්ලීම් සලකා බැලීමෙන් පසුව. හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රමයේ පවතින සුවිශේෂීතාවය සලකා බලමින් දිනකට එක් වෛද්‍යවරයකුට පරීක්ෂා කළ හැකි රෝගීන් ප්‍රමාණය පිළිබඳව සම්මතයක් ගොඩ නගා ගැනීමේ අරමුණින් හෝමියෝපති වෛද්‍යවරුන්ගේ වැඩමුළු පවත්වන ලදී.

හෝමියෝපති ජංගම සායන

හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රමයේ ඇති වැදගත්කම හඳුනාගෙන ඇති පුද්ගලයන් හා සංවිධාන මගින් කරන ලද ඉල්ලීම් වලට අනුව රටේ විවිධ ස්ථානවල හෝමියෝපති ජංගම සායන සංවිධානය කිරීමට මෙම වසරේදී වෛද්‍ය සභා කාර්යාලය කටයුතු කරන ලදී. මෙම ජංගම සායන සඳහා වෛද්‍යවරුන් හා කාර්ය මණ්ඩලය සපයනු ලබන්නේ හෝමියෝපති රෝහල මගිනි.

- ඒ අනුව කොළඹ හා පුත්තලම යන දිස්ත්‍රික්ක දෙකෙහි පවත්වන ලද ජංගම සායන 15 සඳහා රෝගීන් 1795ක් සහභාගී වී ප්‍රතිකාර ලබාගෙන ඇත.
- දෙහිවල රජයේ හෝමියෝපති සායනයේ මෙහෙයවීමෙන් ජංගම සායන 2ක්ද, කුරුණෑගල රජයේ හෝමියෝපති සායනයේ මෙහෙයවීමෙන් එක් සායනයක්ද පැවැත්වූ අතර ඒ සඳහා සහභාගී වූ රෝගීන් ගණන 398ක් විය.
- මරදාන, කොටහේන, මීගොඩ, මීගමුව හා රාජ්‍ය භාෂා අමාත්‍යාංශ යනාදී ස්ථානවල ජංගම සායන 05ක් පවත්වන ලදී. සභාපතිවරයාගේ මෙහෙයවීමෙන් පවත්වන ලද මෙම සායන සඳහා 1,833ක් සහභාගී වූ අතර එම සායන සඳහා අවශ්‍ය බෙහෙත් හා සියළුම සේවාවන් නොමිලේ සපයන ලදී.

හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රමය පිළිබඳ සමාජ දැනුවත්භාවය වර්ධනය කිරීම

- හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රමය තුළින් බෙංගු රෝගය වළක්වාගැනීම සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් හා සායනයක් දෙහිවල ගල්කිස්ස නගර සභා බල ප්‍රදේශයේ පැවැත්වූ අතර ඒ සඳහා 380 දෙනෙකු සහභාගී වූහ.
- හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රමයේ රෝග නිවාරණ ශක්තිය හා ඖෂධ භාවිතය සම්බන්ධ තේමාවන් 03ක් යටතේ හෝමියෝපති අතුරු වෛද්‍ය සභාව විසින් මහනුවර නගරයේ හෝමියෝපති වෛද්‍යවරු ස්වේච්ඡාවෙන් වැඩමුළු 03ක් පවත්වන ලදී. මේ සඳහා 380 දෙනෙකු සහභාගී වූහ.

ඉලෙක්ට්‍රොනික සහ මුද්‍රිත මාධ්‍ය වැඩසටහන්

මෙම වසර තුළ වෛද්‍ය සභාවේ සභාපතිවරයා, කාර්යභාර වෛද්‍ය නිලධාරීන් සහ ලියාපදිංචි වෛද්‍යවරුන් රූපවාහිනී වැඩසටහන් 26කට සහභාගී වූහ. හෝමියෝපති වෛද්‍ය ක්‍රමය සම්බන්ධව මහජනතාව දැනුවත් කිරීමේ රූපවාහිනී වැඩසටහන් 13ක් ද පවත්වන ලදී. හෝමියෝපති රෝහල හා අනෙකුත් සායන කරා රෝගීන්ගේ පැමිණීම ඉහළ යාමට මෙම දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ඉවහල් විය.

නව හෝමියෝපති පනත බලාත්මක කිරීම

2016 අංක 10 දරණ හෝමියෝපති පනත බලාත්මක කිරීම සඳහා නියෝග කෙටුම්පත් කර ඉදිරිපත් කිරීම මෙම වසරේ ප්‍රමුඛ කාර්ය ලෙස අතුරු වෛද්‍ය සභාව සැලකිල්ලට ගෙන තිබුණි. මේ අනුව පහත සඳහන් කෙටුම්පත් සකස් කරනු ලැබීය

- I. හෝමියෝපති වෛද්‍ය සභාව පත් කර ගැනීම සඳහා වන නියෝග
- II. හෝමියෝපති වෛද්‍යවරුන්, පරිපූරක වෛද්‍ය වෘත්තිකයන් ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථාන හා විවිධ සේවාවන් සපයන ආයතන ලියාපදිංචිය සහ ඒවායෙහි ලියාපදිංචිය යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා වන නියෝග

හෝමියෝපති උපාධිධාරී වෛද්‍යවරුන් ලියාපදිංචි කිරීම

ඉන්දියාවේ හෝමියෝපති වෛද්‍ය විද්‍යාව හැදෑරූ හෝමියෝපති උපාධිධාරී වෛද්‍යවරුන් 4 දෙනෙකු හෝමියෝපති වෛද්‍ය සභාවේ සාමාන්‍ය ලේඛනයේ ලියාපදිංචි කරන ලදී. ඒ අනුව මෙතෙක් ලියාපදිංචි කර ඇති හෝමියෝපති වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව 281ක් වේ.

පනතේ 30(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව හෝමියෝපති වෛද්‍යවරුන් ලියාපදිංචි කිරීම

2016 අංක 10 දරණ හෝමියෝපති පනතේ 30(1) වගන්තිය අනුව වසර 5කට වඩා වැඩි හෝමියෝපති වෛද්‍ය වෘත්තීයේ නියැලුණ අය සඳහා විභාගයක් පැවැත්වීම සඳහා අයදුම්පත් කැඳවූ අතර ඒ සඳහා අයදුම්පත් 185ක් ලැබුණි. මෙම විභාගය පැවැත්වීම සඳහා රිති කෙටුම්පත් කිරීම අතුරු වෛද්‍ය සභාව විසින් සිදු කරනු ලැබූ අතර එය 2017 වර්ෂය අවසාන වන විට එය අවසන් කරනු ලැබීය. රිති ගැසට් කිරීමෙන් පසු ඉදිරි කටයුතු කිරීමට නියමිතය.

කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා නව තනතුරු අනුමත කර ගැනීම

නව හෝමියෝපති පනත මඟින් හෝමියෝපති වෛද්‍ය සභාව වෙත මේ වන විට විශාල කාර්යයන් කොටසක් පැවරී තිබීම හා සභාවේ ගිණුම් කටයුතු සම්බන්ධව කටයුතු සියල්ල පැවරී තිබීමත් හේතුවෙන් අතුරු වෛද්‍ය සභාව ගණකාධිකාරී ඇතුළු නව තනතුරු 07ක් අනුමත කරවා ගැනීමට තීරණය කර එම ඉල්ලීම අමාත්‍යාංශය මඟින් කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත.

වෛද්‍ය සභා කාර්යාලය අලුත්වැඩියා කර පහසුකම් සැපයීම

හෝමියෝපති වෛද්‍ය සභා කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල වෛද්‍ය සභාවේ සභාපතිවරයාගේ කාර්යාලයද පවත්වාගෙන යා හැකි පරිදි අලුත්වැඩියා කිරීමටත්, පාසල් ගොඩනැගිල්ලෙහි පුස්තකාලය, දේශන ශාලාව, ඖෂධ ගබඩාව, ගබඩා කාමරය පවත්වාගෙන යා හැකි පරිදි එම ගොඩනැගිල්ල අලුත්වැඩියා කිරීමටත් තීරණය කරන ලදී. මේ සඳහා රු.1,355,614.34ක් වෙන් කර ඉදිකිරීම් කටයුතු වත්තල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයට පැවරීය. වර්ෂ අවසානය වන විට මෙහි කටයුතු වලින් අඩක් පමණ නිම කිරීමට හැකි විය. එමෙන්ම කාර්යාලය සඳහා අවශ්‍ය ලී භාණ්ඩ වලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් මිලදී ගැනීමටද ක්‍රියා කරනු ලැබීය.

හෝමියෝපති ඖෂධ ආනයනය සඳහා බලපත්‍ර අනුමත කිරීම

හෝමියෝපති ඖෂධ ආනයනය සඳහා ඉදිරිපත් කෙරුණු ඉල්ලුම්පත් 7කට අනුමැතිය ලබා දීමට අතුරු වෛද්‍ය සභාව කටයුතු කර ඇත. ඒවායෙහි මුළු වටිනාකම ඇ.ඩො. 28,790.77කි.

